

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/11, 119/14 i 93/16), a u vezi s člankom 99. stavkom 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine, broj 108/17), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2018. godine donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Godišnje izvješće o radu Ureda za sprječavanje pranja novca za 2017. godinu, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo financija aktom, klase: 470-00/18-005/1, urbroja: 513-08-02-3-4/010-18-6, od 11. srpnja 2018. godine.

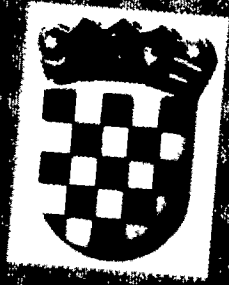
Klasa:

Urbroj:

Zagreb, 2018.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

S A D R Ź A J

UVOD	3
I. ULOGA I ZADAĆE UREDA KAO FINACIJSKO – OBAVJEŠTAJNE JEDINICE.....	4
II. KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA U 2017. GODINI.....	7
III. MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA UREDA I NADZORNIH TIJELA TE TIJELA KAZNENOG PROGONA U 2017. GODINI.....	11
IV. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA: MEĐUNARODNA RAZMJENA PODATAKA U 2017. GODINI.....	12
V. PREGLED I VOĐENJE STATISTIKE SUSTAVA SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA.....	12
VI. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA.....	14
VII. SLUČAJEVI SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENI OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA U 2017. GODINI.....	20
VIII. TIPOLOGIJE/TRENDVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH.....	25
IX. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA.....	27
X. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I AKTIVNOSTI DRUGIH DIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH.....	31
ZAKLJUČAK	32
PRILOZI (1-4)	

UVOD

Ured kao financijsko – obavještajna jedinica RH sastavlja cjelovito godišnje izvješće o svom radu u kojem prikazuje ključne pokazatelje: broj obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama zaprimljenih od banaka i drugih obveznika, broj inicijativa sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma zaprimljenih od državnih tijela i inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica, broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, statističke podatke o međuinstitucionalnoj i međunarodnoj suradnji, broj blokada sumnjivih transakcija, broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama.

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem je zakonski definirana uloga Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice RH, odnosno uloge drugih dionika iz sustava sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Dakle, Ured je sukladno međunarodnim standardima financijsko-obavještajna jedinica RH, odnosno Ured je središnji nacionalni centar za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima informacija koje ukazuju na sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma, a sve u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranja terorizma.

U ovome izvješću su navedeni statistički podaci iz područja prevencije, pranja novca i financiranja terorizma, ključni pokazatelji o radu Ureda, zatim su prikazane tipologije/trendovi pranja novca u RH, kao i informacije vezane za druge aktivnosti Ureda, uključujući i međunarodnu suradnju Ureda s inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama kao i ocjene o radu Ureda od strane međunarodnih eksperata (MONEYVAL-a i dr.).

Temeljem članka 99. stavak 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Ministarstvo financija podnosi Vladi RH Izvješće o radu Ureda za razdoblje od 01.01.2017. do 31.12.2017.godine¹

¹ Izvješće o radu Ureda za 2016. godinu Vlada RH prihvatila je dana 13. prosinca 2017. godine Zaključkom pod brojem klasa 022-03/17-07/503, urbroj 50301-25/18-17-2

I. ULOGA I ZADAĆE UREDA KAO FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

1.1. Preventivna uloga Ureda

Ured obavlja zadaće određene Zakonom i djeluje sukladno međunarodnim standardima u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava Republike Hrvatske za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima operativno neovisna i autonomna središnja nacionalna jedinica koja služi za zaprimanje sumnjivih transakcija i njihovu analizu.

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o:

- ❖ sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (**režim sumnjivih transakcija**) (čl. 42. Zakona),
- ❖ Ured analitičko obavještajno obrađuje, analizira i procjenjuje dostavljene podatke i informacije o sumnjivim transakcijama,
- ❖ Ured obavještava nadležna tijela o slučajevima sumnje na pranje novca ili financiranja terorizma, radi poduzimanja radnji i mjera iz njihove nadležnosti, te radi iniciranja od strane nadležnih tijela postupaka za kazneno djelo pranja novca ili financiranja terorizma, a u cilju utvrđivanja pravog izvora novca ili imovine za koje postoji sumnja da su nezakonito pribavljeni u zemlji ili inozemstvu.

Dakle, Ured kao dio preventivnog sustava, odnosno kao financijsko-obavještajna jedinica, je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (nadzornim službama Ministarstva financija – Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava; te DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA) i inozemnim financijsko - obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma. (vidjeti Prilog 1.)

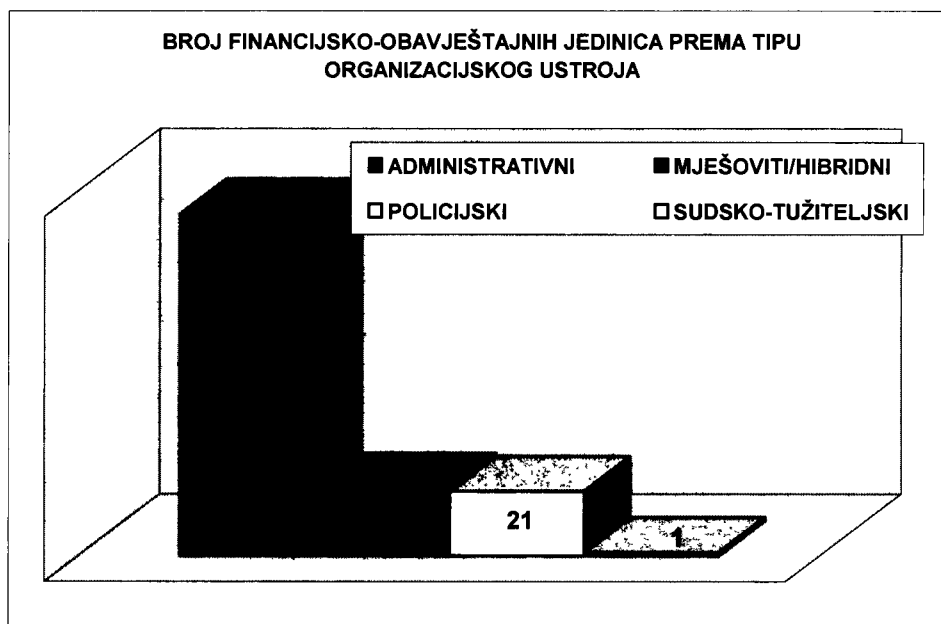
1.2. Model (tip) ustrojstva Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice

Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica RH (Financial Intelligence Unit – FIU) administrativnog tipa, je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija, koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene Zakonom. (**vidjeti Prilog 2.)**

1.2.1. Financijsko-obavještajne jedinice prema modelu (tipu) ustrojstvene lokacije

Republika Hrvatska je prihvatila administrativni tip (model) osnivanja Ureda u sastavu Ministarstva financija. Uredi za sprječavanje pranja novca administrativnog tipa kao financijsko-obavještajne jedinice su uvijek dio strukture nekog ministarstva ili uprave koja ne pripada policijskim ili sudskim tijelima. Naime, po statistici EGMONT GROUP-e (svjetsko udruženje 156 financijsko-obavještajne jedinice), od 156 države u svijetu, članice EGMONT GROUP-e, u 108 država uredi za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice su administrativnog tipa i ustrojeni su izvan policijskih i sudskih struktura. Najčešća lokacija financijsko-obavještajnih jedinica administrativnog tipa, kao što je i hrvatski Ured, je u sastavu ministarstva financija i središnjih nacionalnih banaka ili su financijsko-obavještajne jedinice ustrojene kao posebne agencije, nezavisne od bilo kojeg ministarstva (vidjeti Grafikon 1.)

Grafikon 1. Broj finansijsko-obavještajnih jedinica prema tipu organizacijskog ustroja u 2017. godini

Međunarodni monetarni fond (MMF) je u svom Izvješću o procjeni sustava suzbijanja pranja novca u RH u finansijskom sektoru, potvrdio da RH ima dobar model ustroja Ureda u sastavu Ministarstva financija, te je ocijenio da je i dalje potrebno očuvati autonomiju i administrativnu prirodu Ureda u sastavu Ministarstva financija, kao posrednika, s jedne strane, između finansijskog i nefinansijskog sektora (banaka, brokera i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije, i tijela progona (policije i DORH-a) te sudova, s druge strane.

1.3. Međunarodni standardi: Metodologija za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF-a i učinkovitosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

Međunarodni zakonodavni okvir vezano za zaštitu informacija, neovisnost i autonomiju finansijsko-obavještajnih jedinica obvezuje sve finansijsko obavještajne jedinice, pa tako i Ured kao finansijsko-obavještajnu jedinicu RH, da se usklade sa Preporukama FATF-a, (esencijalni kriteriji broj 29.6. i 29.7.), kako slijedi:

(29.6) Ured za sprječavanje pranja novca kao finansijsko-obavještajna jedinica RH će štititi informacije na sljedeći način:

- (a) donošenjem propisa o sigurnosti i tajnosti informacija, uključujući i procedure o postupanju, pohranjivanju, prosljeđivanju i zaštiti informacija te o pristupu informacijama;
- (b) osiguravajući da djelatnici Ureda imaju neophodne razine certifikata za pristup klasificiranim informacijama te odgovarajuće razumijevanje njihove odgovornosti u postupanju s osjetljivim i klasificiranim informacijama i prosljeđivanju osjetljivih i klasificiranih informacija; i
- (c) ograničavanjem pristupa prostorijama i informacijama Ureda, uključujući i sustave informatičke tehnologije.

(29.7) Ured za sprječavanje pranja novca kao finansijsko-obavještajna jedinica RH će biti operativno neovisan i autonoman na sljedeći način:

- (a) imajući ovlaštenja i mogućnosti da slobodno izvršava svoje funkcije, uključujući i autonomno odlučivanje u svezi analiziranja, zahtijevanja i/ili prosljeđivanja i dostavljanja specifičnih informacija;

(b) imajući mogućnost sklapanja sporazuma ili uspostavljanja samostalne suradnje u razmjeni informacija s drugim domaćim nadležnim tijelima ili stranim odgovarajućim tijelima;

(c) kada je Ured uspostavljen unutar već postojećih struktura drugog državnog tijela, imajući odvojene ključne funkcije od onih koje obavlja to drugo tijelo;

(d) imajući ovlaštenja u pribavljanju i razmještanju resursa neophodnih za izvršavanje njegovih zadaća, na individualnoj i uobičajenoj osnovi, bez neprimjerenog političkog utjecaja ili utjecaja privatnog sektora ili ometanja od istih, a što bi moglo negativno utjecati na njegovu operativnu neovisnost.

1.4. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka

Ured kao financijsko obavještajna jedinica u svom postupanju pribavlja bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva. Ti podaci se označavaju kao klasificirani podaci za koje je utvrđen i odgovarajući stupanj tajnosti. S obzirom na karakter tajnosti tih podataka, postupci koje provodi Ured temeljem Zakona, su tajni (čl. 75. Zakona).

Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima obavezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko-obavještajnih podataka koji su predmet analitičko obavještajnog rada Ureda.

Međunarodni stručnjaci MONEYVAL-a su u Izvješću o 4. krugu evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (rujan 2013.) potvrdili da je Ured za sprječavanje pranja novca, zakonodavno i u praktičnoj primjeni, osigurao usklađenost s naprijed navedenim esencijalnim kriterijem FATF Preporuka koji propisuje zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

1.5. Kadrovska popunjenost Ureda

U Uredu je na dan 31. prosinca 2017. godine, zajedno s predstojnikom Ureda bilo zaposleno ukupno 21 službenik. Sukladno Sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu financija u Uredu za sprječavanje pranja novca sistematizirana su ukupno 37 radnih mjesta. Uzimajući u obzir broj sistematiziranih radnih mjesta (37) i stvarno zaposlenih službenika (21), proizlazi da je popunjenost radnih mjesta u Uredu na kraju 2017. godine iznosila 56,76%.

1.6. Odnosi s javnošću Ureda

Ured informira javnost i komunicira s medijima isključivo putem glasnogovornice i putem Službe za informiranje Ministarstva financija. Dio upita dostavljenih Uredu tijekom 2017. godine od strane dnevnog tiska i TV postaja, se odnosio na upite vezano za određene konkretne slučajeve. Ured je u odnosu na takve upite odgovorio da sukladno Zakonu i međunarodnim standardima je obavezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko-obavještajnih podataka, te da ne može otkrivati podatke i informacije o konkretnim slučajevima obzirom da su isti označeni odgovarajućim stupnjem tajnosti sukladno odredbama čl. 75. Zakona, Zakona o tajnosti podataka (NN br. 79/07, 86/12) i međunarodnim standardima. Sukladno tomu, Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama.

II. KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA U 2017. GODINI

2.1. Ključni pokazatelji o radu Ureda

Rezultati rada Ureda verificiraju se putem ključnih pokazatelja o radu Ureda: broju otvorenih predmeta, broju blokada sumnjivih transakcija i broju slučajeva predanih nadležnim tijelima na daljnje postupanje, te ocjene rada Ureda od strane relevantnih međunarodnih institucija (Monevyala i dr.).

Tablica 1. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2017. godini.

Vrsta informacije u proslijeđenim slučajevima	479
	241
	230
	11
	87
	328
	5203
	1242
	41
	10.715.108,71 KN
	3

2.2. Analitičko obavještajni rad Ureda u 2017. godini

Ured je ovlašten započeti analitičku obradu transakcija nakon što mu:

- banke ili drugi obveznici u pogledu određene transakcije ili osobe dostave obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
- inozemne financijsko - obavještajne jedinice (inozemni uredi) dostave pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
- iznimno, Ured je ovlašten započeti analitičku obradu sumnjivih transakcija nakon što mu državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i drugi subjekti, dostave pisani prijedlog u kojem su navedene aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, a koje aktivnosti su utvrđene prilikom obavljanja poslova iz djelokruga rada tih tijela. (vidjeti Prilog 3.)

2.3. Obavješćivanje Ureda o sumnjivim transakcijama i otvoreni predmeti sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u 2017. godini

Tablica 2. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama i otvoreni predmeti u 2017. godini

	612	4	258	5
	11		1	
	6			
	52		1	
	36			
	3		2	
	2	2		1
	3			
	4		2	
	44	2	44	2
	7		7	
	6		6	
	3		3	
	6		6	
	3	1	3	1
	3		3	
	1		1	
	1	1	1	1
	1		1	
	1		1	
	121	4	121	4

U Tablici 2. prikazano je da je tijekom 2017 g. Ured ukupno zaprimio 926 obavijesti o sumnjivim transakcijama (926 sa sumnjom na pranje novca i 14 sa sumnjom na financiranje terorizma), a od toga: obveznici (banke i dr.) iz čl. 4. Zakona su Uredu prijavili ukupno 735 transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma. Sukladno međuinstitucionalnoj suradnji Ured je od drugih nadležnih tijela zaprimio ukupno 80 prijedloga za analitičku obradu sumnjivih transakcija i osoba.

Od inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica Ured je zaprimio 125 obavijesti sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

Slijedom zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama od banaka i drugih obveznika, kao i temeljem pisanih prijedloga državnih tijela i zamolbi inozemnih financijsko obavještajnih jedinica, Ured je u 2017. godini:

- otvorio ukupno 479 analitičkih predmeta odnosno slučaja sa sumnjom na pranje novca i/ili financiranje terorizma.

2.4. Broj slučajeva sa sumnjom na pn/ft koji su dostavljeni nadležnim tijelima u 2017. godini

Kada Ured na temelju analitičke obrade podataka, informacija i dokumentacije koje prikupi u skladu sa Zakonom ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, o tome u pisanom obliku, sa svom potrebnom dokumentacijom, obavještava nadležna državna tijela ili inozemne financijsko-obavještajne jedinice sukladno odredbama članka 65. Zakona.

Tablica 3. Broj slučajeva i broj dostavljenih analitičkih izvješća nadležnim tijelima u 2017. godini

	Ured		Nadležna tijela	
	Broj slučajeva	Broj izvješća	Broj slučajeva	Broj izvješća
Ukupno	85	96		
Pranje novca	65	81		
Financiranje terorizma	39	1	77	1
Pranje novca	3	10	4	13
Financiranje terorizma	7	20		
Pranje novca	1	1		
Financiranje terorizma	1	1		
Ukupno	26	30		
Pranje novca	3	4		
Financiranje terorizma				
Ukupno				
Pranje novca				
Financiranje terorizma				

Nakon analitičke obrade sumnjivih transakcija, u okviru otvorenih predmeta, Ured je u 241 slučaj ocijenio da postoji određena sumnja na pranje novca (230 slučajeva) i sumnja na financiranje terorizma (11 slučajeva), te o istome obavijestio nadležna državna tijela i inozemne financijsko obavještajne jedinice.

U okviru 241 slučajeva dostavljenih nadležnim tijelima na daljnje postupanje Ured je nadležnim tijelima dostavio i 87 izvješća-dopuna (ukupno je Ured dostavio 328 izvješća o analitičko-obavještajnoj obradi sumnjivih transakcija i osoba), od kojih se 314 izvješća odnosi na sumnju na pranje novca, a 14 izvješća na sumnju na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 3.

Dakle, Ured nadležnim državnim tijelima ne dostavlja kaznene prijave za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma, već samo informacije o obavještajno analitički obrađenim podacima vezano za određene transakcije i/ili određene osobe za koje Ured smatra da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu.

Slučajeve koje je Ured proslijedio nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, predmet su daljnjih postupaka tijela nadzora i tijela kaznenog progona (provođenje financijskih istraga,

kriminalističkih obrada i kaznenog postupka) u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava i ista trajno oduzimaju.

2.5. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2017. godini

U 2017. godini Ured je u 11 slučajeva analitički-obavještajno obradio transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma i o istome obavijestio nadležna državna tijela. Vezano za slučajeve sa sumnjom na financiranje terorizma napominjemo da transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma koje Uredu prijave obveznici (banke i dr.) sadrže nisku razinu sumnje na financiranje terorizma (razlozi za prijavu su uglavnom geografsko porijeklo klijenata). Ured nakon analize dostavlja slučajeve na nadležno postupanje SOA-i i DORH-u RH. Napominjemo da prema podacima nadležnih tijela u prosljeđenim slučajevima nisu utvrđene poveznice s financiranjem terorizma ili konkretnim terorističkim aktima.

2.6. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera

2.6.1. Nalog banci za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije

Nakon što banka prijavi sumnjivu transakciju prije njenog izvršenja, i ako je potrebno poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podaci o sumnjivoj transakciji ili osobi ili ako Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da je transakcija ili osoba povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, Ured može pisanim nalogom obvezniku (banci i dr.) naložiti privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije najviše za 72 sata (kako je prikazano u Tablici 4.). Ured je dužan o tome odmah obavijestiti nadležno Državno odvjetništvo RH (čl. 60 Zakona).

Tablica 4. Nalozi za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije

	41	191
	31	178
	14	28
	54	256

2.6.2. Nalog banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Tijekom analitičke obrade Ured može naložiti obvezniku (banci i dr.), (kako je prikazano u Tablici 5.), stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Banka redovito obavještava Ured o transakcijama ili poslovima koje kod obveznika izvrše ili imaju namjeru izvršiti navedene osobe. Provođenje mjera može trajati najviše tri mjeseca, a u opravdanim slučajevima trajanje mjera može se produljiti svaki puta za još jedan mjesec, s time što provođenje mjera ukupno može trajati najdulje šest mjeseci (čl. 62 Zakona).

Tablica 5. Nalozi za praćenje financijskog poslovanja stranaka u 2017. godini

	3
	4
	3
	5

2.7. Aktivnosti vezane za uspostavu novog informacijskog sustava Ureda

Kako bi se osiguralo učinkovito provođenje poslovnih procesa Ureda za sprječavanje pranja novca prvenstveno brze analitičke obrade sumnjivih transakcija i blokada sumnjivih transakcija vezanih za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma odnosno u cilju učinkovite primjene propisanih mjera i standarda informacijske sigurnosti kao i zaštite klasificiranih i neklasificiranih podataka koje u svom djelokrugu koristi Ured kao financijsko obavještajna jedinica RH u 2017. godini provedene su aktivnosti vezane za završavanje zastarjele informatičke i programske opreme.

U 2017. godini provedene su aktivnosti vezane za provedbu projekta „Nabava informatičke i programske opreme za potrebe obavljanja zadaća Ureda za sprječavanje pranja novca“ ukupnog predviđenog proračuna 887.500,00 EUR (proveden je postupak javne nabave informatičke i programske opreme). Europska unija će sredstvima iz Fonda za unutarnju sigurnost sufinancirati 75% od ukupnog predviđenog proračuna projekta. Realizacijom navedenog projekta izvršena je priprema za izgradnju novog informacijskog sustava Ureda koji će se realizirati u okviru provedbe projekta „Uspostava novog informacijskog sustava Ureda za sprječavanje pranja novca“ koji je započet u 2017. godini a dovršenje istoga planirano je u 2018. godini.

III. MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA UREDA I NADZORNIH TIJELA TE TIJELA KAZNENOG PROGONA U 2017. GODINI

Kada prilikom obavljanja poslova iz svoga djelokruga rada nadležna tijela (DORH, USKOK, MUP, SOA i sudovi), nadzorna tijela (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), kao i druga državna tijela utvrde sumnju na aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, dužni su o tome bez odgode u pisanom obliku obavijestiti Ured sukladno čl. 58. i 64. Zakona.

Sukladno tomu, Ured i na inicijativu drugih tijela započinje analitičku obradu sumnjivih transakcija i aktivnosti vezanih za analizu financijskog aspekta najtežih kaznenih djela, a kao rezultat suradnje, u 2017. god. Ured je otvorio (kako je prikazano u Tablici 6.), ukupno 80 predmeta u suradnji sa:

Tablica 6. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

	46
	7
	6
	6
	4
	3
	3
	2
	1
	1
	1

U okviru međuinstitucionalne suradnje Ured je analitički obrađivao sumnjive transakcije vezane za: slučajeve sumnjivih transakcija po računima stranih državljana koji preko svojih nerezidentnih računa prikrivaju pravi izvor sredstva za koja postoji sumnja da su nezakonito stečena u inozemstvu, slučajeve u kojima su evidentirane gotovinske isplate u visokim iznosima sa računa novoosnovanih domaćih tvrtki registriranih za otkup metala i zlata, slučajeve u kojima se putem

računalnih prijevара pokušava steći nezakonita imovinska korist na štetu domaćih pravnih osoba, kao i slučajeve pranja novca povezanih s koruptivnim kaznenim djelima.

Dakle, u navedenom razdoblju, Ured je od ukupno 479 predmeta, otvorio 80 predmeta na inicijativu drugih nadležnih tijela (nadzornih tijela, tijela progona i dr.), a što potvrđuje veoma dobru interaktivnu međuinstitucionalnu suradnju Ureda i drugih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, a posredno to znači i dobru suradnju u borbi protiv korupcije.

3.1. Slučajevi koruptivnog karaktera povezani s pranjem novca u 2017. godini

Polazeći od ključnih pokazatelja o radu Ureda kroz aktivnosti koje su primarno usmjerene na sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a posredno i na sprječavanje i otkrivanje korupcije, prikazuju se aktivnosti postupanja Ureda u provođenju analitičkih obrada sumnjivih transakcija uključujući i obrade koje uz sumnjive transakcije povezuju i sumnju u kaznena djela koruptivne naravi iz kataloga USKOK-a i linije rada gospodarskog kriminaliteta MUP-a.

Dakle, Ured kontinuirano međuinstitucionalno surađuje i sudjeluje, unutar svojih zakonskih ovlasti, u većem broju predmeta DORH-a, USKOK-a i policijskih izvada koruptivnih kriminalnih aktivnosti vezanih za zlouporabu javnih ovlasti radi ostvarivanja privatnih probitaka. Ured može potvrditi svoj rad na većini slučajeva organiziranog kriminaliteta i korupcije i drugih teških oblika kaznenih djela vezanih za pranje novca o kojima su ranije druga nadležna državna tijela izvijestila medije i javnost.

U navedenom razdoblju Ured je u 2 slučaja sa sumnjom na pranje novca povezanih sa koruptivnim kaznenim djelima dostavio nadležnim tijelima na daljnje postupanje. U okviru ovih slučajeva Ured je analitički obradio 17 transakcija vezanih za ukupno 13 osoba (8 fizičkih i 5 pravnih osoba). Ukupna vrijednost analiziranih transakcija sa sumnjom na koruptivne radnje povezane s pranjem novca u navedenim izvješćima iznosi cca 4 milijuna kuna.

IV. MEĐUNARODNA SURADNJA UREDA: MEĐUNARODNA RAZMJENA PODATAKA U 2017.

Međunarodna suradnja Ureda odnosi se na suradnju između Ureda i inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica vezano za razmjenu relevantnih podataka, informacija i dokumentacije na zamolbu Ureda inozemnoj financijsko-obavještajnoj jedinici, na zamolbu inozemne financijsko-obavještajne jedinice Uredu te na vlastitu inicijativu (spontano) inozemnoj financijsko-obavještajnoj jedinici, a u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (čl. 67 Zakona)

Ured je tijekom 2017. godine poslao 148 upita u 43 države u svrhu pribavljanja podataka iz inozemstva potrebnih za otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a zaprimio 133 upita iz 37 država, također u svrhu razmjene podataka vezanih za otkrivanje pranja novca i financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 7. (vidjeti Prilog 4.)

Tablica 7. Međunarodna razmjena podataka u 2017. godini

	148	43
	133	37

V. PREGLED I VOĐENJE STATISTIKE SUSTAVA SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu, a zbog procjene djelotvornosti cjelovitog sustava u suzbijanju pranja novca i financiranja terorizma u RH, nadležna državna tijela moraju voditi

sveobuhvatnu statistiku i Uredu dostavljati podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma (čl. 33. Treće Direktive 2005/60/EZ i čl. 82. Zakona).

Tablica 8. Statistika Ureda i pravosuđa u 2017. godini

	Ured				Pravosuđe				Ukupno			
	Ured		Pravosuđe		Ured		Pravosuđe		Ured		Pravosuđe	
	Ured	Pravosuđe	Ured	Pravosuđe	Ured	Pravosuđe	Ured	Pravosuđe	Ured	Pravosuđe	Ured	Pravosuđe
Ukupno	729	6	264	6								
Prilaz	76	4	79	5	230	11	11	0	18	0	9	0
Prilaz	121	4	121	4								
Prilaz	926	14	464	15								

U Tablici 8. prikazani su:

Statistički podaci Ureda:

- ukupan broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama - 940
- broj otvorenih analitičkih predmeta sa sumnjom na pn/ft – 479
- broj prosljeđenih slučajeva nadležnim tijelima sa sumnjom na pn/ft – 241 (napominjemo da su u okviru ovih slučajeva nadležnim tijelima dostavljena ukupno 328 analitičko obavještajna izvješća);

Statistički podaci pravosuđa:

Prema, do sada, dostavljenim podacima Uredu od strane DORH-a i nadležnih sudova u RH za kazneno djelo pranja novca, od strane nadležnih sudova tijekom 2017. godine je pokrenuto 11 istraga, podignute 18 optužnica i doneseno 9 presuda za kazneno djela „Pranje novca“ kako je prikazano u Tablici 8.

U većini slučajeva Ureda je bio inicijator ili je aktivno surađivao sa tijelima kaznenog progona.

Ured je dio preventivnog sustava i predstavlja samo jednu kariku u sustavu, dok se djelotvornost cijelog sustava suzbijanja pranja novca uglavnom mjeri presudama za pranje novca i oduzimanjem nezakonitih sredstava.

Važno je napomenuti da Ured ne može utjecati na brzinu postupanja od strane drugih nadzornih tijela i tijela kaznenog progona, te sudova, odnosno ne može utjecati na broj okončanih izvida i financijskih istraga, pokrenutih sudskih istraga, podignutih optužnica ili donesenih presuda za kazneno djelo pranja novca jer su za te postupke nadležna druga tijela u sustavu suzbijanja pranja novca.

Rezultate rada Ureda potrebno je usporediti, odnosno prikazati zajedno s rezultatima rada drugih tijela u sustavu, prije svega policije, državnog odvjetništva i sudova, iz dva razloga. Prvo, Ured nije izolirani sustav sam za sebe, već samo njegov dio. Drugo, konačni rezultati sustava pokazuju djelotvornost cjelovitog sustava, a što predstavlja rezultat zajedničkog rada i međuinstitucionalne suradnje svih nadležnih tijela u sustavu.

Naime, transakcije koje su kao sumnjive Uredu prijavile banke i dr. obveznici i koje su predmet analitičkog rada Ureda, ne znači uvijek da su u te transakcije uključena nezakonita sredstva, već se radi o transakcijama sumnjivog kakraktera za koja tek treba dokazati da ta sredstva proizlaze iz nezakonitih aktivnosti.

Ove transakcije upućuju na sumnju o neobičnoj, nelogičnoj, te pravno i ekonomski neopravdanoj

aktivnosti njenih sudionika, moguće u cilju prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca. Analiza i utvrđivanje logičnosti, pravne i ekonomske opravdanosti tih transakcija i daljnje utvrđivanje njihovog zakonitog/nezakonitog izvora stavlja veliki izazov pred sva nadležna tijela u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma.

Također, važno je napomenuti da se u predmetima pranja novca i financiranja terorizma radi o složenim financijskim transakcijama koje se realiziraju za kratko vrijeme, a njihova analitička obrada ponekad traje mjesecima. Naime, „profesionalni perači“ novca vješto koriste mogućnosti prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca koristeći određene proizvode i usluge kreditnih institucija, institucija tržišta kapitala i druge investicijske aktivnosti, uključujući i ulaganja u nekretnine, kako u zemlji tako i u inozemstvu.

Osim toga, većina slučajeva pranja novca povezana je s inozemstvom ili su povezani sa off shore destinacijama, a što otežava otkrivanje i dokazivanje slučajeva pranja novca od strane nadležnih tijela progona, te da se većina tih slučajeva mora rješavati uz pomoć stranih nadležnih tijela, putem međunarodne pravne pomoći, a što je samo po sebi dugotrajno i ishod tih postupaka većinom ovisi o kvaliteti podataka koji se dobiju iz inozemstva, a naročito je problem dobiti bankovne podatke iz nekih jurisdikcija kod kojih je „jaka“ bankovna tajna ili pak iz off shore destinacija.

VI. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA

6.1. Aktivnosti Ureda u području prevencije nadzora obveznika

6.1.1. Izdane smjernice vezane uz jedinstvenu primjenu odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa

Sukladno odredbama čl. 88. Zakona Ured je u suradnji s drugim nadzornim tijelima (Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Financijski inspektorat) u 2017. godini izdao obveznicima ukupno 8 smjernica vezanih za primjenu odredaba Zakona sa svrhom jedinstvene primjene Zakona i na temelju njega donesenih propisa.

6.1.2. Neizravni nadzori kod obveznika od strane Ureda

U svrhu kontrole ispravnosti popunjavanja zaprimljenih Obrazaca o obavijestima o sumnjivim transakcijama i osobama i zaprimljenih Obrazaca o obavijestima o gotovinskim transakcijama Ured obavlja neizravni nadzor. Neizravni nadzor provodi se analiziranjem sumnjivih i gotovinskih transakcija koji se dostavljaju na propisanim Obrascima na dnevnoj razini. Najučestalije pogreške su formalne prirode a odnose se na nepotpune i netočne podatke. Za otklanjanje nedostataka obveznicima su dane preporuke na koji je način je potrebno izvršiti ispravke i rok za izvršenje. U Tablici 9. dan je prikaz obavljenih neizravnih nadzora tijekom 2017. po vrsti obveznika.

Tablica 9. Broj neizravnih nadzora u 2017. godini po vrstama obveznika

	5
	4
	3
	1
	1
	1
	1

6.2. Normativne aktivnosti

Izrada Nacrta prijedloga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

Radi transpozicije Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ u pravni poredak RH te osiguranja provedbe Uredbe (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1781/2006 i Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2005. o kontroli gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice značajne aktivnosti tijekom 2017. odnosile su se na pripremu i izradu novoga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 108/17) donesen je u studenom 2017. a stupio je na snagu 1. siječnja 2018. te je s danom njegova stupanja na snagu prestao važiti Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 87/08 i 25/12).

Na temelju Zakona a u vezi donošenja podzakonskih akata Ured je u studenom 2017. počeo s pripremom izrade pripadajućih pravilnika koje aktivnosti su nastavljene i u 2018.

Aktivnosti Ureda kroz normativne aktivnosti vezane uz izmjene i dopune drugih zakona

U svrhu ispunjavanja preporuka MONEYVAL-a iz Izvješća o 4. krugu evaluacije RH od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL u odnosu na provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a koje preporuke se odnose na zakonodavni okvir za kreditne i financijske institucije, te ovlaštene revizore kojim se sprječava da suradnici osoba osuđenih za kaznena djela imaju kontrolni udio ili rukovodeću funkciju u kreditnim i financijskim institucijama, Ured je inicirao pokretanje postupka izrade izmjena i dopuna 12 relevantnih zakona, a vezano za preporuke MONEYVAL-a.

Aktivnosti vezane za uspostavu Registra stvarnih vlasnika

Na temelju članka 56. stavka 2. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 87/08 i 25/12) predstojnik Ureda za sprječavanje pranja novca donio je dana 12. svibnja 2017. Odluku o osnivanju Radne skupine za provedbu projekta uspostavljanja Registra stvarnih vlasnika. Zadaće Radne skupine su: definiranje projekta uspostavljanja Registra stvarnih vlasnika (dalje u tekstu: RSV), definiranje sadržaja, oblika i načina popunjavanja obrasca za upis podataka u RSV te po potrebi definiranje dodatnih podataka koje je potrebno prikupiti odnosno upisati u RSV i dr. Radna skupina je navedene zadatake dužna izvršavati do realizacije projekta. Projekt predviđa uspostavu RSV kao središnje elektroničke baze podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata osnovanih na području RH i trustova i s njima izjednačenih subjekata stranoga prava kojima je izdan OIB u RH. Pravna osnova za provedbu projekta sadržana je u odredbama članka 32., 33., 34., 35. i 36. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 108/17). Uspostavu RSV operativno će voditi Financijska agencija u ime Ministarstva financija - Ureda za sprječavanje pranja novca. Glavni cilj projekta je povećanje transparentnosti podataka o stvarnom vlasništvu i smanjenje mogućnosti zloupotrebe pravnih subjekata za prikrivanje identiteta stvarnih vlasnika kao eventualnih počinitelja kaznenih djela te raspolaganje točnim informacijama o stvarnom vlasništvu pravnih subjekata osnovanih u RH.

6.3. Sudjelovanje Ureda u stručnom osposobljavanju i izobrazbi

Predstavnici Ureda predavači su kod stručnog osposobljavanja i izobrazbe koji su namijenjeni ovlaštenim osobama banaka i dr. obveznika, te predstavnicima drugih državnih tijela na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

U cilju jačanja razine svijesti svih dionika prilikom provođenja mjera i radnji radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te u svrhu osiguranja da obveznici budu upoznati sa uvođenjem novih preventivnih mjera propisanim novim Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Ured za sprječavanje pranja novca u suradnji sa Hrvatskom gospodarskom komorom organizirao je Godišnju konferenciju o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Na godišnjoj konferenciji je sudjelovalo 124 sudionika i to predstavnika nadležnih državnih tijela (Ured za sprječavanje pranja novca, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga), obveznika (banke, osiguravajuća društva, stambene štedionice, javni bilježnici, priređivači igara na sreću, faktoring društva, institucije za elektronički novac, leasing društva, ovlašteni mjenjači, investicijska društva, revizorska društva, porezni savjetnici i dr.) i udruga.

Također, predstavnici Ureda za sprječavanje pranja novca sudjelovali su kao predavači na Seminaru o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za kreditne institucija, institucije za platni promet i institucije za elektronički novac, u organizaciji Hrvatske narodne banke i Hrvatske gospodarske komore.

Predstavnici Ureda za sprječavanje pranja novca održali su edukacije na kojima je sudjelovalo više od 200 ovlaštenih osoba obveznika. Na edukacijama su prezentirani novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, te tipologije i uočeni trendovi pranja novca i financiranja terorizma te primjeri dobre prakse u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Tijekom studenoga 2017. godine u organizaciji Pravosudne akademije predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ureda za sprječavanje pranja novca održali su 6 radionica pod nazivom „Preventivni sustav i kazneni progon pranja novca“. Radionice su održane u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Splitu i Varaždinu za ukupno 70 polaznika predstavnika sudaca i zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

Program radionica je bio sljedeći:

- Preventivni sustav sprječavanja pranja novca i uloga Ureda za sprječavanje pranja novca
- Kazneni progon počinitelja pranja novca
- Financijska istraga - imovinski izvidi
- Međunarodna pravna pomoć i suradnja
- Praktični primjeri - rad u grupama

Za suce i zamjenike općinskih državnih odvjetnika izrađen je obrazovni materijal – Priručnik za polaznike.

Službenici Ureda za sprječavanje pranja novca sudjelovali su na seminarima iz područja pranja novca i financiranja terorizma koja su organizirale međunarodne organizacije. Obuhvaćene teme na seminarima bile su: financijske istrage povezane sa pranjem novca i financiranja terorizma; presijecanje financijskih tokova koje koriste terorističke organizacije u jugoistočnoj Europi; otkrivanje i blokiranje financijskih tokova povezanih s nezakonitim prometom opijata.

6.4. Međuinstitucionalna suradnja Ureda

6.4.1. Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (MIRS)

U cilju jačanja daljnje međuinstitucionalne suradnje potpisan je Protokol o suradnji i uspostavi međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, koju čine predstavnici 11 institucija i agencija nadležnih za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma. (Protokol stupio na snagu 1. ožujka 2007. godine).

U radu skupine sudjeluju predstavnici 11 institucija: Ured, DORH, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava, HNB, HANFA, MUP, SOA, Ministarstvo pravosuđa i MVEP.

Predstavnik Ureda voditelj je Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS) koja je održala od 2007. do 2017. godine sedamnaest redovnih i osam izvanrednih sastanka.

U okviru MIRS osnovane su i dvije podskupine: osnovana je Podskupina MIRS (osnovana 12. svibnja 2011.) i Operativna podskupina MIRS (osnovana 08. rujna 2011.).

Podskupina MIRS za nadzor osnovana je s ciljem jačanja koordinacije i razmjene iskustava i najboljih praksi postupanja tijela zaduženih za nadzor provedbe mjera i radnji sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Operativna podskupina MIRS sastaje se s ciljem davanja uzajamne povratne informacije u konkretnim predmetima povezanim sa pranjem novca ili financiranjem terorizma te rada na konkretnim predmetima i koordinacije postupanja.

Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor

Sukladno relevantnim odredbama Zakona Ured surađuje, između ostalih, i sa Hrvatskom narodnom bankom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga, te Poreznom upravom i Financijskim inspektoratom kao nadzornim službama Ministarstva financija.

Zadaće Podskupine MIRS-a za nadzor su razmjena statističkih podataka o provedenim nadzorima, razmjena iskustava iz nadzora («best practices»), razmjena informacija o uočenim nepravilnostima u primjeni Zakona, jačanje i koordinacija nadzornih aktivnosti, razmjene podataka o planovima nadzora, te poticanje nadzornih tijela da izrade sektorsku matricu rizika za obveznike iz svoje nadležnosti.

6.4.2. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma i Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH

Sukladno međunarodnim standardima na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (članak 7. Direktive EU 2015/849 Europskog Parlamenta i Vijeća o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma; Preporuka 1 Skupine zemalja za financijsku akciju - FATF), svaka država je dužna identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi, te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi učinkovito smanjila identificirane rizike.

Ovakav pristup je temelj za jačanje cjelokupnog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj s naglaskom na:

- učinkovito korištenje raspoloživih resursa u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma;
- sprječavanje zloupotrebe financijskog i nefinancijskog sustava Republike Hrvatske za prikrivanje nezakonito stečenih sredstava;
- uspješno otkrivanje počinitelja kaznenog djela Pranja novca, te oduzimanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS), koju čine predstavnici jedanaest institucija i agencija nadležnih za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj (Ministarstvo financija - Ured za sprječavanje pranja novca, Ministarstvo unutarnjih poslova RH, Državno odvjetništvo RH, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo financija - Financijski inspektorat RH, Ministarstvo financija - Porezna uprava RH, Ministarstvo financija – Carinska uprava RH, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Sigurnosno-obavještajna agencija, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova), jednoglasno je donijela odluku o provođenju projekta Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma za Republiku Hrvatsku i izradi Akcijskog plana za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma, te da se navedeni projekt provede po metodologiji Svjetske banke i uz sudjelovanje stručnjaka Svjetske banke.

Nakon identificiranih prijetnji, ranjivosti i rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, radna skupina je izradila Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj. U Akcijskom planu je određena 21 mjera i tijela nadležna za njihovo provođenje, a s ciljem učinkovitog smanjivanja rizika od pranja novca i financiranja terorizma. Prioritetne mjere iz Akcijskog plana su:

- provođenje financijskih istraga u predmetima kod kojih postoji sumnja da je ostvarena nezakonita imovinska korist većeg opsega;
- jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta Ureda za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice; tijela kaznenog progona i ovlaštenih tužitelja;
- vođenje sveobuhvatne statistike o privremeno i trajno oduzetoj imovinskoj koristi stečenoj kaznenim djelom i međunarodnoj suradnji u predmetima pranja novca.

Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj Vlada RH prihvatila je dana 12.siječnja 2017.godine Zaključkom pod brojem Klasa: 022-03/16-07/412, Urbroj: 50301-25/18-17-4.

6.4.3. Nacionalno Povjerenstvo za prevenciju i suzbijanja terorizma

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Nacionalnog povjerenstva za prevenciju i suzbijanja terorizma.

6.4.4. Stalna koordinacijska skupina za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Stalne koordinacijske skupine za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja.

Temeljem odredbi članka 11. stavak 4. Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja („Narodne novine “ br. 139/2008 i 41/2014), ministar financija je 1. lipnja 2014. donio „Uputu o postupanju po zahtjevima za davanje odobrenja za izvršenje financijskih transakcija vezano za međunarodne mjere ograničavanja protiv Irana“.

6.4.5. Radna skupina za proliferaciju

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Radne skupine Vlade RH za suzbijanje širenja oružja za masovno uništavanje.

6.4.6. AFCOS (Anti-Fraud Coordination Service) mreža

Predstavnici Ureda su članovi AFCOS (anti-fraud coordination service) mreže te trajno sudjeluju u njezinom radu. Navedena mreža osnovana je u cilju postizanja pune operativnosti AFCOS sustava u svrhu zaštite financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj, te izravne suradnje s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF). AFCOS mrežu čine Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija - Porezna uprava, Carinska uprava, Sektor za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole, Ured za sprječavanje pranja novca, Sektor za financijski i proračunski nadzor, Ministarstvo gospodarstva - Uprava za sustav javne nabave, Državno odvjetništvo RH te Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije.

6.5. FIU.NET

FIU.NET je zaštićena decentralizirana računalna mreža za međunarodnu razmjenu obavještajnih podataka između financijsko-obavještajnih jedinica (dalje u tekstu: FOJ) kojom su povezane sve države članice Europske unije (dalje u tekstu: DČ EU).

U 2017. godini putem FIU.NET sustava razmjene podataka Ured je razmijenio ukupno 3714 različitih vrsta podataka s financijsko obavještajnim jedinicama država članica. Od toga je Ured poslao FOJ DČ 2053 različitih vrsta podataka, a primio je 1661 različitu vrstu podataka.

Tijekom 2017. godine kroz FIU NETsustav razmijenjeno je 214 slučaja sa 22 DČ. Poslano je 110 odlaznih slučajeva prema 21 DČ te je zaprimljeno 90 dolaznih slučajeva od 22 DČ. Ukupno je u dolaznim i odlaznim slučajevima uključeno 585 subjekata, odnosno 253 pravnih i 332 fizičke osobe. U 2017. godini inozemne financijsko-obavještajne jedinice prijavile su 34 sumnjive transakcije koje su se odvijale korištenjem usluga plaćanja putem interneta.

6.6. Izmjene i dopune Četvrte Direktive EU o sprječavanju korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma

Direktiva je donesena 20. svibnja 2015. te je objavljena u Službenom listu EU i stupila je na snagu 25. lipnja 2015. godine. Države članice za harmonizaciju i prilagodbu zakonodavstva novoj Direktivi imaju rok od dvije godine, do 25. lipnja 2017. U razdoblju koje je prethodilo donošenju Direktive, predstavnici Ureda aktivno su sudjelovali u postupku donošenja Direktive. Aktivnosti Ureda sastojale su se u sudjelovanju na radnim sastancima, te kroz koordinaciju rada Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, u pripremi stajališta za sastanke COREPER-a i ECOFIN-a.

U okviru provedbe Akcijskog plana Europske komisije u području borbe protiv financiranja terorizma od 12. veljače 2016. prijedlog Europske komisije za donošenje Direktive o izmjenama i dopunama Direktive (EU) 2015/849 o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma i izmjenama i dopunama Direktive 2009/101/EC objavljen je 5. srpnja 2016.

Predstavnici Ureda sudjelovali su na sastancima Radne skupine za financijske usluge na kojima je raspravljano o Direktivi o izmjenama i dopunama Direktive (EU) 2015/849 (19.07.2016., 05.09.2016.).

Tijekom 2017. nastavljen je rad Radne skupine za financijske usluge na kojima je raspravljano o Direktivi o izmjenama i dopunama Direktive (EU) 2015/849.

6.7. EU FIU Platforma

EU FIU Platforma je neformalno tijelo koje je osnovano 2006. godine od strane Europske komisije, koja sudjeluje u njenim aktivnostima i pruža podršku.

Glavna misija EU FIU Platforme je pružiti savjete i stručnost Komisiji o operativnim pitanjima u kontekstu obaveze koje obavljaju FOJ. Olakšati suradnju između nacionalnih FOJ i razmjenu mišljenja o pitanjima suradnje, kao što je učinkovita međunarodna suradnje FOJ, identifikacija sumnjivih transakcija s prekograničnom dimenzijom, standardizaciju formata izvješćivanja putem FIU.NET mreže ili njegovog nasljednika i zajednička analiza prekograničnih slučajeva, kao i trendova i čimbenika relevantnih za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma kako na nacionalnoj tako i na nadnacionalnoj razini.

Također EU FIU platforma imati će veliku ulogu o olakšavanju implementacije četvrte Direktive EU AML / CFT dajući savjete i primjere dobre prakse svim FOJ DČ kako bi što lakše prenijele preporuke i savjete svim obveznicima Zakona o SPNFT.

Predstavnici Ureda prisustvovali su sastancima EU FIU Platforme koji su održani 29.-30.03.2017., 20.-21.09.2017. te 11.-12.12.2017. godine.

6.8. Odbor Vijeća Europe: MONEYVAL

Sukladno odluci Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, RH je u Odboru Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) zastupljena kroz stalnu tročlanu delegaciju koja se po potrebi proširuje dodatnim predstavnicima. Stalnu delegaciju čine predstavnici Ureda, MUP-a, i DORH-a. Predstavnik Ureda voditelj je hrvatske delegacije pri Odboru MONEYVAL.

Tijekom 2017. u Strasbourgu održana su tri plenarne sjednice Odbora MONEYVAL na kojima su sudjelovali predstavnici Ureda. U nastavku navodimo pregled događanja na navedenim plenarnim sjednicama.

- ❖ 53. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (29. svibnja – 1. lipnja 2017.).
- ❖ 54. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (25. – 28. rujna 2017.)
- ❖ 55. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (5. – 7. prosinca 2017.)

VII. SLUČAJEVI SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENI OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA U 2017. GODINI

U nastavku navodimo anonimne i pročišćene sažetke samo nekih karakterističnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca koji su od strane Ureda dostavljeni nadležnim tijelima te inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje i procesuiranje:

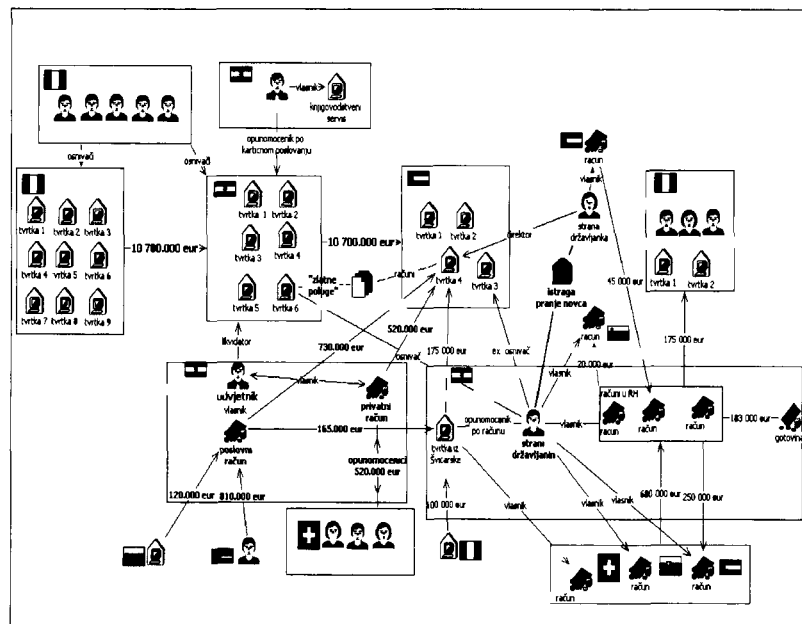
Slučaj 1: sumnjive transakcije povezane s računalnim prijevarama

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivim transakcijama u ukupnom iznosu od 590.000 kn koje su se odnosile na prijenos sredstava s računa strane tvrtke u korist računa domaće tvrtke, kako je prikazano na Slici 1.. Ured je slučaj dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje nadležnom državnom odvjetništvu, DORH-u i PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca.

Karakteristike slučaja:

- bezgotovinski transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH u korist računa stranih državljana koja se najvećim dijelom ponovno transferiraju u inozemstvo,
- bezgotovinski transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH u korist računa domaće tvrtke koju je u RH osnovao strani državljanin,
- strani državljanin osniva tvrtku u RH,
- pravni oblik domaće tvrtke-jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću,
- internetska prodaja,
- internetsko bankarstvo,
- korištenje usluga strane institucije za platni promet koja neposredno pruža platne usluge u RH,
- računalne prijevare,
- izdavanje naloga za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije banci od strane Ureda,
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnom financijsko obavještajnom jedinicom

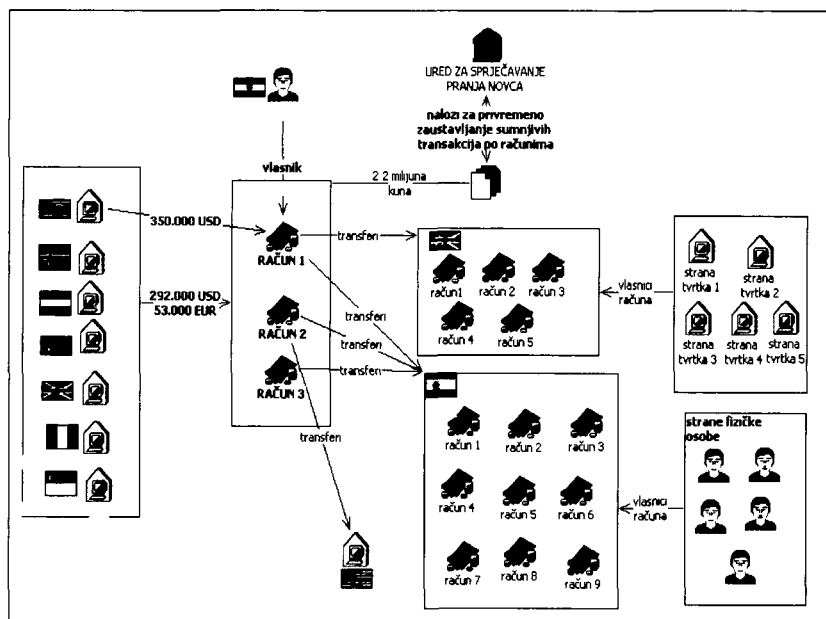
Slučaj 3: sumnjive transakcije povezane s računalnim prijevarama

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 350.000 USD koja se odnosila na doznaku iz inozemstva po nalogu strane tvrtke u korist računa domaće fizičke osobe, kako je prikazano na Slici 3. Ured je slučaj dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje nadležnom državnim odvjetništvu, DORH-u i PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH, a po nalogu stranih tvrtki u korist domaće fizičke osobe,
- ponovni transferi novčanih sredstva iz RH u inozemstvo, po nalogu domaće fizičke osobe u korist računa stranih fizičkih i pravnih osoba,
- netbanking,
- računalne prijevare,
- izdavanje naloga za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija bankama od strane Ureda

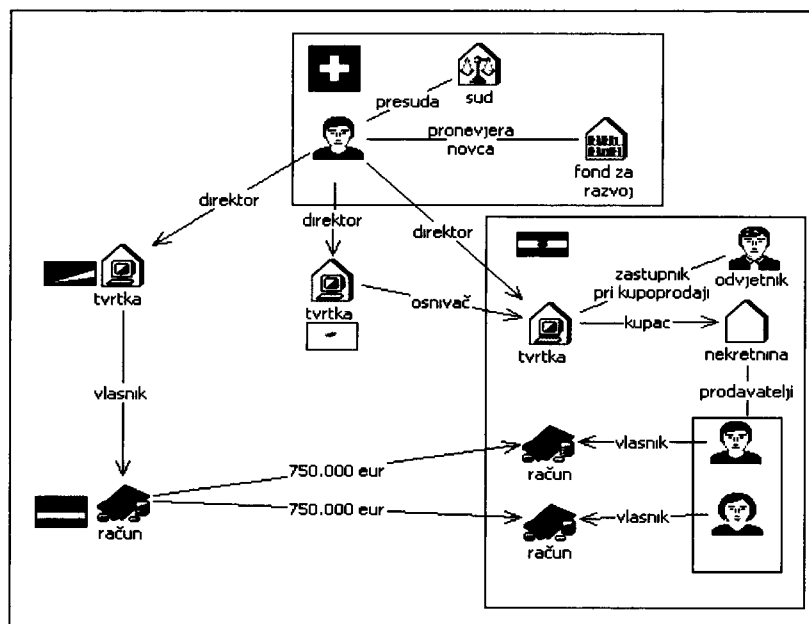
Slučaj 4: Sumnjive transakcije doznaka iz off shore zone u RH u svrhu kupnje nekretnine

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 750.000 EUR koja se odnosila na doznaku iz inozemstva po nalogu strane tvrtke iz off shore zone u korist računa domaće fizičke osobe, kako je prikazano na Slici 4.. Ured je slučaj dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje DORH-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- doznake sa računa off shore tvrtke otvorenog u banci u off shore državi u korist računa domaćih fizičkih osoba otvorenih u bankama u RH,
- osnivanje tvrtke u RH od strane off shore tvrtke,
- direktor off shore tvrtke je strana fizička osoba
- stjecanje nekretnine u RH,
- strana fizička osoba počinitelj kriminalnih aktivnosti u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama

Slučaj 5: Sumnjive transakcije povezane s doznakama iz inozemstva

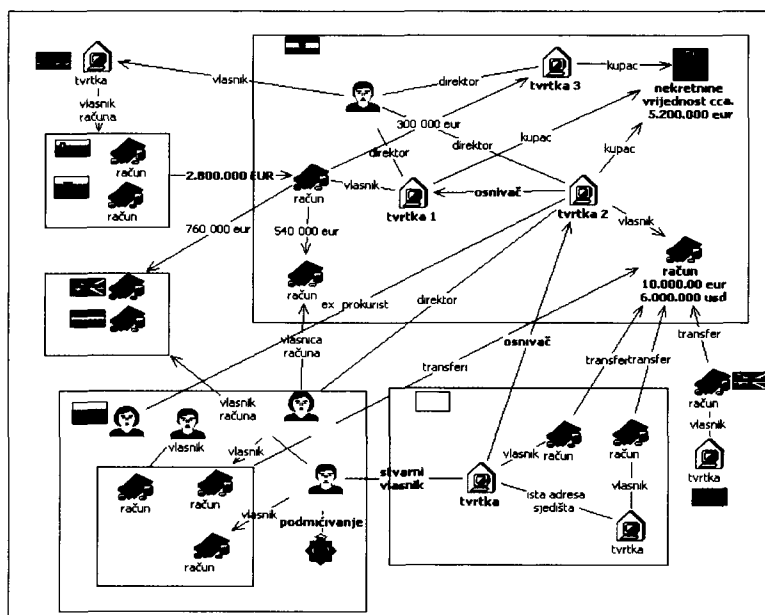
Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 225.000 EUR koja se odnosila na doznaku iz inozemstva po nalogu američke tvrtke u korist računa domaće tvrtke 1, kako je prikazano na Slici 5..Ured je slučaj dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje DORH-u i Poreznoj upravi, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- osnivanje tvrtki u RH od strane off shore tvrtke,
- transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva (off shore zone) u RH, a po nalogu off shore tvrtki u korist domaće tvrtke,
- transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH, a po nalogu stranih fizičkih osoba u korist domaće tvrtke,

- ponovni transferi novčanih sredstva iz RH u inozemstvo, po nalogu domaće tvrtke u korist računa stranih fizičkih osoba,
- stjecanje nekretnine u RH,
- strana fizička osoba koja je stvarni vlasnik off shore tvrtke je počinitelj kaznenog djela u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama

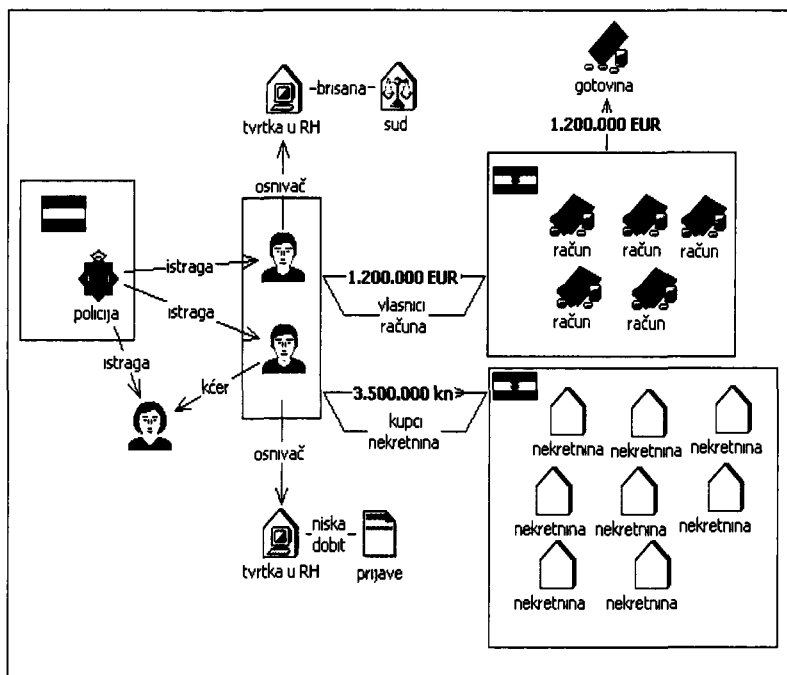
Slučaj 6: Sumnjive transakcije osoba koje su povezane sa krijumčarenjem droga

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti MUP-a u kojoj se navodi da se zbog sumnje na krijumčarenje droge i pranje novca nad tri osobe (od kojih su dvije rodbinski povezane) provodi kriminalističko istraživanje u inozemstvu, kako je prikazano na Slici 6..Ured je slučaj dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- otvaranje više bankovnih računa,
- polaganje /podizanje novca u gotovini,
- ulaganje u nekretnine,
- osobe su predmet istrage radi počinjenja kaznenih djela u inozemstvu

VIII. TIPOLOGIJE/TRENDOMI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH

U poglavlju VIII. ovoga izvješća opisani su pojedinačni slučajevi sa sumnjom na pranje novca, koje slučajeve je Ured prosljedio nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje, a ovi slučajevi ukazuju na tipologije i trendove pranja novca u RH koje se ponavljaju kroz veći broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca.

8.1. Tipologije pranja novca

Karakteristike slučajeva koje je Ured tijekom 2017. godine, zbog sumnje na pranje novca prosljedio nadležnim tijelima (DORH, MUP, Porezna uprava i Financijski inspektorat) na daljnje postupanje i procesuiranje ukazuju na istu tipologiju pranja novca kao i u ranijim godinama. U nastavku se navode uočene određene karakteristike koje su zajedničke većem broju slučajeva u 2017.g. i koje su identificirane kao tipologije pranja novca, kako slijedi:

8.1.1. Uporaba računa domaćih tvrtki za provođenje transakcija koje uključuju sredstva za koja postoji sumnja da su nezakonito stečena u inozemstvu

Osnivanje tvrtki u RH koje se uključuju u lanac pranja novca na način da se posredstvom njihovih računa novac koji potječe od kaznenih djela počinjenih u inozemstvu iz inozemstva prebacuje u RH. U cilju prikrivanja novca za koji postoji sumnja da je nezakonito pribavljen, tvrtke iz RH inozemnim tvrtkama izdaju neistinite račune za robu koja stvarno nije isporučena temeljem kojih im inozemne tvrtke uplaćuju novac koji potječe od kaznenih djela, a nakon što je novac uplaćen na njihove račune dio novca se podiže u gotovini a dio se ponovno prebacuje u inozemstvo na račune više osoba i tvrtki.

8.1.2. Uporaba računa domaćih tvrtki za provođenje transakcija povezane sa ulaganjem nezakonito stečenog novca u nekretnine

Strani državljani u cilju prikrivanja nezakonitog izvora novca osnivaju tvrtke u RH preko kojih kupuju nekretnine u RH. Kako bi prikrili nezakonit izvor novca koji se ulaže u nekretnine na području RH osim tvrtki u RH strani državljani uključuju i off shore tvrtke čiji su oni stvarni vlasnici

odnosno preko računa off shore tvrtki novac se iz inozemstva transferira na račune tvrtki u RH kojim novcem kupuju nekretnine.

8.1.3. Uporaba računa fizičkih osoba za provođenje transakcija povezanih s računalnim prijevarama

Otvaranje računa u RH na ime osoba (koje su angažirane kao financijske mule) kako bi se na te račune uplaćivao novac koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare. Novac koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare prebacuje se preko niza bankovnih računa otvorenih u različitim državama te potom na račune osoba otvorenih u RH sa kojih računa se zatim manji dio novca podiže u gotovini (na bankomatima ili u poslovnicama banaka) a preostali dio prosljeđuje dalje na druge račune otvorene u RH i inozemstvo. Obzirom da se radi o novcu koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare osobe (financijske mule) koje su u svoje ime otvarale račune u RH preko kojih su se odvijale naprijed navedene transakcije su obavljajući takve transakcije sudjelovale i u pranju novca.

8.1.4. Uporaba računa tvrtki za provođenje transakcija povezanih s računalnim prijevarama

Organizatori računalnih prijevara osnivaju tvrtke u RH kako bi se preko njihovih računa prebacivao novac koji potječe od računalnih prijevara počinjenih u inozemstvu. Nakon što je tvrtkama uplaćen novac koji potječe od računalnih prijevara novac se prebacuje na račune više osoba (posrednika) od kojih se zahtjeva da manji dio novca zadrže za sebe (proviziju) a preostali prebace na druge račune. U najvećem broju slučajeva posrednici nisu bili ni svjesni da su obavljajući naprijed navedene transakcije i sami sudjelovali u pranju novca.

8.1.5. Uporaba računa domaćih tvrtki za provođenje transakcija povezanih s poreznim prijevarama

Uključivanje više domaćih tvrtki u lanac pranja novca kako bi se na njihove račune uplaćivao novac za koji postoji sumnja da je nezakonito stečen. Tvrtke izdaju neistinite račune o navodno isporučenoj robi ili usluzi temeljem kojih im je uplaćen novac koji se nakon prebacivanja između niza uključenih tvrtki podiže u gotovini. Obzirom da su temeljem neistinih računa tvrtke koristile pravo za umanjeње poreznih obveza poreza na dodanu vrijednost te za povrat PDV-a (koji im je uplaćen na račun) proizlazi da su neosnovano iskoristile pravo na povrat PDV-a (za koji iznos je oštećen državni proračun RH) odnosno da je novac koji im je uplaćen na račun s osnove povrata PDV-a nezakonito pribavljen te da su prosljeđivanjem istoga na račune drugih tvrtki i osoba povezanih s tim tvrtkama te podizanjem u gotovini počinili i kazneno djelo pranje novca.

8.2. Trendovi pranja novca

Slijedom konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca koje je Ured obrađivao u 2017.g. te uzimajući u obzir i druge faktore koji utječu na trendove pranja novca (kretanja u gospodarstvu, vrsta kriminaliteta i njegovi pojavni oblici, zakonski okvir u području sprječavanja pranja novca,...) za pretpostaviti je da će se nastaviti dosadašnji trendovi pranja novca i to kako slijedi:

- Korištenje gotovine kao instrument prikrivanja prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelima obzirom da je kod polaganja gotovine otežano utvrđivanje njezina pravog izvora odnosno daljnje raspolaganje ako se radi o gotovini koja je podignuta sa računa.
- Osnivanje tvrtki u RH preko kojih se pere novac koji je nezakonito stečen u inozemstvu na način da inozemne tvrtke temeljem računa za fiktive poslove u korist njihovih računa uplaćuju novac koji se podiže u gotovini ili se dalje prenosi na račune više osoba i tvrtki u inozemstvo.

- Korištenje domaćih tvrtki za prikrivanje pravog izvora novca koji potječe od porezno kaznenih djela (neutemeljeni povrat poreza na dodanu vrijednost i neistinito prikazivanje poreznih obveza).
- Korištenje računa osoba i tvrtki otvorenih u RH preko kojih se pere novac koji potječe od kaznenog djela računalne prijevare.
- Osnivanje off shore tvrtki kako bi se preko njihovih računa prikrio trag nezakonito stečenog novca koji se iz inozemstva transferira u RH i ulaže u nekretnine, poslovne udjele, vrijednosne papire i druge legalne poslove.
- Korištenje informacijskih tehnologija u financijskom poslovanju (internetsko i mobilno bankarstvo, e- poslovanje i dr) za nezakonite aktivnosti (računalne prijevare) povezane s pranjem novca.

8.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u RH

Polazeći od navedenih zajedničkih karakteristika pojedinih slučajeva te opisanih transakcija proizlaze i procjene tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj:

- Zloupotreba računa poslovnih subjekata otvorenih u RH za prikrivanje nezakonito stečenog novca u inozemstvu i RH te ubacivanje istog u legalne financijske tokove u RH;
- Zloupotreba poslovnih subjekata registriranih u off shore zonama i nekooperativnim jurisdikcijama u prikrivanju novca stečenog na nezakoniti način te ulaganje istog u legalne poslove u RH.
- Ubacivanje visokih gotovinskih iznosa stečenih na nezakoniti način u legalne financijske tokove u RH;
- Povećanje rizika od pranja novca koji proizlazi iz novih tehnologija (internetsko i mobilno bankarstvo) obzirom na trend povećanja ukupnog broja korisnika internetskog i mobilnog bankarstva odnosno povećanje financijskih transakcija koje se obavljaju putem interneta (računalne prijevare);

IX. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

Rad Ureda, kao i rad drugih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH je pod kontinuiranim i periodičnim procjenama od strane licenciranih međunarodnih eksperata Vijeća Europe, Odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL): u četiri navrata (1999., 2002., 2006. i 2013. godine), kao i stručnjaka Međunarodnog monetarnog fonda, Grupe za financijsku akciju (FATF), Svjetske banke, GRECO (Grupa država protiv korupcije), Europske komisije.

9.1. Četvrti krug evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL, 19.-23. studenog 2012. godine.

9.1.1. Ocjena odbora Vijeća Europe MONEYVAL o radu Ureda

Da Ured uspješno obavlja svoje zadaće potvrđuju i međunarodni procjenitelji kao i ključni pokazatelji o radu Ureda. Odbor Vijeća Europe (MONEYVAL) u svojem konačnom izvješću Četvrtog kruga evaluacije mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u RH iz rujna 2013. godine zaključuje da je Ured za sprječavanje pranja novca, kako u zakonodavnom pogledu tako i u pogledu učinkovitosti, u potpunosti usklađen s međunarodnim standardima (preporuke FATF

(Financial Action Task Force). U izvješću o evaluaciji sustava sprječavanja pranja novca u RH, a vezano za rad Ureda kao financijsko obavještajne jedinice RH evaluatori su konstatairali i sljedeće:

- ❖ **Sva nacionalna tijela i institucije potvrđuju središnju ulogu Ureda za sprječavanje pranja novca u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH;**
- ❖ **Zaposlenici Ureda su profesionalni, dobro obučeni, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika edukacije. Ured ima izravan pristup različitim bazama tijela za provedbu zakona te drugim javno dostupnim bazama podataka. Ovo omogućava Uredu da brzo i učinkovito djeluje u provedbi svojih analitičkih funkcija. Ured je aktivan u izgradnji odnosa s obveznicima i u povećanju njihove razine svijesti kroz edukacije i publikacije. Učinkovitost Ureda je povećana u odnosu na situaciju prezentiranu tijekom trećeg kruga evaluacije;**
- ❖ **Visoki broj dostavljenih slučajeva sa sumnjom na pranje novca od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje, u usporedbi sa brojem otvorenih analitičkih predmeta Ureda, ukazuje na visoku kvalitetu analitičko-obavještajnog rada Ureda;**
- ❖ **Predstavnici DORH-a i MUP-a istaknuli se da su analitička izvješća Ureda visoke kvalitete i pružaju osnovu za pokretanje istraga;**
- ❖ **Ured ima zadovoljavajuću administrativnu i operativnu neovisnost u svome radu koje su ključne za učinkovito ispunjavanje zadaća propisanih Zakonom i međunarodnim standardima;**
- ❖ **Ured je aktivni član Egmont grupe te se čini da općenito pruža pravodobnu i korisnu pomoć drugim inozemnim uredima i u stanju je razmjenjivati podatke sa svim vrstama financijsko-obavještajnih tijela.**

Naprijed navedeni ključni nalazi potvrđuju, da Ured kao financijsko obavještajna jedinica RH i dalje nastavlja uspješno obavljati svoje zadaće u odnosu na zaključke MONEYVAL iz 3. kruga evaluacije (2008. god.).

9.1.2. Ocjena o zaštiti podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici

Tijekom evaluacijskog posjeta održanog 19.-23. studenog 2012. godine, međunarodni stručnjaci MONEYVAL-a zaključili su da je Ured za sprječavanje pranja novca, zakonodavno i u praktičnoj primjeni, osigurao usklađenost sa esencijalnim kriterijem FATF Preporuka koji propisuje Zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

U nastavku slijedi izvod iz Izvješća evaluatora MONEYVAL-a za Republiku Hrvatsku, rujan 2013., a vezano za zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

1. *Podaci koje dobije USPN su zaštićeni (označeni kao klasificirani podaci). Sukladno članku 4. stavku 2. ZSPNFT-a, Ured smije koristiti podatke, informacije i dokumentaciju koju je prikupio u skladu sa Zakonom samo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma, osim ako nije drugačije propisano.*
2. ***U cilju zaštite podataka i informacija, USPN je uveo mjere tehničke zaštite (protuprovalni alarm, protupožarni alarm, kamere) i fizičke zaštite (stražari). Pristup svim informacijskim sustavima je zaštićen lozinkom. Evaluatori su tijekom posjeta na licu mjesta pregledali sigurne lokacije za pohranu podataka kako u tiskanom tako i u elektroničkom obliku.***
3. *Određeni zaposlenici USPN-a su ovlašteni za pristup klasificiranim podacima stupnja tajnosti „OGRANIČENO“, „POVJERLJIVO“, „TAJNO“ i „VRLO TAJNO“ te „OGRANIČENO“, „POVJERLJIVO“ i „TAJNO“ za dokumente koje je klasificirala EU i NATO. Stupanj klasifikacije određuje tko ima pristup određenoj kategoriji dokumenata.*
4. *USPN razmjenjuje podatke s drugim državnim tijelima samo na temelju ZSPNFT-a (članak 58., članak 65., itd.).*

5. *Propisi koji uređuju zaštitu podataka USPN-a su:*

- *Interni pravilnik o povjerljivosti Zakona o sprječavanju pranja novca (na snazi od 14. listopada 2008. do 3. listopada 2012. godine) – predviđa postupke za klasifikaciju podataka, itd.*
- *Pravilnik o zaštiti povjerljivih informacija, postupanju s dokumentima, zaštitnim mjerama za radno mjesto i dokumente te održavanju reda u USPN-u (na snazi od 18. prosinca 1998. do 1. listopada 2012. godine);*
- *Pravilnik o korištenju i obvezne mjere zaštite obavještajno-informacijskog sustava USPN-a (na snazi od 19. siječnja 2001. do 1. listopada 2012. godine);*
- *Pravilnik o povjerljivosti podataka USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine;*
- *Pravilnik o mjerama i postupcima za pristup, rukovanje i spremanje povjerljivih i nepovjerljivih podataka USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine;*
- *Poslovnik USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine*

6. **Nadalje, članak 75. stavak 2. ZSPNFT-a navodi: „Ured ne smije o prikupljenim podacima, informacijama i dokumentaciji niti o postupanju na temelju ovoga Zakona obavijestiti osobe na koje se podaci, informacije i dokumentacija ili postupak odnose, ili treće osobe“.**

7. **Financijsko-obavještajna jedinica je smještena u Ured koji je fizički odvojen od ostatka ministarstva. Pristup uredu USPN-a je moguć samo sa personaliziranom karticom.**

Tijekom posjeta na licu mjesta evaluatori su dobili opći uvid u funkcioniranje programske opreme (software) koju koristi USPN. Analitičko-obavještajni rad Ureda je razvijen u cilju učinkovitijeg operativnog rada u prevenciji organiziranog kriminala, pranja novca i financiranja terorizma. Tehnička osnova za razvoj analitičkog sustava je najmodernija programska oprema eminentnih američkih i svjetski poznatih proizvođača takve tehnologije (Oracle, Microsoft, i2, Computhink, Quest, Dell i ostali). Prema riječima hrvatskih vlasti, tehnološka nadogradnja analitičkog sustava osigurava veću sigurnost u prikupljanju, veći stupanj automatizma u isporuci i obradi povjerljivih podataka te objedinjavanju podataka iz različitih izvora – baza podataka kako bi se povećao stupanj kvalitete i učinkovitosti analitičkog rada u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

9.1.3. Preporuke i komentari

Preporuka 26

8. ZSPNFT definira USPN kao nacionalnu jedinicu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma. Vrijedi istaknuti da su sva tijela potvrdila vodeću ulogu USPN-a u nacionalnom sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.
9. Prema mišljenju evaluatora, USPN ima dovoljno strukturne i operativne nezavisnosti te dovoljno financijskih sredstava što potvrđuje njegovu sposobnost za učinkovito obavljanje brojnih zadaća financijsko-obavještajne jedinice.

Preporuka 30

10. Hrvatske bi vlasti trebale razmisliti o dodjeli više sredstava objema službama USPN-a kako bi potpomogle boljem obavljanju njihovih zadaća na svim područjima sukladno ZSPNFT-u.
11. Hrvatske bi vlasti trebale razmisliti o poduzimanju mjera za smanjenje fluktuacije zaposlenika u USPN-u.

9.2. Izvješće neovisnog stručnjaka Europske komisije (Peer Based Mission) o ulozi Ureda kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice u borbi protiv korupcije (Poglavlje 23)

Vezano za misiju EK (Peer Based Mission od 22. do 25. siječnja 2013) u vezi poglavlja 23 (suzbijanje korupcije) neovisni stručnjak Europske komisije o ulozi Ureda za sprječavanje pranja

novca u suzbijanju korupcije, kao hrvatske financijsko obavještajne jedinice, iznio je sljedeće mišljenje:

- ❖ **Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica RH nema dovoljno osoblja pa su tako od 34 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 12 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno.**
- ❖ **Unatoč tome, Ured kvalitetno obavlja poslove, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. Neovisni stručnjak Europske komisije bezrezervno zaključuje da RH na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.godine.**

X. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I AKTIVNOSTI DRUGIH DIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Obzirom na navedene tipologije/trendove pranja novca u 2017. godini, odnosno obzirom na procjenu tekućih i budućih opasnosti od pranja novca i financiranja terorizma u RH, te sukladno i preporukama međunarodnih relevantnih tijela, potrebno je:

12.1. Za Ured kao financijsko-obavještajnu jedinicu RH :

1. implementacija novog informacijskog sustava Ureda,
2. osigurati kadrovsko ekipiranje Ureda popunjavanjem slobodnih radnih mjesta inspektora – analitičara,
3. osigurati izobrazbu i specijalizaciju djelatnika Ureda kroz unutarnje i vanjske (uključujući i međunarodne) oblike edukacije,
4. osigurati sredstva za sudjelovanje predstavnika Ureda na plenarnim i regionalnim sastancima Egmont grupe financijsko-obavještajnih jedinica.

12.2. Za druge dionike iz sustava SPNFT:

1. Provođenje financijskih istraga u predmetima kod kojih postoji sumnja da je ostvarena nezakonita imovinska korist većeg opsega,
2. Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta tijela nadležnih za otkrivanje i sprječavanje kaznenih djela, tijela kaznenog progona te nadzornih tijela Ministarstva financija,
3. Unaprjeđenje suradnje između nadzornih tijela u razmjeni podataka i podizanju kvalitete provođenja nadzora usklađenosti sa SPNFT,
4. Vođenje sveobuhvatne statistike o privremeno i trajno oduzetoj imovinskoj koristi stečenoj kaznenim djelom i međunarodnoj suradnji u predmetima pranja novca,
5. Uspostavljanje odgovarajućeg regulatornog sustava vezano za poslovanje s gotovinom kako bi se smanjio rizik koji proizlazi iz poslovanja s gotovinom,
6. Uspostavljanje odgovarajućeg regulatornog sustava vezano za poslovanje s virtualnim valutama kako bi se smanjio rizik pri uporabi virtualnih valuta (financijski kriminal, pranje novca),

Navedeno je potrebno osigurati od strane svih nadležnih tijela iz sustava sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH radi iznalaženja rješenja za identificirane slabosti u sustavu, a sve u cilju što učinkovitijeg odgovora na prepoznate tipologije/trendove pranja novca odnosno obzirom na tekuće i buduće opasnosti od pranja novca /financiranja terorizma u RH.

ZAKLJUČAK

Polazeći od ocjena u Izvješćima Vijeća Europe (MONEYVAL) o procjeni preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH, a u okviru toga imajući u vidu i ocjene o učinkovitosti rada Ureda, kao financijsko-obavještajne jedinice RH, proizlazi sljedeći zaključak:

- ❖ RH je uspostavila preventivni model, s vodećom ulogom Ureda, kojim se sprječava zlouporaba korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma,
- ❖ Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica RH, na učinkovit način obavlja svoje zadaće, sukladno Zakonu i međunarodnim standardima, što potvrđuje da je Ured u potpunosti operativan i funkcionalan u svom radu,
- ❖ RH upotrebljava jednake preventivne standarde kao i ostale države članice EU, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma usklađen je s međunarodnim standardima (stupio je na snagu 01.01.2018.),

U cilju daljnjeg unapređenja rada Ureda, Ured planira, u određenom vremenskom razdoblju realizirati sljedeće projekte:

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa odredbama 4. Direktive EU 2015/849 EP i Vijeća i preporukama FATF-a	Dana 27. listopada 2017. donesen je novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17) koji je stupio na snagu 01.01.2018.
Donošenje podzakonskih akata (Pravilnika) temeljem novog Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	Osiguranje praviine primjene i provedbe novog Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja drugog kvartaia 2018.
Akcijski pian za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj (uz Nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH)	Provedba 21 mjere s ciljem učinkovitog smanjenja identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH (za provedbu kojih su zadužena nadležna tiela).	Provedba je u planu i pripremi.
Ažuriranje Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma za Republiku Hrvatsku	Prepoznavanje, razumijevanje i utvrđivanje mjera smanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma za RH	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja 2018.
Ustrojavanje registra stvarnih vlasnika	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa odredbama 4. Direktive EU 2015/849 EP i Vijeća i preporukama FATF-a	Provedba je u tijeku.
Nabava informatičke i programske opreme za potrebe obavljanja zadaća Ureda za sprječavanje pranja novca	Brža i učinkovitija analitičko obavještajna obrada sumnjivih transakcija	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja drugog kvartala 2018.
Implementacija novog informacijskog sustava Ureda za sprječavanje pranja novca	Jačanje provedbe mjera i standarda informacijske sigurnosti	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja drugog kvartala 2018.
Popunjavanje sistematiziranih nepopunjenih radnih mjesta inspektorima (analitičarima)	Administrativno i institucionalno jačanje Ureda	Provedba je u tijeku.
Akcijski plan uz Nacionalnu strategiju za prevenciju i suzbijanje terorizma vezano za nadležnosti Ureda	Jačanje sustava sprječavanja financiranja terorizma	Provedba je u tijeku.

KLASA: 470-00/18-005/1
URBROJ: 513-08-02-1-1/001-18-2

Dostavljeno:

- Vladi RH (1)
- ministru financija (1)
- pismohrana (2)

PRILOZI

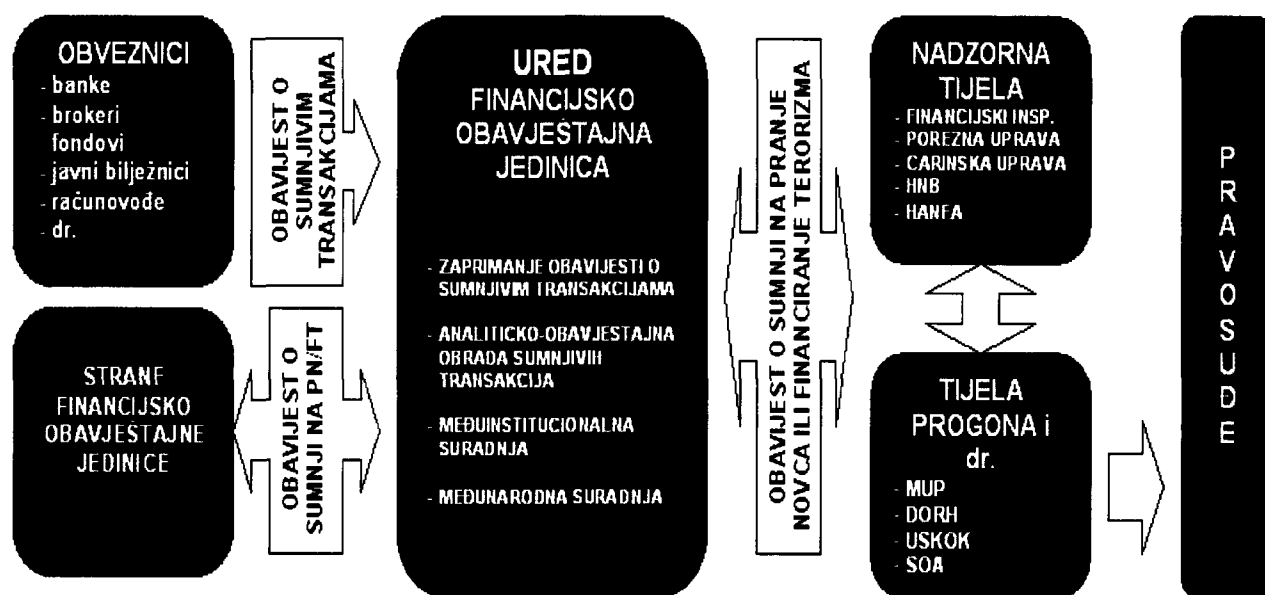
- 1. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA**
- 2. ORGANIZACIJSKA SHEMA UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA**
- 3. DIJAGRAM ANALITIČKO – OBAVJEŠTAJNOG RADA UREDA**
- 4. PRIKAZ PO KONTINENTIMA MEĐUNARODNE SURADNJE HRVATSKOG UREDA SA STRANIM FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA**

SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Pranje novca predstavlja aktivnosti u bankovnom, novčarskom ili drugom poslovanju s ciljem da se prikrije pravi izvor novca, odnosno imovine ili prava priskrbljena novcem za koji se zna da je pribavljen na nezakonit način u zemlji ili inozemstvu.

Nadležna tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma su: tijela prevencije (banke i drugi obveznici), Ured za sprječavanje pranja novca, tijela nadzora (HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat), tijela kaznenog progona (policija, DORH i USKOK), te pravosuđe (sudovi).

Slika 1:

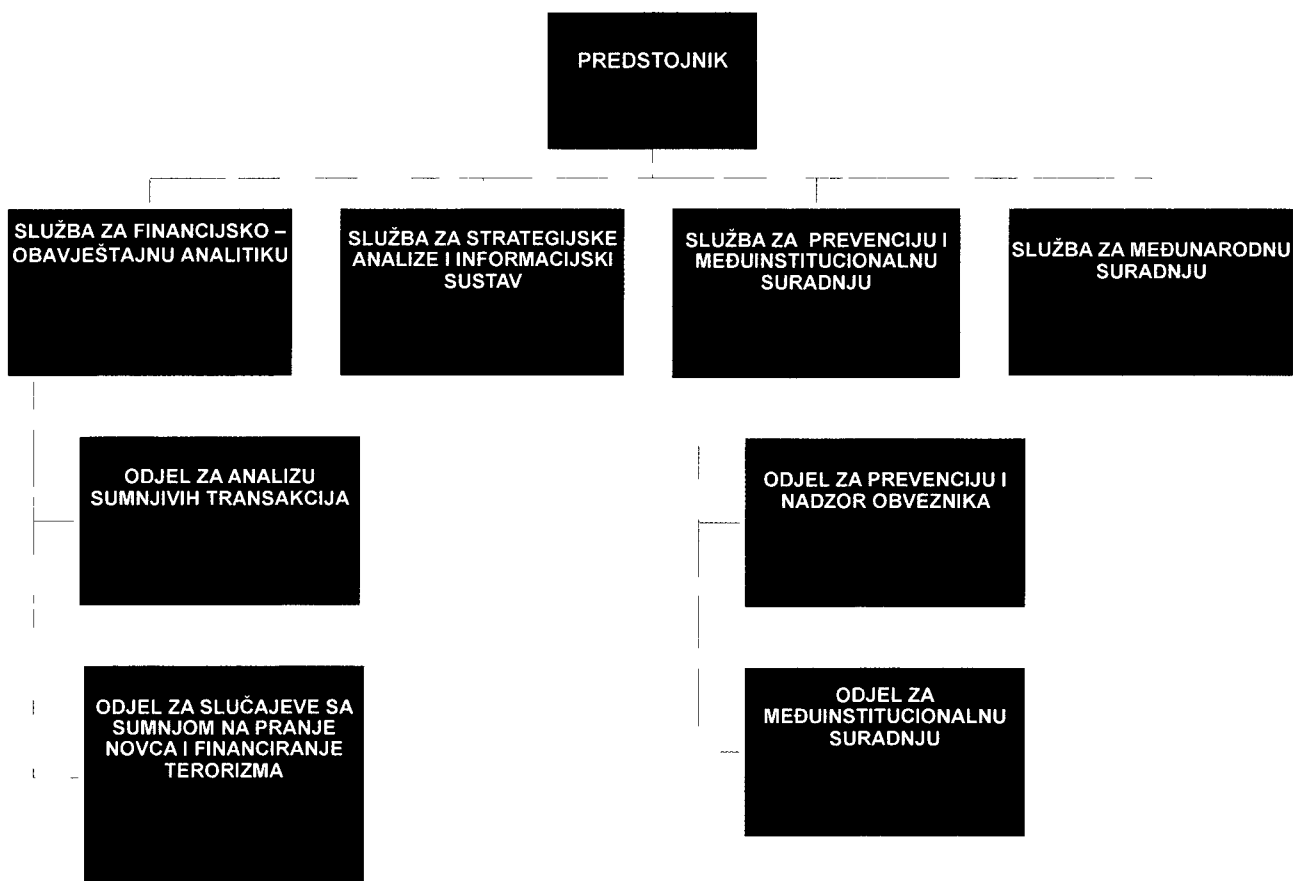
Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o:

- sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (**režim sumnjivih transakcija**) (čl. 42. Zakona),

Ured kao središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pn/ft **je dio preventivnog sustava**, odnosno posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela progona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane, kako je prikazano na Slici 1.

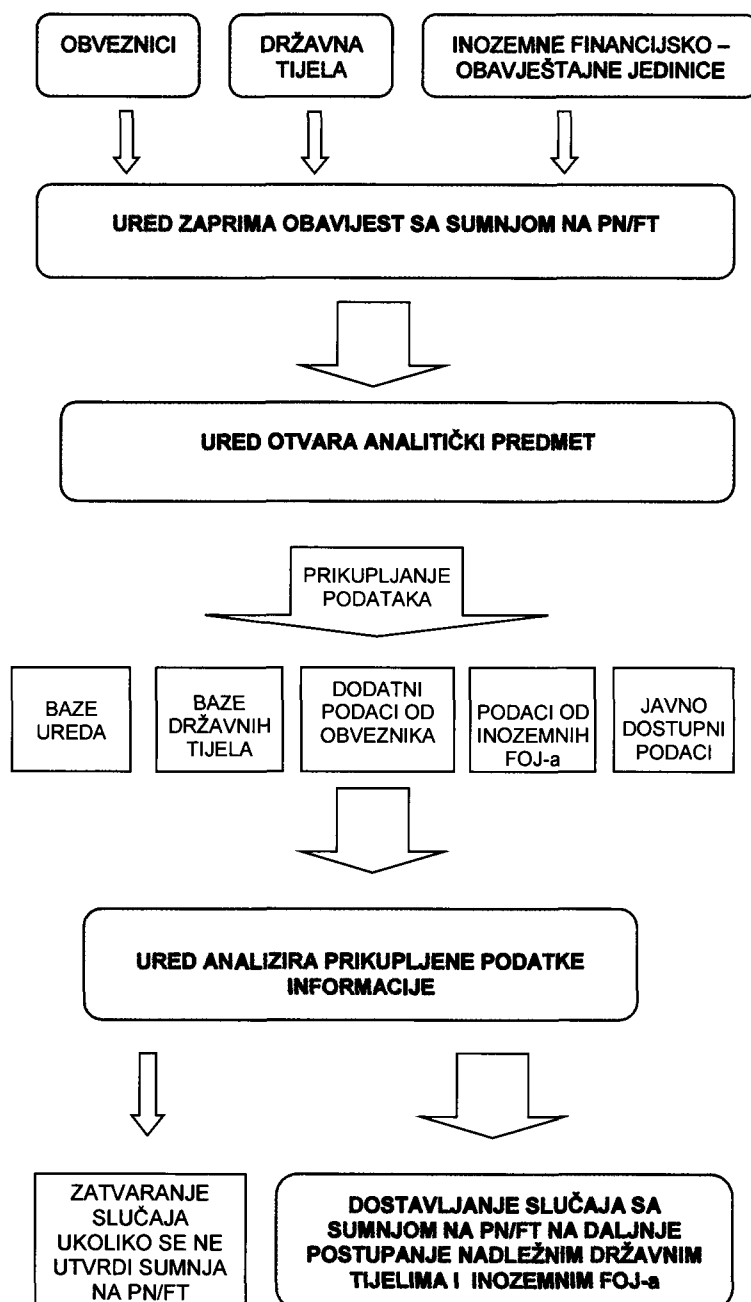
Dakle, Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija) i stranim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

ORGANIZACIJSKA SHEMA UREDA

PRILOG 3.

DIJAGRAM ANALITIČKO – OBAVJEŠTAJNOG RADA UREDA

Ured može zatražiti dodatne podatke kod nepotpunih obavijesti o sumnji na PN/FT (npr. kada u obavijesti obveznika nisu obrazloženi razlozi za sumnju na PN/FT)

U analitičkom radu Ured konsti interne baze podataka (baza sumnjivih i gotovinskih transakcija, baza carine, baza nekretnina).

Ured ima neposredan pristup bazama Porezne uprave i MUP RH. Ured također može od državnih tijela zatražiti dodatne podatke potrebne za sprječavanje PN/FT.

Ured može od svih obveznika zatražiti dostavljanje dodatnih podataka potrebnih za sprječavanje PN/FT

U okviru analitičkog rada Ured je ovlašten izdati obvezniku nalog za:

- privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije;
- stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Ured može stranoj FOJ dostaviti prijedlog za odgodu izvršenja sumnjive transakcije u inozemstvu, kao što može i izdati obvezniku nalog za odgodu izvršenja sumnjive transakcije na temelju prijedloga inozemnog FOJ

Nakon završene analitičke obrade, Ured će u slučaju postojanja sumnje na PN/FT dostaviti obavijest nadležnim državnim tijelima ili inozemnim FOJ

Ured će obveznicima koji su prijavili STR dostaviti povratnu informaciju o postupanju po zaprimljenim STR (osim ako bi to štetilo daljnjem tijeku postupka)

**PRIKAZ MEĐUNARODNE SURADNJE UREDA PO KONTINENTIMA SA INOZEMNIM
FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNIM JEDINICAMA (FOJ) U 2017. GODINI**

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNE JEDINICE IZ EUROPE

ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA			
ZAMOLBE ZA DOŠTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA		UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU AUSTRIA	4		15
FIU BELGIUM	5		8
FIU BOSNA I HERCEGOVINA	18		28
FIU BULGARIA	4		3
FIU CYPRUS	7		5
FIU CZECH REPUBLIC	13		18
FIU DENMARK	1		1
FIU FRANCE	4		9
FIU GERMANY	24		23
FIU GIBRALTAR	1		
FIU GREECE	2		1
FIU GUERNSEY			1
FIU HUNGARY	26		25
FIU IRELAND	4		5
FIU ISLE OF MAN	3		3
FIU ISRAEL	1		1
FIU ITALY	87		107
FIU KOSOVO	2		1
FIU LATVIA	1		3
FIU LIECHTENSTEIN	3		3
FIU LUXEMBOURG	2		21
FIU MACEDONIA	3		5
FIU MALTA	11		10
FIU MONACO	1		1
FIU MONTENEGRO	6		10
FIU NETHERLANDS	6		7
FIU POLAND	3		3
FIU ROMANIA	6		8
FIU RUSSIA	10		13
FIU SERBIA	18		23
FIU SLOVAKIA	10		15
FIU SLOVENIA	57		64
FIU SPAIN	7		5
FIU SWEDEN	1		1
FIU SWITZERLAND	18		19
FIU UKRAINE	2		2
FIU UNITED KINGDOM	6		11

AMERIKA

ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA

	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA		UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU ANGUILLA				1
FIU BELIZE	2	3		5
FIU BRITISH VIRGIN ISLANDS	3	3		5
FIU CANADA		1		2
FIU ECUADOR	1	1		2
FIU PANAMA	3	3		5
FIU UNITED STATES	1	8		13

AFRIKA

ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA

	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA		UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU EGYPT				1
FIU GHANA	2	2		2
FIU MAURITIUS	2	4		2
FIU SEYCHELLES	3	4		1
FIU SOUTH AFRICA	2	2		3

AZIJA

ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA

	ZAMOLBE ZA DOSTAVOM PODATAKA	UKUPNA KORESPONDENCIJA		UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU BANGLADESH		2		3
FIU INDIA				2
FIU JORDAN		1		1
FIU LEBANON		2		2
FIU PHILIPPINES		1		3
FIU SYRIAN ARAB REPUBLIC		2		5
FIU UNITED ARAB EMIRATES		2		3

FIU AUSTRALIA
FIU NEW ZELAND

ZAMOLBE ZA
DOSTAVOM
PODATAKA

UKUPNA
KORESPONDENCIJA

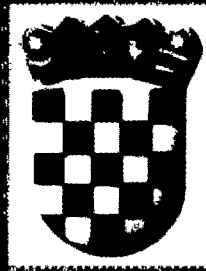
UKUPNA
KORESPONDENCIJA

1

2

2

1

SADRŽAJ

POJMOVNIK	4
UVOD	5
I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH.....	7
1.1. Tijela prevencije	8
1.2. Tijela nadzora	8
1.3. Ured za sprječavanje pranja novca	9
1.4. Tijela kaznenog progona	9
1.5. Pravosuđe	9
II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA	10
2.1. Preventivni karakter i opseg Zakona	11
2.2. Obveznici provedbe mjera.....	12
2.3. Obavješćivanje Ureda o transakcijama	13
III. ULOGA UREDA KAO FINACIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE	15
3.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao finacijsko-obavještajne jedinice.....	16
3.2. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka	17
IV. ZADAĆE I NADLEŽNOSTI UREDA.....	20
4.1. Uloga Ureda kao finacijsko – obavještajne jedinice.....	21
4.2. Analitičko-obavještajni rad Ureda.....	21
4.3. Organizacija rada i postupanja Ureda	21
4.4. Organizacijska shema Ureda	23
4.5. Kadrovska popunjenost Ureda	23
4.6. Odnosi s javnošću Ureda.....	23
V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA	25
5.1. Zaprimanje obavijesti o sumnjivim transkcija u 2017. godini.....	26
5.2. Zaprimanje obavijesti o gotovinskim transkcija u 2017. godini.....	27
5.3. Prijenos gotovine u vrijednosti 10.000,00 EUR-a ili više preko državne granice ...	28
VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA	29
6.1. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2017. godini	30
6.2. Analitičko obavještajne obrade sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u 2017. godini	32
6.3. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima i inozemnim finacijsko-obavještajnim jedinicama radi daljnjeg postupanja i procesuiranja zbog sumnje na pranje novca i financiranje terorizma.....	32
6.4. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera	35
6.5. Međuinstitucionalna operativna suradnja Ureda i nadzornih tijela te tijela progona u 2017. godini.....	36
6.6. Međunarodna suradnja Ureda: međunarodna razmjena podataka u 2017. godini..	38
6.7. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2017. godini.....	41
6.8. Pregled i vođenje jedinstvene statistike sustava suzbijanja pn/ft u 2017.godini....	41
VII STRATEGIJSKE ANALIZE I INFORMACIJSKI SUSTAV UREDA	43
7.1. Izvješća (proizvodi) strategijskih analiza u 2017. godini.....	44
7.2. Ključni podaci strategijskih analiza zaprimljenih transakcija.....	46
7.3. Aktivnosti vezane za uspostavu novog informacijskog sustava Ureda.....	60
VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA.....	62
8.1. Aktivnosti Ureda u području prevencije pranja novca i financiranja terorizma	63
8.2. Međuinstitucionalna i međunarodna suradnja Ureda	68

IX. PRIKAZ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA	76
9.1. Slučaj br. 1: Sumnjive transakcije povezane s računalnim prijevarama	77
9.2. Slučaj br. 2: Sumnjive transakcije po računima tvrtki.....	79
9.3. Slučaj br. 3: Sumnjive transakcije po računima osobe koja obavlja profesionalnu djelatnost.....	80
9.4. Slučaj br. 4: Sumnjive transakcije povezane s računalnim prijevarama.....	82
9.5. Slučaj br. 5: Sumnjive transakcije doznaka iz off shore zone u RH u svrhu kupnje nekretnine.....	83
9.6. Slučaj br. 6: Sumnjive transakcije povezane s doznakama iz inozemstva.....	85
9.7. Slučaj br. 7: Sumnjive transakcije osoba koje su povezane s krijumčarenjem droga.....	87
9.8. Slučaj br. 8: Sumnjive transakcije po računima u inozemstvu.....	88
X. TIPOLOGIJE/TRENDОВI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RN	90
10.1. Tipologije pranja novca	91
10.2. Trendovi pranja novca	92
10.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u RH	92
XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA.....	94
11.1. Četvrti krug evaluacije RN u odnosu na provedbu mjera protiv pn/ft od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL-a.....	95
11.1.1. Ocjena Odbora Vijeća Europe MONEYVAL-a o radu Ureda	95
11.1.2. Ocjena o zaštiti podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici	96
11.1.3. Preporuke i komentari MONEYVAL-a	97
11.2. Izvješće neovisnog stručnjaka Europske komisije (Peer Based Mission) o ulozi Ureda kao financijsko obavještajne jedinice RH u borbi protiv korupcije.....	97
XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I AKTIVNOSTI DRUGIH DIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH	98
12.1. Za Ured kao financijsko-obavještajnu jedinicu RH.....	99
12.2. Za druge dionike iz sustava SPNFT	99
ZAKLJUČAK.....	100
PRILOZI (1 - 4)	

administrativni nadzor	nadzor zakonitosti rada obveznika koji se provodi na temelju zaprimljenih podataka o transakcijama
AFCOS	eng. Anti-Fraud Co-Ordinating Structures, strukture za koordinaciju sprječavanja prijevara
analitička obrada Ureda	postupak prikupljanja, procjene, analiziranja, povezivanja i tumačenja podataka i informacija s izradom konačnog analitičkog proizvoda
analitički slučaj Ureda	predmet Ureda u kojem se provodi analitička obrada
Dow Jones Watchlist	komercijalna baza podataka o osobama za koje postoje podaci o povezanosti s kriminalnim aktivnostima ili se nalaze na međunarodnim listama restriktivnih mjera
Dun & Bradstreet	komercijalna baza podataka o administrativnim i bonitetnim podacima stranih tvrtki
Egmont grupa	međunarodno udruženje financijsko obavještajnih jedinica
EK	Europska komisija
ESW	eng. Egmont Secure Web, zaštićeni web sustav za sigurnu elektroničku razmjenu podataka između financijsko obavještajnih jedinica
EU	Europska unija
EUROPOL	Europski policijski ured
FATF	Grupa za financijsku akciju protiv pranja novca
financijsko obavještajna jedinica	središnja nacionalna jedinica za zaprimanje, analizu i prosljeđivanje obavijesti o sumnjivim transakcijama (u RH: Ured za sprječavanje pranja novca)
FIU	eng. financial intelligence unit, vidi financijsko obavještajna jedinica
FOJ	vidi financijsko obavještajna jedinica
ILECUs	eng. International Law Enforcement Co ordination Units, međunarodne jedinice za koordinaciju redarstvenih tijela
indikator pn/ft	podatak ili skup podataka (specifičnosti, okolnosti) koji samostalno ili kumulativno upućuju na sumnju u pn/ft i olakšavaju prepoznavanje sumnjivih transakcija i osoba
MIRS	Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
MONEYVAL	Odbor stručnjaka (Vijeća Europe) za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma
obveznik	fizičke i pravne osobe iz čl. 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma; obveznici primjene mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma
OGT	obavijest o gotovinskim transakcijama
OST	obavijest o sumnjivim transakcijama
OT	obavijest o transakcijama
PN/FT	pranje novca/financiranje terorizma
sumnjiva transakcija	svaka transakcija za koju obveznik ili nadležno tijelo procijeni da u vezi s njom ili s osobom koja obavlja transakciju postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, odnosno da transakcija uključuje sredstva proizašla iz nezakonitih aktivnosti
STR	sumnjiva transakcija
Ured	Ured za sprječavanje pranja novca
VE	Vijeće Europe
World Check	komercijalna baza podataka o osobama za koje postoje podaci o povezanosti s kriminalnim aktivnostima ili se nalaze na međunarodnim listama restriktivnih mjera
Zakon	Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

UVOD

UVOD

Ured kao financijsko – obavještajna jedinica RH sastavlja cjelovito godišnje Izvješće o svom radu u kojem prikazuje ključne pokazatelje: broj obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama zaprimljenih od banaka i drugih obveznika, broj inicijativa sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma zaprimljenih od državnih tijela i inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica, broj otvorenih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, statističke podatke o međuinstitucionalnoj i međunarodnoj suradnji, broj blokada sumnjivih transakcija, broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama.

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem je zakonski definirana uloga Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice RH, odnosno uloge drugih dionika iz sustava sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Dakle, Ured je sukladno međunarodnim standardima financijsko-obavještajna jedinica RH, odnosno Ured je središnji nacionalni centar za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima informacija koje ukazuju na sumnju na pranje novca i/ili financiranje terorizma, a sve u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranja terorizma.

U ovome izvješću su navedeni statistički podaci iz područja prevencije, pranja novca i financiranja terorizma, ključni pokazatelji o radu Ureda, zatim su prikazane tipologije/trendovi pranja novca u RH, kao i informacije vezane za druge aktivnosti Ureda, uključujući i međunarodnu suradnju Ureda s inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama kao i ocjene o radu Ureda od strane međunarodnih eksperata (MONEYVAL-a i dr.).

Temeljem članka 99. stavak 4. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Ministarstvo financija podnosi Vladi RH Izvješće o radu Ureda za razdoblje od 01.01.2017. do 31.12.2017.godine¹

¹ Izvješće o radu Ureda za 2016. godinu Vlada RH prihvatila je dana 13. prosinca 2017. godine Zaključkom pod brojem klasa 022-03/17-07/503, urbroj 50301-25/18-17-2

I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

I. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Zakon i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranje terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloge svakog dionika i njihova međusobna interakcija i suradnja.

Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORN, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija), obveznicima (banke i dr.) i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

1.1. Tijela prevencije:

Obveznici: banke, štedne banke, kreditne unije, ovlašteni mjenjači, osiguravajuća društva, priređivači igara na sreću, brokeri, odvjetnici, javni bilježnici, porezni savjetnici i drugi.

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o:

- sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (**režim sumnjivih transakcija**) (čl. 42. Zakona),
- banke i drugi obveznici su o sumnjivoj transakciji dužni Ured obavijestiti prije izvršenja sumnjive transakcije i obvezni su navesti razloge za sumnju na pranje novca i financiranja terorizma.

1.2. Tijela nadzora:

Nadzorna tijela: obavljaju nadzor nad obveznicima u pogledu primjene mjera za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma temeljem Zakona:

- a) Hrvatska narodna banka,
- b) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga,
- c) Financijski inspektorat Republike Hrvatske,
- d) Porezna uprava,
- e) Carinska uprava.

Hrvatska narodna banka: nadzire provedbu Zakona kod banaka i drugih kreditnih institucija.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: nadzire provedbu Zakona kod sudionika tržišta kapitala, fondova i osiguranja.

Financijski inspektorat: nadzire provedbu Zakona, kao primarni nadzornik, u sektoru tzv. nebankovnih financijskih institucija (mjenjača, pružatelja usluga transfera novca i dr.), te u sektoru profesionalnih djelatnosti (odvjetnici, javni bilježnici, računovođe, revizori, porezni savjetnici).

Porezna uprava: nadzire provedbu Zakona kod priređivača igara na sreću. Porezna uprava također provjerava poštuju li domaće pravne i fizičke osobe propisano ograničenje naplate u gotovini u iznosu preko 105.000,00 kn., odnosno u poslovima s nerezidentima u vrijednosti preko 15.000,00 EUR-a.

Carinska uprava: nadzire prijenos gotovine preko državne granice.

1.3. Ured za sprječavanje pranja novca:

Ured: kao središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pn/ft je dio preventivnog sustava, odnosno posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela progona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane.

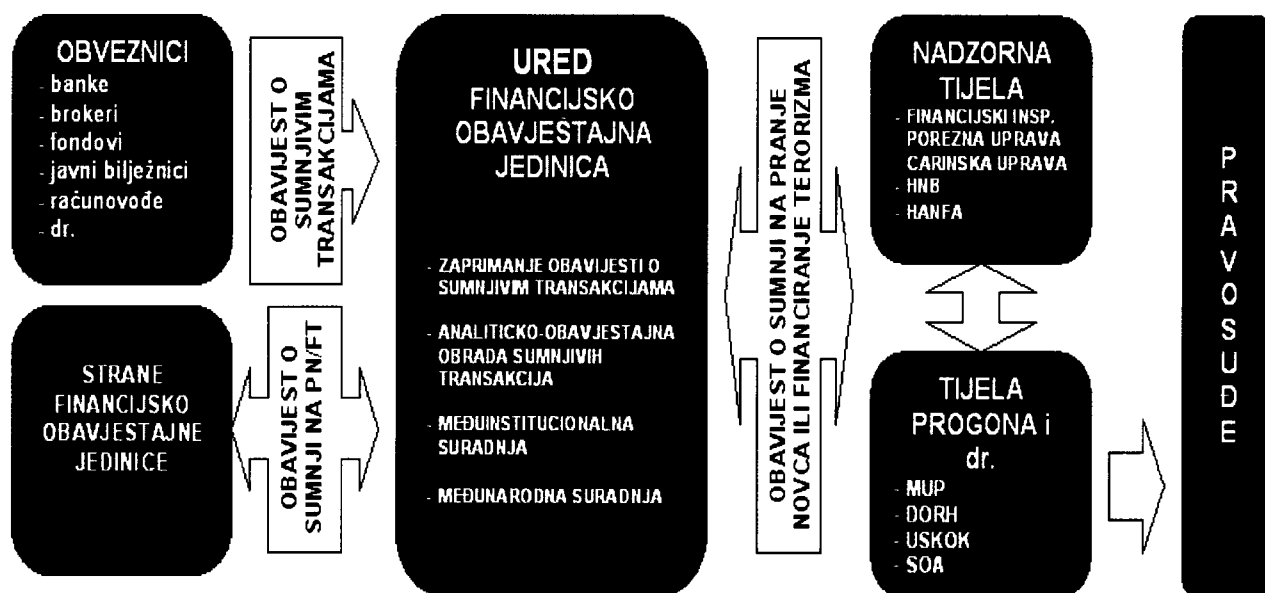
1.4. Tijela kaznenog progona:

Policija: provodi policijske izvide i financijske istrage kaznenog djela pranja novca postupajući po predmetima iniciranim od strane Ureda, inicirane od strane drugih tijela nadzora, i pokrenutih na vlastitu inicijativu.

Državno odvjetništvo: usmjerava rad policije u obradama pranja novca po predmetima Ureda, te po predmetima drugih tijela iz sustava sprječavanja pn/ft, te koordinira rad drugih nadzornih tijela vezanih za slučajeve pn/ft.

1.5. Pravosuđe:

Sudovi: pred sudom se provodi kazneni postupak za kazneno djelo pranja novca i oduzimanje imovinske koristi, koji su inicirani od strane svih nadležnih tijela iz sustava sprječavanja pn/ft.

Sukladno navedenom Ured u suradnji s obveznicima (banke i dr.), prije svega, predstavlja dio sustava prevencije, kojem je primarna zadaća spriječiti korištenje financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma. Dakle, Ured nije istražno tijelo nadležno za provođenje financijskih izvida i istraga, niti nadzorno inspektijsko tijelo koje obavlja izravan nadzor kod obveznika provedbe Zakona jer sukladno Zakonu i međunarodnim standardima za provođenje tih radnji nadležna su druga tijela odnosno tijela progona i tijela nadzora iz sustava sprječavanja pn/ft. (vidjeti Prilog 1.)

II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

II. ZAKON O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

01.01.2009. godine stupio je na snagu Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 87/08, 25/12) koji je u potpunosti usklađen s relevantnim europskim dokumentima:

- Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2005/60/EZ od 26. listopada 2005. o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (tzv. Treća direktiva protiv pranja novca),
- Direktiva Komisije 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006. o utvrđivanju provedbenih mjera za Direktivu 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s definicijom «politički izložene osobe» i tehničkim kriterijima za postupke pojednostavljene temeljite identifikacije stranaka i za oslobođenje na temelju financijske djelatnosti koja se provodila povremeno ili u vrlo ograničenom opsegu,
- Uredba 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća o kontroli ulaska i izlaska gotovine iz Zajednice,
- Uredba 1781/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o podacima o uplatitelju koji prate transfer novčanih sredstava,

Komentar Europske komisije na Zakon

"Novi Zakon je u pogledu svoje kvalitete, točnosti i sveobuhvatnosti očito rezultat značajnih napora hrvatskih vlasti, koje Komisija pozdravlja. Da ovaj Zakon uzima u obzir i dodatne standarde i relevantnu dobru praksu i da uvodi više značajnih inovacija. To sve predstavlja presudno unapređenje hrvatskog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u odnosu na zakonodavstvo EU. Treba se usredotočiti na osiguranje prikladne provedbe ovog novog, sofisticiranog Zakona" (**komentar Europske komisije od 20. lipnja 2008.**).

2.1. Preventivni karakter i opseg Zakona

Ovaj Zakon ima preventivni karakter, jer se njime propisuju mjere i radnje u bankarskom, novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja korištenja financijskog (posebice bankarskog i nebankarskog sektora), odnosno nefinancijskog sektora u svrhu pranja novca stečenog nezakonitim aktivnostima.

Zakonom su određeni obveznici (pravne osobe i odgovorne osobe u njima te fizičke osobe) koji su obvezni poduzimati mjere i radnje radi otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a to su banke, FINA, mjenjačnice, odvjetnici, računovođe, porezni savjetnici, burze, brokeri, casina i dr.

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma regulira rad cjelovitog preventivnog sustava i propisuje:

1. mjere i radnje u bankarskom i nebankarskom financijskom poslovanju te u novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma:
 - a. dubinska analiza stranke
 - b. obavješćivanje Ureda o transakcijama i osobama
2. obveznici provedbe mjera i radnji koji su dužni postupati prema Zakonu:
 - a. financijske institucije
 - b. nefinancijske institucije i profesionalne djelatnosti
 - c. državna tijela
3. nadzor nad obveznicima u provedbi mjera i radnji u bankarskom i nebankarskom financijskom poslovanju te u novčarskom i drugom poslovanju koje se poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma,

4. zadaće i nadležnosti Ureda za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajne jedinice,
5. međunarodna suradnja Ureda,
6. nadležnosti i postupci drugih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima u otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma,
7. druga pitanja značajna za razvoj preventivnog sustava u sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Ministarstvo financija donijelo je sljedeće pravilnike o provedbi Zakona:

- Pravilnik o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama
- Pravilnik o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj te o uvjetima pod kojima obveznici za odrenene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji
- Pravilnik o kontroli unošenja i iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice
- Pravilnik o određivanju uvjeta pod kojima obveznici svrstavaju stranke u stranke koje predstavljaju neznatan rizik za pranje novca ili financiranje terorizma
- Pravilnik o uvjetima pod kojima obveznici Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma mogu mjere dubinske analize stranke prepustiti trećim osobama
- Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o kaznenom djelu pranja novca i financiranja terorizma
- Pravilnik o načinu i rokovima dostavljanja podataka Uredu za sprječavanje pranja novca o prekršajnim postupcima
- Pravilnik o načinu i rokovima obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i osobama te vođenju evidencija od strane odvjetnika, odvjetničkih društava, javnih bilježnika, revizorskih društava i samostalnih revizora te pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju računovodstvene poslove i poslove poreznog savjetovanja
- Pravilnik o sadržaju i vrsti podataka o uplatitelju koji prate elektronički prijenos novčanih sredstava, o obvezama pružatelja usluga plaćanja i o iznimkama od obveze prikupljanja podataka pri prijenosu novčanih sredstava

2.2. Obveznici provedbe mjera

Obveznici provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma jesu:

1. banke, podružnice banaka država članica, podružnice banaka trećih država i banke država ovlaštene neposredno obavljati poslove u RH,
2. štedne banke,
3. stambene štedionice,
4. kreditne unije,
5. društva koja obavljaju određene usluge platnog prometa, uključujući i prijenos novca,
6. Hrvatska pošta,
7. društva za upravljanje investicijskim fondovima, poslovne jedinice društava za upravljanje trećih država, društva za upravljanje država članica koje u RH imaju poslovnu jedinicu, odnosno koja su ovlaštene za neposredno obavljanje poslova upravljanja fondovima na području RH i treće osobe kojima je dopušteno, u skladu sa zakonom koji uređuje rad fondova, povjeriti obavljanje pojedinih poslova od strane društava za upravljanje,

8. mirovinska društva,
9. društva ovlaštena za poslove s financijskim instrumentima i podružnice inozemnih društava za poslove s financijskim instrumentima u RH,
10. društva za osiguranje koja imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja, podružnice društava za osiguranje iz trećih država koje imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja i društva za osiguranje iz država članica koja u RH obavljaju poslove životnih osiguranja neposredno ili preko podružnice,
11. društva za izdavanje elektroničkog novca, podružnice društava za izdavanje elektroničkog novca iz država članica, podružnice društava za izdavanje elektroničkog novca iz trećih država i društva za izdavanje elektroničkog novca iz država članica koja su ovlaštena neposredno obavljati usluge izdavanja elektroničkog novca u RH,
12. ovlašteni mjenjači,
13. priređivači igara na sreću za: a) lutrijske igre, b) igre u kasinima, c) kladioničke igre, d) igre na sreću na automatima, e) igre na sreću na internetu i drugim telekomunikacijskim sredstvima, odnosno elektroničkim komunikacijama,
14. zalagaonice,
15. pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove u vezi s djelatnošću: a) davanja kredita odnosno zajmova koji uključuju također: potrošačke kredite, hipotekarne kredite, factoring i financiranje komercijalnih poslova, uključujući forfaiting, b) leasinga, c) izdavanja i upravljanja instrumentima plaćanja (npr. kreditnih kartica i putničkih čekova), d) izdavanja garancija i jamstava, e) upravljanja ulaganjima za treće osobe i savjetovanja u vezi s tim, f) iznajmljivanja sefova, g) posredovanja u sklapanju kreditnih poslova, h) zastupanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnom osiguranju, i) posredovanja u osiguranju pri sklapanju ugovora o životnom osiguranju, j) poduzetničkih ili fiducijarnih usluga, k) prometa plemenitih metala i dragog kamenja te proizvodima od njih, l) trgovine umjetničkim predmetima i antikvitetima, m) organiziranja ili provođenja dražbi, n) posredovanja u prometu nekretninama,
16. pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove u okviru sljedećih profesionalnih djelatnosti: a) odvjetnik, odvjetničko društvo i javni bilježnik, b) revizorsko društvo i samostalni revizor, c) fizičke i pravne osobe koje obavljaju računovodstvene usluge i usluge poreznog savjetovanja,
17. podružnice inozemnih kreditnih i financijskih institucija i drugih obveznika koje su osnovane u RH.

2.3. Obavješćivanje Ureda o transakcijama i prijenosu gotovine preko državne granice

Temeljne odredbe preventivnog sustava su obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o transakcijama, odnosno zadaće Carinske uprave da Ured obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice.

2.3.1. Obveza i rokovi obavješćivanja o gotovinskim transakcijama (članak 40. Zakona):

O svakoj transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj obveznik mora obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana obavljanja transakcije.

2.3.2. Obveza i rokovi obavješćivanja o sumnjivim transakcijama i osobama (članak 42. Zakona):

Obveznik je dužan suzdržati se od provođenja transakcije za koju zna ili sumnja da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma. O takvoj transakciji obveznik je dužan bez odgode, prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma te također navesti rok u kojem se transakcija treba izvršiti.

Sumnjivom transakcijom smatra se svaka pokušana ili izvršena gotovinska i negotovinska transakcija, bez obzira na njezinu vrijednost i način obavljanja, ako obveznik zna ili ima razloge za sumnju:

1. da transakcija uključuje sredstva proizašla iz nezakonitih aktivnosti ili povezana s financiranjem terorizma s obzirom na vlasništvo, prirodu, izvor, lokaciju ili kontrolu takvih sredstava,
2. da transakcija po svojim značajkama povezanima sa statusom stranke ili drugim značajkama stranke ili sredstava ili drugim osobitostima očito odstupa od uobičajenih transakcija iste stranke, te da odgovara potrebnom broju i vrsti indikatora koji upućuju na to da postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
3. da je transakcija usmjerena na izbjegavanje propisa koji reguliraju mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma,
4. uvijek kada obveznik procijeni da u vezi s transakcijom ili strankom postoje razlozi za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

2.3.3. Obveza i rokovi obavješćivanja o prijenosu gotovine preko državne granice (članak 74. Zakona)

Tijela Carinske uprave RH obvezna su o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunsnoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine preko državne granice.

Tijela Carinske uprave RH obvezna su o svakom unošenju ili iznošenju gotovine preko državne granice koje nije bilo prijavljeno carinskom tijelu obavijestiti Ured odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine preko državne granice.

Tijela Carinske uprave RH obvezna su obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana prijenosa gotovine preko državne granice i u slučaju unošenja ili iznošenja, odnosno pokušaja unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u iznosu manjem od kunske protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ako su vezi s osobom koja gotovinu prenosi, načinom prijenosa ili drugim okolnostima prijenosa postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranja terorizma.

III. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

III. ULOGA UREDA KAO FINANCIJSKO-OBAVJEŠTAJNE JEDINICE

Sukladno Zakonu i međunarodnim standardima Ured za sprječavanje pranja novca (dalje u tekstu: Ured) je financijsko-obavještajna jedinica RH, koja služi kao nacionalni centar za zaprimanje i analizu obavijesti o sumnjivim transakcijama i procjenu ostalih informacija relevantnih za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma.

Ured obavlja zadaće određene Zakonom i djeluje sukladno međunarodnim standardima u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je dio sustava prevencije kojem je primarna zadaća da zajedno s drugim tijelima prevencije (bankama i drugim obveznicima), nadzornim službama Ministarstva financija (Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), te Hrvatskom narodnom bankom i Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga spriječi korištenje financijskog sustava za pranje novca i financiranja terorizma.

Dakle, Ured kao dio preventivnog sustava, odnosno kao financijsko-obavještajna jedinica, je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (nadzornim službama Ministarstva financija – Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava; te DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA) i inozemnim financijsko - obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima operativno neovisna i autonomna središnja nacionalna jedinica koja obavlja sljedeće zadaće:

- zaprima od banaka i drugih obveznika podatke o transakcijama koje su povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma,
- pohranjuje podatke o transakcijama u baze Ureda,
- analitičko obavještajno obrađuje, analizira i procjenjuje dostavljene podatke i informacije o sumnjivim transakcijama,
- obavještava nadležna tijela o slučajevima sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma, radi poduzimanja radnji i mjera iz njihove nadležnosti, te radi iniciranja od strane nadležnih tijela postupaka za kazneno djelo pranja novca ili financiranja terorizma, a u cilju utvrđivanja pravog izvora novca ili imovine za koje postoji sumnja da su nezakonito pribavljeni u zemlji ili inozemstvu.

3.1. Model (tip) ustrojstva Ureda kao financijsko-obavještajne jedinice

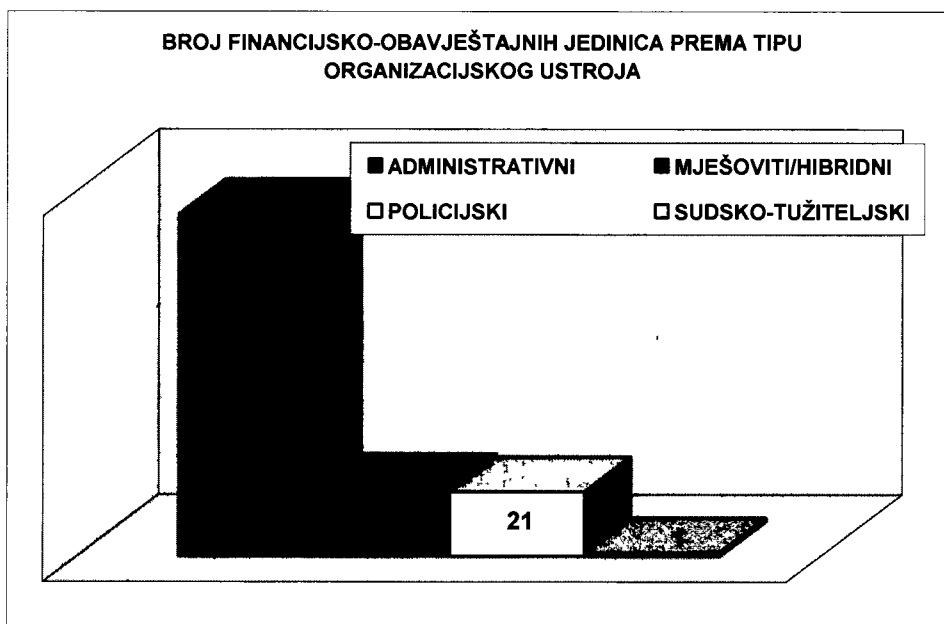
Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica RH (Financial Intelligence Unit – FIU) administrativnog tipa, je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene Zakonom.

3.1.1. Financijsko obavještajne jedinice prema modelu (tipu) ustrojstvene lokacije

RH je prihvatila administrativni tip (model) osnivanja Ureda u sastavu Ministarstva financija. Uredi za sprječavanje pranja novca administrativnog tipa kao financijsko-obavještajne jedinice su uvijek dio strukture nekog ministarstva ili uprave koja ne pripada policijskim ili sudskim tijelima. **Naime, po statistici EGMONT GROUP-e (svjetsko udruženje 156 financijsko-obavještajne jedinice), od 156 države u svijetu, članice EGMONT GROUP-e, u 108 država uredi za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice su administrativnog tipa i ustrojeni su izvan policijskih i sudskih struktura.** Najčešća lokacija financijsko-obavještajnih jedinica administrativnog tipa, kao što je i hrvatski Ured, je u sastavu

ministarstva financija i središnjih nacionalnih banaka ili su financijsko-obavještajne jedinice ustrojene kao posebne agencije, nezavisne od bilo kojeg ministarstva (vidjeti Grafikon 1.)

Grafikon 1. Broj financijsko-obavještajnih jedinica prema tipu organizacijskog ustroja u 2017. godini

3.1.2. Međunarodni monetarni fond (MMF): procjena zakonskog, institucionalnog i nadzorničkog aspekta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH

Međunarodni monetarni fond (MMF) je u svom Izvješću o procjeni sustava suzbijanja pranja novca u RH u financijskom sektoru, potvrdio da RH ima dobar model ustroja Ureda u sastavu Ministarstva financija, te je ocijenio da je i dalje potrebno očuvati autonomiju i administrativnu prirodu Ureda u sastavu Ministarstva financija, kao posrednika, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka, brokera i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije, i tijela progona (policije i DORH-a) te sudova, s druge strane.

3.2. Zaštita informacija: međunarodni standardi o zaštiti i čuvanju podataka

- Ured kao financijsko-obavještajna jedinica u svom postupanju pribavlja bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva. Ti podaci se označavaju kao klasificirani podaci za koje je utvrđen i odgovarajući stupanj tajnosti. S obzirom na karakter tajnosti tih podataka, postupci koje provodi Ured temeljem Zakona tajni su. (čl. 75. Zakona),
- Ured je sukladno Zakonu i međunarodnim standardima obvezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko - obavještajnih podataka koji su predmet analitičko obavještajnog rada Ureda,
- Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama,

Stoga Ured ne smije o prikupljenim podacima, niti o postupanju na temelju Zakona obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose, ili treće osobe (čl. 75. Zakona i čl. 28. Treće Direktive 2005/60/EZ).

3.2.1. Unutarnji integritet Ureda

U cilju zaštite službenih podataka i procesa postupanja Ureda te jačanja etičke odgovornosti službenika i zaštite institucionalnog integriteta Ureda, a od strane Ureda za sprječavanje pranja novca, putem Ureda vijeća za nacionalnu sigurnost, iniciran je i proveden postupak sigurnosne provjere za pristup klasificiranim podacima i certificiranja rukovodnih službenika Ureda s najvišom sigurnosnom razinom.

3.2.2. Međunarodni standardi: Metodologija za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF-a i učinkovitosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

Međunarodni zakonodavni okvir vezano za osnivanje financijsko-obavještajnih jedinica, zaštitu informacija, neovisnost i autonomiju financijsko-obavještajnih jedinica obvezuje sve financijsko obavještajne jedinice, pa tako i Ured kao hrvatsku financijsko-obavještajnu jedinicu, da se usklade sa Preporukama FATF-a, (esencijalni kriteriji broj 29.6. i 29.7.), kako slijedi:

(29.) Države su u obavezi osnovati financijsko-obavještajnu jedinicu koja će služiti kao nacionalni centar za zaprimanje i analizu:

- a) izvješća o sumnjivim transakcijama,
- b) ostalih informacija relevantnih za pranje novca i financiranje terorizma,
- c) prosljeđivanje od strane financijsko-obavještajnih jedinica rezultate provedenih analiza sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje,
- d) financijsko-obavještajna jedinica mora imati pravodoban pristup financijskim, upravnim i sigurnosnim podacima, informacijama i dokumentaciji u vezi s provođenjem Zakona, a koje informacije su joj potrebne kako bi propisno obavljala svoje funkcije, uključujući i analizu sumnjivih transakcija.

(29.6) Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica RH će štititi informacije na sljedeći način:

- (a) donošenjem propisa o sigurnosti i tajnosti informacija, uključujući i procedure o postupanju, pohranjivanju, prosljeđivanju i zaštiti informacija te o pristupu informacijama;
- (b) osiguravajući da djelatnici Ureda imaju neophodne razine certifikata za pristup klasificiranim informacijama te odgovarajuće razumijevanje njihove odgovornosti u postupanju s osjetljivim i klasificiranim informacijama i prosljeđivanju osjetljivih i klasificiranih informacija; i
- (c) ograničavanjem pristupa prostorijama i informacijama Ureda, uključujući i sustave informatičke tehnologije.

(29.7) Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica RH će biti operativno neovisan i autonoman na sljedeći način:

- (a) imajući ovlaštenja i mogućnosti da slobodno izvršava svoje funkcije, uključujući i autonomno odlučivanje u svezi analiziranja, zahtijevanja i/ili prosljeđivanja i dostavljanja specifičnih informacija;

(b) imajući mogućnost sklapanja sporazuma ili uspostavljanja samostalne suradnje u razmjeni informacija s drugim domaćim nadležnim tijelima ili stranim odgovarajućim tijelima;

(c) kada je Ured uspostavljen unutar već postojećih struktura drugog državnog tijela, imajući odvojene ključne funkcije od onih koje obavlja to drugo tijelo;

(d) imajući ovlaštenja u pribavljanju i razmještanju resursa neophodnih za izvršavanje njegovih zadaća, na individualnoj i uobičajenoj osnovi, bez neprimjerenog političkog utjecaja ili utjecaja privatnog sektora ili ometanja od istih, a što bi moglo negativno utjecati na njegovu operativnu neovisnost.

Međunarodni stručnjaci MONEYVAL-a su u Izvješću o 4. krugu evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (rujan 2013.) potvrdili da je hrvatski Ured za sprječavanje pranja novca, zakonodavno i u praktičnoj primjeni, osigurao usklađenost s naprijed navedenim esencijalnim kriterijem FATF Preporuka koji propisuje zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

3.2.3. Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj: 87/08, 25/12) propisano je kako slijedi:

Članak 56.

(1) Ured je ustrojstvena jedinica u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene ovim Zakonom.

(2) Uredom upravlja predstojnik Ureda.

3.2.4. Izvod iz Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva financija (KLASA: 023-03/17-01/01, URBROJ: 513-03-01-17-5 od 24. kolovoza 2017. Urbroj:513-03-01-18-11 od 10. siječnja 2018.):

Članak 61.

Sjedište Ureda za sprječavanje pranja novca je u Zagrebu.

Ured za sprječavanje pranja novca djeluje pod nazivom:

MINISTARSTVO FINACIJA - URED ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

Članak 62.

Predstojnik upravlja Uredom za sprječavanje pranja novca i potpisuje njegove akte.

IV. ZADAČE I NADLEŽNOSTI UREDA

IV. ZADAĆE I NADLEŽNOSTI UREDA

4.1. Uloga Ureda kao financijsko – obavještajne jedinice

Sukladno međunarodnim standardima hrvatski Ured je analitička služba i središnje tijelo prevencije koje kao financijsko-obavještajna jedinica primarno ima zadaću:

- analitičko-obavještajno obrađivati sumnjive transakcije, koje je Ured zaprimio od banaka i drugih obveznika te nakon što ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, Ured slučajeve, u pisanom obliku, dostavlja na daljnje postupanje i procesuiranje nadležnim državnim tijelima: poglavito Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i/ili MUP-u te nadzornim službama Ministarstva financija i inozemnim uredima (**čl. 59. i čl. 65. Zakona**);
- međuinstitucionalno surađivati u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma sa svim nadležnim državnim tijelima u RH (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat, i dr.) (**čl. 58. Zakona**);
- razmjenjivati podatke, informacije i dokumentaciju sa inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama i drugim stranim tijelima i međunarodnim organizacijama nadležnim za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (**čl. 67. Zakona**);
- preventivno djelovati u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma uključujući neizravni (administrativni) nadzor i izobrazbu obveznika (banaka, brokera, investicijskih fondova, casina, javnih bilježnika, odvjetnika i drugih), te izobrazbu državnih tijela (**čl. 57. Zakona**).

4.2. Analitičko-obavještajni rad Ureda

Ured je ovlašten započeti analitičku obradu transakcija samo u slučajevima i nakon što mu:

- **banke ili drugi obveznici u pogledu određene transakcije ili osobe dostave obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,**
- **inozemne financijsko - obavještajne jedinice (inozemni uredi) dostave pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,**
- **iznimno, državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i drugi subjekti, dostave pisani prijedlog u kojem su navedene aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, a koje aktivnosti su utvrđene prilikom obavljanja poslova iz djelokruga rada tih tijela.**

4.3. Organizacija rada i postupanja Ureda

Ured obavlja temeljne poslove financijsko-obavještajne jedinice kroz Odjel za analizu sumnjivih transakcija i Odjel za slučajeve sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma unutar Službe za financijsko-obavještajnu analitiku koji provode operativnu analizu sumnjivih transakcija zaprimljenih od banaka i drugih obveznika, kao i druge informacije zaprimljene od inozemnih financijsko obavještajnih jedinica usmjerenih na individualne slučajeve u cilju utvrđivanja postoje li u vezi s transakcijom, određenom osobom ili sredstvima razlozi za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma te dostavljaju nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje obavijesti o individualnim slučajevima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma.

Strategijsku analizu zaprimljenih i prikupljenih podataka od obveznika, te podataka dostavljenih Uredu od nadležnih tijela i inozemnih financijsko obavještajnih jedinica, a koje uključuju utvrđivanje tipologija, uzoraka i trendova pranja novca i financiranja terorizma provodi Služba za strategijske analize i informacijski sustav.

Odjel za prevenciju i nadzor obveznika unutar Službe za prevenciju i međuinstitucionalnu suradnju provodi neizravni nadzora obveznika i preventivno djeluje kroz provođenje edukacija i davanje smjernica obveznicima radi osiguravanja učinkovite primjene novih standarda na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Odjel za međuinstitucionalnu suradnju unutar Službe za prevenciju i međuinstitucionalnu suradnju provodi aktivnosti vezano za suradnju s nadležnim državnim tijelima u postizanju strateških i operativnih ciljeva u sprječavanju i otkrivanju pranja novca i financiranja terorizma.

Služba za međunarodnu suradnju provodi aktivnosti vezano za međunarodnu suradnja na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, usklađivanje s međunarodnim standardima na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te ispunjavanja obveza RH kao države članice EU u tom području.

Za analitičko-obavještajni rad Ured koristi sljedeće baze podataka:

a) Interne baze podataka:

1. baze podataka Ureda

- a. baza sumnjivih transakcija
- b. baza gotovinskih transakcija
- c. baza prijenosa gotovine preko državne granice
- d. baza predmeta analitičkih obrada transakcija

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu (čl. 58. st. 3.) kao financijsko - obavještajna služba Ured mora imati pravodoban pristup različitim izvorima informacija i bazama podataka:

b) Eksterne baze podataka:

1. pristup svim administrativnim i financijskim podacima obveznika

2. pristup podacima i bazama podataka državnih tijela

- a. informacijski sustav MUP-a
- b. kriminalističko - obavještajni podaci policije
- c. informacijski sustav Porezne uprave

3. javno dostupni izvori

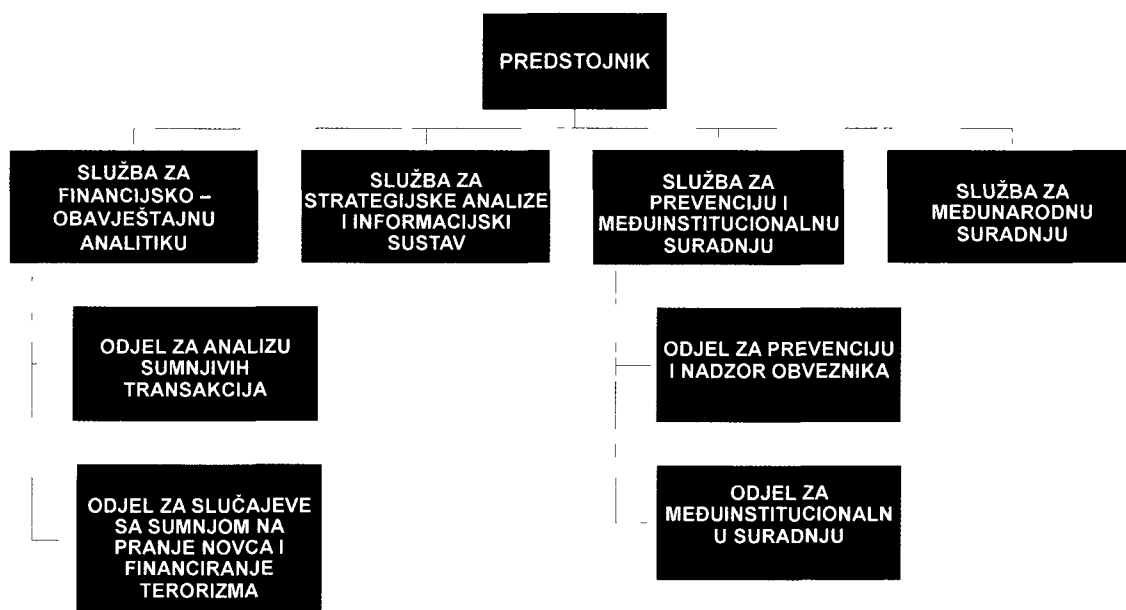
- a. sudski registar
- b. Jedinstveni registar računa - FINA
- c. obrtni registar
- d. registar udruga

4. komercijalne baze podataka

- a. Poslovna Hrvatska

Zbog korištenja u svom radu podataka bankovnog, osobnog i obavještajnog karaktera, a koji podaci su klasificirani podaci, jedna od glavnih odrednica u postupanju Ureda je zaštita tajnosti podataka i postupaka. Osim zaštite klasificiranih podataka, u svom korištenju te u prosljeđivanju klasificiranih podataka drugim nadležnim tijelima naglašava se zakonski ograničena uporaba tih podataka - "isključivo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma"(čl. 75. i čl. 77. Zakona).

4.4. Organizacijska shema Ureda ²

4.5. Kadrovska popunjenost Ureda za sprječavanje pranja novca

U Uredu je na dan 31. prosinca 2017. godine, zajedno s predstojnikom Ureda bilo zaposleno ukupno 21 službenik. Sukladno Sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu financija u Uredu za sprječavanje pranja novca sistematizirana su ukupno 37 radnih mjesta. Uzimajući u obzir broj sistematiziranih radnih mjesta (37) i stvarno zaposlenih službenika (21), proizlazi da je popunjenost radnih mjesta u Uredu na kraju 2017. godine iznosila 56,76% (vidjeti Tablicu 1).

Tablica 1. Broj i struktura službenika Ureda obzirom na stručnu spremu

2017.	21	17	4

Slijedom podataka iz Tablice br.1. proizlazi da je na dan 31. prosinca 2017. godine u Uredu bilo zaposleno sedamnaest (17) službenika s visokom stručnom spremom (81%) ekonomske i pravne struke te četiri (4) službenika sa srednjom stručnom spremom (19%).

4.6. Odnosi s javnošću Ureda za sprječavanje pranja novca

Ured informira javnost i komunicira s medijima isključivo putem glasnogovornice i putem Službe za informiranje Ministarstva financija. Dio upita dostavljenih Uredu tijekom 2017. godine od strane dnevnog tiska i TV postaja, se odnosio na upite vezano za određene konkretne slučajeve. Ured je u odnosu na takve upite odgovorio da sukladno Zakonu i međunarodnim standardima je obavezan osigurati zaštitu osobnih i drugih financijsko-obavještajnih podataka, te

² Sukladno Sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu financija-uži dio, a vezano za Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva financija, (Klasa: 023-03/17-01/01, Urbroj: 513-03-01-17-5 od kolovoza 2017. i Urbroj: 513-03-01-18-11 od 10. siječnja 2018.)

da ne može otkrivati podatke i informacije o konkretnim slučajevima obzirom da su isti označeni odgovarajućim stupnjem tajnosti sukladno odredbama čl. 75. Zakona, Zakona o tajnosti podataka (NN br. 79/07, 86/12) i međunarodnim standardima. Sukladno tomu, Ured nije ovlašten iznositi u javnost informacije, podatke i dokumentaciju u svezi s konkretnim slučajevima na kojima radi ili koje dostavlja na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima u RH ili inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama.

V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA

V. RAD UREDA NA PODRUČJU SUMNJIVIH I GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA

U okviru Službe za financijsko-obavještajnu analitiku ustanovljena su dva odjela: Odjel za analizu sumnjivih transakcija i Odjel za slučajeve sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma. U nastavku dajemo pregled glavnih aktivnosti koje su navedeni Odjeli provodili u 2017. godini.

5.1. Zaprimanje obavijesti o sumnjivim transakcijama u 2017. godini

5.1.1. Obveza i rokovi obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama

Banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona su dužni o transakciji za koju znaju ili sumnjaju da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma bez odgode, po mogućnosti prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma (čl. 42. Zakona). Nadležna državna tijela, inozemni uredi (financijsko-obavještajne jedinice drugih država), također mogu obavijestiti Ured o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma (čl. 64. i čl. 67. Zakona), kako je prikazano u Tablici 2.

Tablica 2. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2016. i 2017. godini

	2016.		2017.	
	771	5	612	4
	14		11	
	1			
	3		6	
	2			
	3			
	45		36	
			52	
	1		2	2
	4			
	4		3	
	1		3	
	5		4	
	4			
	3			
	52	2	44	2

5.3. Prijenos gotovine u vrijednosti 10.000 EUR-a ili više preko državne granice

5.3.1. Zaprimanje obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice u 2017. godini

Tijela Carinske uprave RH obavještavaju Ured o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunsjoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više, neprijavljenom pokušaju prenošenjem gotovine, kao i o svakom prijenosu gdje postoji sumnja u pranje novca ili financiranje terorizma. (čl. 74. Zakona). U Tablici 4. dan je pregled podataka o zaprimljenim obavijestima o prijenosu gotovine preko državne granice kada je fizička osoba/pravna osoba vlasnik gotovine koja se prenosi.

Tablica 4. Broj zaprimljenih obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice u 016. i 2017. godini

	288	256			410	371
	131	126			9	11
	419	382			419	382

	0		0	1		3
	0			1		

VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

VI. ANALITIČKO-OBAVJEŠTAJNI RAD UREDA

6.1. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2017. godini

Rezultati rada Ureda verificiraju se putem ključnih statističkih pokazatelja o radu Ureda: broj otvorenih predmeta, broj blokada sumnjivih transakcija i broj slučajeva predanih nadležnim tijelima na daljnje postupanje, (kako je prikazano u Tablici 5.), te procjene rada Ureda od relevantnih međunarodnih institucija.

Tablica 5. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2017. godini

Vrsta informacije u prosljeđenim slučajevima	Broj slučajeva
	479
	241
	230
	11
	87
	328
	5203
	1242
	41
	10.715.108,71 KN
	3

Tablica 6. Broj otvorenih predmeta (analitičkih obrada) u 2017. godini

	PN	FT	PN	FT
	283	1	258	5
	5		1	
	PN	FT	PN	FT
	3			
	2			
	1			
	PN	FT	PN	FT
	1			1
	1	1		
	2		2	
	1			
			1	
	PN	FT	PN	FT
	2		2	
	2			
	1			
	PN	FT	PN	FT
	52	2	44	2
	2		6	
	7		7	
	4		6	
	1		1	
	2		3	1
	1		1	1
	2		3	
			3	
			1	
			1	
	PN	FT	PN	FT

Ured je u 2017. godini otvorio ukupno 479 predmeta (464 predmeta sa sumnjom na pranje novca i 15 predmeta sa sumnjom na financiranje terorizma) od kojih je 270 otvoreno na temelju prijavljenih sumnjivih transakcija od banaka i drugih obveznika i čl. 4. Zakona (252 predmeta na temelju prijavljenih sumnjivih transakcija u 2017. godini i 18 predmeta na temelju prijavljenih sumnjivih transakcija iz predhodne godine), 205 predmeta otvoreno je na temelju zaprimljenih prijedloga državnih tijela za analitičku obradu transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma te po zamolbama inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma i 4 predmeta temeljem drugih izvora kako je prikazano u Tablici 6.

Vezano za sumnjive transakcije zaprimljene od strane zakonskih obveznika iz članka 4. Zakona (banke i drugi) tijekom 2017. godine (vidjeti Tablicu 2. str. 26/27) Ured je do zaključno s 31.12.2017. godine postupio kako slijedi:

- 252 (34,29%) sumnjivih transakcija zaprimljenih od zakonskih obveznika (banke i drugi) iniciralo je novu analitičku obradu, odnosno novi analitički predmet,
- 279 (37,96%) sumnjivih transakcija zaprimljenih od strane zakonskih obveznika (banke i drugi) je analitički obavještajno obrađeno u okviru već postojećih analitičkih obrada odnosno već ranije otvorenih analitičkih predmeta.
- 204 (27,76%) sumnjivih transakcija zaprimljenih od zakonskih obveznika (banke i drugi) je u predanalitičkoj obradi.

6.2. Analitičko obavještajne obrade sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma u 2017. godini

Ured je ovlašten započeti analitičku obradu transakcija i otvoriti predmet nakon što od obveznika (banka i dr.) zaprimi obavijest o sumnjivoj transakciji, pisanu zamolbu ili obavijest o sumnji na pranje novca ili financiranje terorizma od strane financijsko-obavještajne jedinice, te iznimno kad od državnih tijela zaprimi pisanu obavijest o sumnji na pranje novca i financiranje terorizma ili obrazloženi pisani prijedlog za analitičku obradu (čl. 59. i 64. Zakona) kako je prikazano u Tablici 6. Analitička obrada podrazumijeva analizu zaprimljenih financijskih i dr. podataka i pribavljanje i analizu podataka od obveznika, državnih tijela i inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica sukladno poropisanim procedurama kako je prikazano u Dijagramu (vidjeti Prilog 1).

6.3. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima i inozemnim financijsko – obavještajnim jedinicama radi daljnjeg postupanja i procesuiranja zbog sumnje na pranje novca i financiranja terorizma

Kada Ured na temelju analitičke obrade podataka, informacija i dokumentacije koje prikupi u skladu sa Zakonom ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, o tome u pisanom obliku, sa svom potrebnom dokumentacijom, obavještava nadležna državna tijela ili inozemne financijsko-obavještajne jedinice sukladno odredbama članka 65. Zakona.

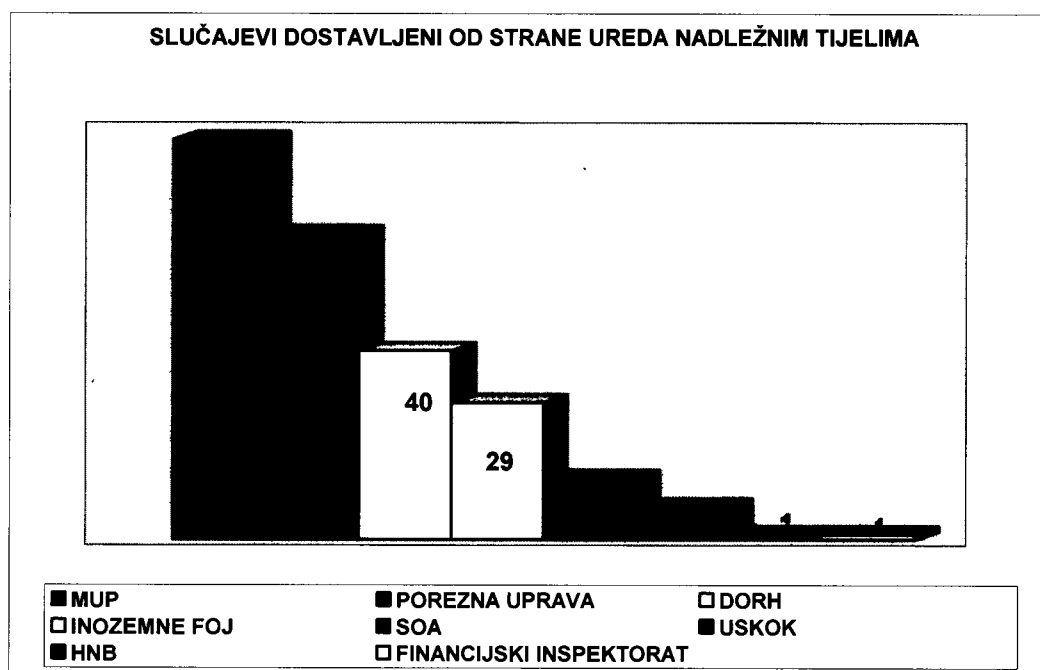
Nakon analitičke obrade sumnjivih transakcija Ured je 2017. godine u 241 slučaju ocijenio da postoji određena sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma te o istome obavijestio nadležna državna tijela: od toga u 230 slučajeva sa sumnjom na pranje novca i 11 slučajeva sa sumnjom na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 7 i Grafikonu 2.

Naglašavamo da su slučajevi koje je Ured proslijedio na daljnje postupanje nadležnim državnim tijelima i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma predmet daljnjih postupaka tijela nadzora i kaznenog progona (provođenje financijskih istraga, kriminalističkih obrada i kaznenog postupka) u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava i ista trajno oduzimaju.

Tablica 7. Broj slučajeva dostavljenih nadležnim tijelima u 2017. godini

	85	
	65	
	39	1
	29	
	3	10
	7	
	1	
	1	

Grafikon 2. Broj slučajeva dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima u 2017. godini

6.3.1. Primatelji analitičkih izvješća u 2017. godini

U okviru 241 slučaja dostavljenih nadležnim tijelima na daljnje postupanje (vidjeti Tablicu 7. i Grafikon 2.), Ured je nadležnim tijelima dostavio ukupno 328 izvješća o analitičko-obavještajnoj obradi sumnjivih transakcija i osoba uključujući i 87 dopuna, od toga 314 izvješća odnosi se na sumnju na pranje novca, a 14 izvješća odnosi se na sumnju na financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 8.

Tablica 8. Primatelji analitičkih izvješća u 2017. godini

	89	3	96
	90		77
	79		81
	17		20
	8		1
	6	11	4
			13
			1
	90		30
	11		4

* PRIMATELJI - slučajevi se proslijeđuju nadležnom tijelu na daljnji postupak, uz kopiju DORH-u, a po potrebi i na znanje i drugim tijelima.

Broj izvješća proslijeđeni nadležnim tijelima i inozemnim uredima na daljnje postupanje i procesuiranje u 2017.g.

96	1153	126	212
81	2719	246	374
78	1248	132	120
34	233	27	71
20	249	17	56
17	151	4	65
1	0	2	3
1	1	0	1

6.4. Analitičko-obavještajni rad Ureda: primjena specifičnih mjera

6.4.1. Nalog banci za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije

Nakon što banka prijavi sumnjivu transakciju prije njenog izvršenja, i ako je potrebno poduzeti hitne radnje da bi se provjerili podaci o sumnjivoj transakciji ili osobi ili ako Ured ocijeni da postoje razlozi za sumnju da je transakcija ili osoba povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma, **Ured može pisanim nalogom naložiti obvezniku (banci i dr.) privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije najviše za 72 sata. Ured je dužan o tome odmah obavijestiti nadležno državno odvjetništvo RH (čl. 60 Zakona).**

Sukladno tomu Ured je temeljem čl. 60 Zakona u 2017. godini izdao ukupno 41 nalog bankama za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije, a kako je prikazano u Tablici 9.

Tablica 9. Nalozi za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije u 2017. godini

	41
	31
	14
	54

6.4.2. Nalog banci za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke

Tijekom analitičke obrade Ured može naložiti obvezniku (banci i dr.) (kako je prikazano u Tablici 10.) stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u vezi s kojom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma ili druge osobe za koju je moguće osnovano zaključiti da je pomagala ili sudjelovala u transakcijama ili poslovima osobe u vezi s kojom sumnja postoji. Banka redovito obavještava Ured o transakcijama ili poslovima koje kod obveznika izvrše ili imaju namjeru izvršiti navedene osobe. Provođenje mjera može trajati najviše tri mjeseca, a u opravdanim slučajevima trajanje mjera može se produljiti svaki puta za još jedan mjesec, s time što provođenje mjera ukupno može trajati najdulje šest mjeseci (**čl. 62 Zakona**).

Tablica 10. Nalog za stalno praćenje financijskog poslovanja stranke u 2017. godini

	3
	4
	3
	5

6.5. Međuinstitucionalna operativna suradnja Ureda i nadzornih tijela te tijela progona u 2017. godini

Kada prilikom obavljanja poslova iz svoga djelokruga rada nadležna državna tijela (DORH, USKOK, MUP, SOA i sudovi), nadzorna tijela (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava i Carinska uprava), kao i druga državna tijela utvrde sumnju na aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, dužni su o tome bez odgode u pisanom obliku obavijestiti Ured sukladno čl. 58. i 64. Zakona.

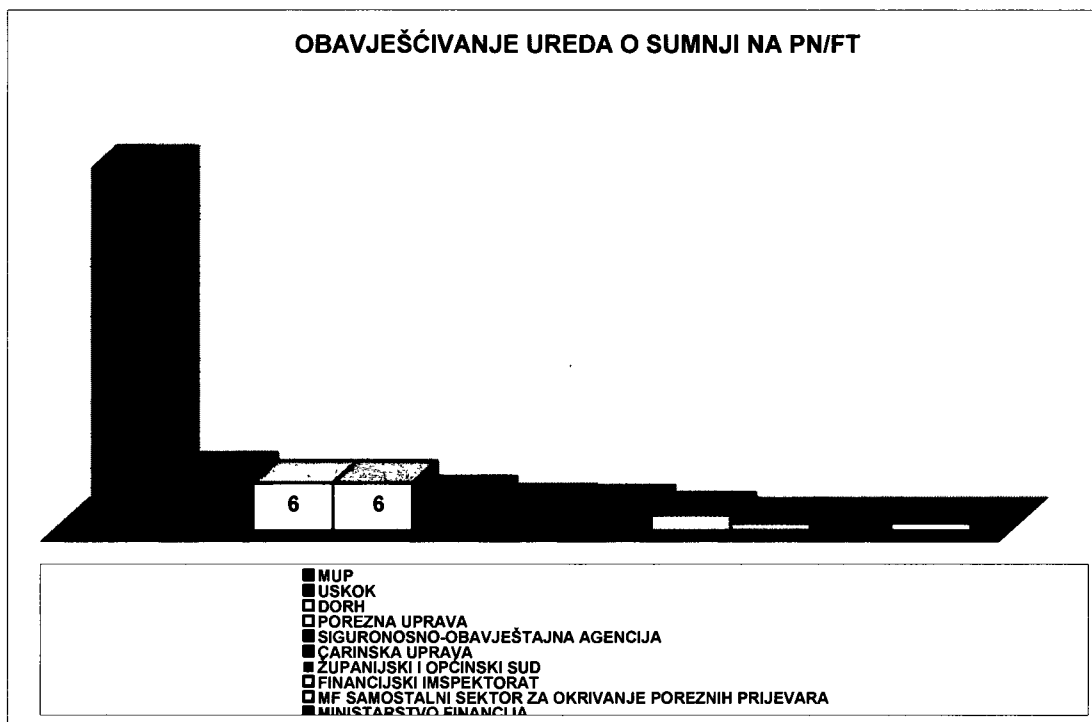
Na operativnoj razini međuinstitucionalna suradnja Ureda i drugih nadležnih državnih tijela (prije svega policije, državnog odvjetništva, USKOK-a, SOA-e i Financijskog inspektorata) svakodnevna je. Očituje se kroz "ad hoc" radne sastanke, stalne telefonske koordinacijske kontakte te dnevnu korespondenciju na dvije operativne razine: pribavljanje i razmjena potrebnih ili raspoloživih podataka s jedne strane te iniciranje ili dostavljanje rezultata analitičke obrade nadležnim tijelima, s druge strane.

Dakle Ured i na inicijativu drugih državnih tijela započinje analitičku obradu sumnjivih transakcija i aktivnosti vezanih za istraživanje financijskog aspekta najtežih kaznenih djela, a kao rezultat suradnje, u 2017. godini Ured je otvorio ukupno 80 predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma na prijedlog i u suradnji sa nadležnim državnim tijelima kako je prikazano u Tablici 11. i Grafikonu 3.:

Tablica 11. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

	46
	7
	6
	6
	4
	3
	3
	2
	1
	1
	1

Grafikon 3. Obavješćivanje Ureda o sumnji na PN/FT od strane nadležnih tijela

U okviru međuinstitucionalne suradnje temeljem pisanih prijedloga za analitičkom obradom sumnjivih transakcija i osoba Ured je analitički obrađivao sumnjive transakcije vezane za: sumnjive transakcije povezane s računalnim prijevarama, sumnjive transakcije povezane sa zlouporabom opojnih droga kao predikatnim kaznenim djelom, sumnjive transakcije povezane sa gospodarskim kriminalitetom i koruptivnim kaznenim djelima.

Dakle, u navedenom razdoblju, Ured je od ukupno **otvorena 479 predmeta, otvorio 80 predmeta** na inicijativu drugih nadležnih tijela (nadzornih tijela, tijela progona i dr.), a što potvrđuje veoma dobru interaktivnu međuinstitucionalnu suradnju Ureda i drugih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, a posredno to znači i dobru suradnju u borbi protiv korupcije.

6.5.1. Slučajevi koruptivnog karaktera povezani s pranjem novca u 2017. godini

Polazeći od ključnih pokazatelja o radu Ureda kroz aktivnosti koje su primarno usmjerene na sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a posredno i na sprječavanje i otkrivanje korupcije, prikazuju se aktivnosti postupanja Ureda u provođenju analitičkih obrada sumnjivih transakcija uključujući i obrade koje uz sumnjive transakcije povezuju i sumnju u kaznena djela koruptivne naravi iz kataloga USKOK-a i linije rada gospodarskog kriminaliteta MUP-a.

Dakle, Ured kontinuirano međuinstitucionalno surađuje i sudjeluje, unutar svojih zakonskih ovlasti, u većem broju predmeta DORH-a, USKOK-a i policijskih izvida koruptivnih kriminalnih aktivnosti vezanih za zlouporabu javnih ovlasti radi ostvarivanja privatnih probitaka. Ured može potvrditi svoj rad na većini slučajeva organiziranog kriminaliteta i korupcije i drugih teških oblika kaznenih djela vezanih za pranje novca o kojima su ranije druga nadležna državna tijela izvijestila medije i javnost.

U navedenom razdoblju Ured je u 2 slučaja sa sumnjom na pranje novca povezanih sa koruptivnim kaznenim djelima dostavio nadležnim tijelima na daljnje postupanje. U okviru ovih slučajeva Ured je analitički obradio 17 transakcija vezanih za ukupno 13 osoba (8 fizičkih i 5

pravnih osoba). Ukupna vrijednost analiziranih transakcija sa sumnjom na koruptivne radnje povezane s pranjem novca u navedenim izvješćima iznosi cca 4 milijuna kuna.

6.6. Međunarodna suradnja Ureda: međunarodna razmjena podataka u 2017. godini

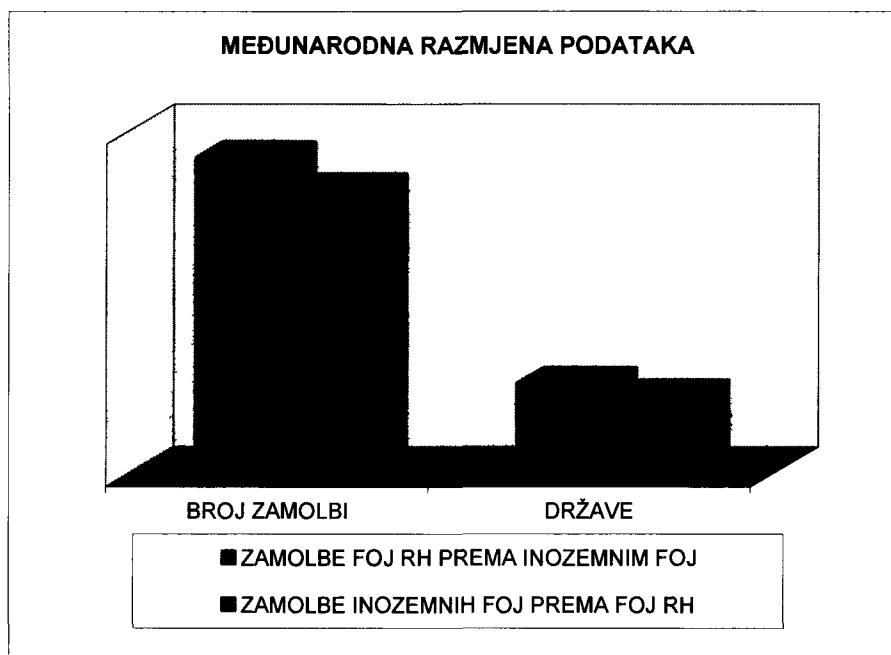
Međunarodna suradnja Ureda, odnosi se na suradnju između Ureda i inozemnih financijsko-obavještajnih jedinica vezano za razmjenu relevantnih podataka, informacija i dokumentacije na zamolbu Ureda inozemnoj financijsko-obavještajnoj jedinici, na zamolbu inozemne financijsko-obavještajne jedinice Uredu te na vlastitu inicijativu (spontano) inozemnoj financijsko-obavještajnoj jedinici, a u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (čl. 67 Zakona)

- Ured je tijekom 2017 godine poslao 148 upita u 43 države u svrhu pribavljanja podataka iz inozemstva potrebnih za otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a zaprimio 133 upita iz 37 država, također u svrhu razmjene podataka vezanih za otkrivanje pranja novca i financiranje terorizma, kako je prikazano u Tablici 12. i Grafikonu 4.

Tablica 12. Međunarodna razmjena podataka u 2017. godini

	148	43
	133	37

Grafikon 4. Međunarodna razmjena podataka u 2017. godini

6.6.1. Međunarodna suradnja Ureda: Međunarodna razmjena podataka po kontinentima

Međunarodna suradnja Ureda odvija se prije svega unutar međunarodne Egmont grupe financijsko obavještajnih jedinica (kako je prikazano u Tablici 13.)

Tablica 13. Prikaz međunarodne suradnje Ureda po kontinentima sa inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama (FOJ) u 2017. godini

FINANCIJSKO – OBAVJEŠTAJNE JEDINICE IZ EUROPE			
ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA			
	UKUPNA KORESPONDENCIJA		UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU AUSTRIA	4		15
FIU BELGIUM	5		8
FIU BOSNA I HERCEGOVINA	18		28
FIU BULGARIA	4		3
FIU CYPRUS	7		5
FIU CZECH REPUBLIC	13		18
FIU DENMARK	1		1
FIU FRANCE	4		9
FIU GERMANY	24		23
FIU GIBRALTAR	1		
FIU GREECE	2		1
FIU GUERNSEY			1
FIU HUNGARY	26		25
FIU IRELAND	4		5
FIU ISLE OF MAN	3		3
FIU ISRAEL	1		1
FIU ITALY	87		107
FIU KOSOVO	2		1
FIU LATVIA	1		3
FIU LIECHTENSTEIN	3		3
FIU LUXEMBOURG	2		21
FIU MACEDONIA	3		5
FIU MALTA	11		10
FIU MONACO	1		1
FIU MONTENEGRO	6		10
FIU NETHERLANDS	6		7
FIU POLAND	3		3
FIU ROMANIA	6		8
FIU RUSSIA	10		13
FIU SERBIA	18		23
FIU SLOVAKIA	10		15
FIU SLOVENIA	57		64
FIU SPAIN	7		5
FIU SWEDEN	1		1
FIU SWITZERLAND	18		19
FIU UKRAINE	2		2
FIU UNITED KINGDOM	6		11

AMERIKA

ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA

	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU ANGUILLA	
FIU BELIZE	3
FIU BRITISH VIRGIN ISLANDS	3
FIU CANADA	1
FIU ECUADOR	1
FIU PANAMA	3
FIU UNITED STATES	8

UKUPNA KORESPONDENCIJA

1
5
5
2
2
5
13

AFRIKA

ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA

	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU EGYPT	
FIU GHANA	2
FIU MAURITIUS	4
FIU SEYCHELLES	4
FIU SOUTH AFRICA	2

UKUPNA KORESPONDENCIJA

1
2
2
1
3

AZIJA

ZAMOLBE UREDA PREMA INOZEMNIM FOJ - UREDIMA

	UKUPNA KORESPONDENCIJA
FIU BANGLADESH	2
FIU INDIA	
FIU JORDAN	1
FIU LEBANON	2
FIU PHILIPPINES	1
FIU SYRIAN ARAB REPUBLIC	2
FIU UNITED ARAB EMIRATES	2

UKUPNA KORESPONDENCIJA

3
2
1
2
3
5
3

FIU AUSTRALIA
FIU NEW ZELAND

UKUPNA KORESPONDENCIJA

2

UKUPNA KORESPONDENCIJA

2
1

6.7. Aktivnosti Ureda u suzbijanju financiranja terorizma u 2017. godini

Sukladno svojoj nadležnosti, a u cilju suzbijanja financiranja terorizma, Ured poduzima slijedeće aktivnosti:

- aktivnosti provjere podataka o transakcijama evidentiranih u bazama Ureda, a koje je Ured zaprimio od banaka i drugih obveznika, te provjeru podataka o transakcijama kod kreditnih institucija koji posluju u RH,
- aktivnosti unaprjeđenja međunarodne suradnje.

U 2017. godini Ured je u 11 slučajeva analitički-obavještajno obradio transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma i o istome obavijestio nadležna državna tijela. Vezano za slučajeve sa sumnjom na financiranje terorizma napominjemo da transakcije sa sumnjom na financiranje terorizma koje Uredu prijave obveznici (banke i dr.) sadrže nisku razinu sumnje na financiranje terorizma (razlozi za prijavu su uglavnom geografsko porijeklo klijenata). Ured nakon analize dostavlja slučajeve na nadležno postupanje SOA-i i DORH-u RH. Napominjemo da prema podacima nadležnih tijela u proslijeđenim slučajevima nisu utvrđene poveznice s financiranjem terorizma ili konkretnim terorističkim aktima.

Vezano za postupanje banaka i drugih obveznika u odnosu na fizičke i pravne osobe koje se nalaze na listama osoba povezanih s terorizmom (liste terorista), a u svezi pravodobne i ujednačene primjene odredbi Zakona i obavješćivanja Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama povezanim s terorizmom (što ne isključuje i moguću sumnju na pranje novca) sukladno Zakonu i pravilnicima, Ured je 11. studenog 2011. godine izdao Smjernicu u svezi postupanja na području borbe u suzbijanju financiranja terorizma te je dostavio bankama i drugim obveznicima. Naime, bankama je naložena obveza trajnog praćenja svih promjena na Konsolidiranoj listi, što uključuje provjeru svih klijenata banke, odnosno usporedbu imena fizičkih osoba i naziva entiteta sa liste, sa onima iz registra komitenata pojedine banke. Na taj način mogućnost da neka od fizičkih/pravnih osoba sa Konsolidirane liste nesmetano posluje u bankarskom sustavu RH svodi se na minimum. Banke su o navedenim provjerama obavezne kvartalno izvješćivati Ured. Tijekom 2017. godine nastavljeno je praćenje postupanja po navedenoj uputi odnosno Smjernici.

6.8. Pregled i vođenje jedinstvene statistike sustava suzbijanja pn/ft u 2017. godini

Sukladno međunarodnim standardima i Zakonu, a zbog procjene djelotvornosti cjelovitog sustava u suzbijanju pranja novca i financiranja terorizma u RH, nadležna državna tijela moraju voditi sveobuhvatnu statistiku i Uredu dostavljati podatke o postupcima za kaznena djela pranja novca i financiranja terorizma (čl. 33. Treće Direktive 2005/60/EZ i čl. 82. Zakona).

Tablica 14. Statistika Ureda i pravosuđa u 2017. godini

		729	6	264	6								
		76	4	79	5								
						230	11	11	0	18	0	9	0
		121	4	121	4								
		926	14	464	15								

U Tablici 14. prikazani su:

Statistički podaci Ureda:

- ukupan broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama - 940
- broj otvorenih analitičkih predmeta sa sumnjom na pn/ft – 479
- broj proslijeđenih slučajeva nadležnim tijelima sa sumnjom na pn/ft – 241 (napominjemo da su u okviru ovih slučajeva nadležnim tijelima dostavljena ukupno 328 analitičko obavještaja izvješća);

Statistički podaci pravosuđa:

Prema, do sada, dostavljenim podacima Uredu od strane DORH-a i nadležnih sudova u RH za kazneno djelo pranja novca, od strane nadležnih sudova tijekom 2017. godine je pokrenuto 11 istraga, podignute 18 optužnica i doneseno 9 presuda za kazneno djelo „Pranje novca“ kako je prikazano u Tablici 14.

U većini slučajeva Ureda je bio inicijator ili je aktivno surađivao sa tijelima kaznenog progona.

Ured je dio preventivnog sustava i predstavlja samo jednu kariku u sustavu, dok se djelotvornost cijelog sustava suzbijanja pranja novca uglavnom mjeri presudama za pranje novca i oduzimanjem nezakonitih sredstava.

Važno je napomenuti da Ured ne može utjecati na brzinu postupanja od strane drugih nadzornih tijela i tijela kaznenog progona, te sudova, odnosno ne može utjecati na broj okončanih izvoda i financijskih istraga, pokrenutih sudskih istraga, podignutih optužnica ili donesenih presuda za kazneno djelo pranja novca jer su za te postupke nadležna druga tijela u sustavu suzbijanja pranja novca.

Rezultate rada Ureda potrebno je usporediti, odnosno prikazati zajedno s rezultatima rada drugih tijela u sustavu, prije svega policije, državnog odvjetništva i sudova, iz dva razloga. Prvo, Ured nije izolirani sustav sam za sebe, već samo njegov dio. Drugo, konačni rezultati sustava pokazuju djelotvornost cjelovitog sustava, a što predstavlja rezultat zajedničkog rada i međuinstitucionalne suradnje svih nadležnih tijela u sustavu.

Naime, transakcije koje su kao sumnjive Uredu prijavile banke i dr. obveznici i koje su predmet analitičkog rada Ureda, ne znači uvijek da su u te transakcije uključena nezakonita sredstva, već se radi o transakcijama sumnjivog kakraktera za koja tek treba dokazati da ta sredstva proizlaze iz nezakonitih aktivnosti.

Ove transakcije upućuju na sumnju o neobičnoj, nelogičnoj, te pravno i ekonomski neopravdanoj aktivnosti njenih sudionika, moguće u cilju prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca. Analiza i utvrđivanje logičnosti, pravne i ekonomske opravdanosti tih transakcija i daljnje utvrđivanje njihovog zakonitog/nezakonitog izvora stavlja veliki izazov pred sva nadležna tijela u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma.

Također, važno je napomenuti da se u predmetima pranja novca i financiranja terorizma radi o složenim financijskim transakcijama koje se realiziraju za kratko vrijeme, a njihova analitička obrada ponekad traje mjesecima. Naime, „profesionalni perači“ novca vješto koriste mogućnosti prikrivanja pravog (nezakonitog) izvora novca koristeći određene proizvode i usluge kreditnih institucija, institucija tržišta kapitala i druge investicijske aktivnosti, uključujući i ulaganja u nekretnine, kako u zemlji tako i u inozemstvu.

Osim toga, većina slučajeva pranja novca povezana je s inozemstvom ili su povezani sa off shore destinacijama, a što otežava otkrivanje i dokazivanje slučajeva pranja novca od strane nadležnih tijela progona, te da se većina tih slučajeva mora rješavati uz pomoć inozemnih nadležnih tijela, putem međunarodne pravne pomoći, a što je samo po sebi dugotrajno i ishod tih postupaka većinom ovisi o kvaliteti podataka koji se dobiju iz inozemstva, a naročito je problem dobiti bankovne podatke iz nekih jurisdikcija kod kojih je „jaka“ bankovna tajna ili pak iz off shore destinacija.

VII. STRATEGIJSKE ANALIZE I INFORMACIJSKI SUSTAV UREDA

VII. STRATEGIJSKE ANALIZE U SVRHU IDENTIFIKACIJE TRENDOVA I MODELA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Međunarodni standardi preporučuju provođenje strategijskih analiza u okviru režima sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a koji standardi su ugrađeni i u domaći zakonodavni okvir.

Sukladno Metodologiji za procjenu usklađenosti s Preporukama FATF-a i učinkovitosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, preporuka broj 29. b) propisuje: Financijsko-obavještajne jedinice trebale bi provoditi strategijsku analizu:

- Strategijska analiza koristi dostupne informacije, kao i one koje se mogu dobiti, uključujući i podatke koje mogu dati ostala nadležna tijela, za identificiranje trendova i modela pranja novca i financiranja terorizma. Te informacije tada također koriste i financijsko-obavještajne jedinice ili druga državna tijela za određivanje prijetnji i ranjivosti povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma. Strategijska analiza može također pomoći uspostavljanju politika i ciljeva za financijsko-obavještajnu jedinicu, ili šire za ostale subjekte u okviru režima sprječavanja pranja novca i sprječavanja financiranja terorizma.

Strategijske analize primarno uključuju analize zaprimljenih obavijesti o sumnjivim i gotovinskim transakcijama, obavijesti o transakcijama prijenosa gotovine preko državne granice, te slučajeve sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma koje Ured prosljeđuje nadležnim državnim tijelima. Temeljem takvih analiza izrađuju se pisana izvješća (proizvodi) koja daju pregled podataka i informacija s ciljem prepoznavanja i praćenja pojavnih oblika pranja novca i financiranja terorizma, tzv. tipologija i trendova pranja novca i financiranja terorizma. Korisnici izvješća (proizvoda) strategijskih analiza definirani su kao unutarnji i vanjski. Unutarnji korisnik je Ured za sprječavanje pranja novca, a vanjski korisnici su obveznici provedbe Zakona (banke i dr.), nadzorna tijela i tijela kaznenog progona u RH kao ključni korisnici.

Osnovna zadaća strategijskih analiza je izrada što kvalitetnijih izvješća (proizvoda) kako bi ključni dionici u sustavu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma (zakonski obveznici – Ured – nadzorna tijela – tijela progona) dobili bolji uvid u pojavne oblike pranja novca i financiranja terorizma (tipologije i trendovi pranja novca i financiranja terorizma, trendovi u prijavljivanju sumnjivih transakcija), u svrhu stvaranja što učinkovitijeg sustava sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma u RH.

7.1. Izvješća (proizvodi) strategijskih analiza u 2017. godini

7.1.1. Ključni tipovi izvješća (proizvoda)

U 2017. godini sastavljena su **tri ključna tipa izvješća (proizvoda) strategijskih analiza** kako je prikazano u Tablici 15.

Tablica 15. Pregled ključnih izvješća strategijskih analiza u 2017. godini

					Ured	Pisano izvješće
					Zakonski obveznici, nadzorna tijela, tijela progona	Prilagođena verzija izvješća putem edukacija u prezentacijskom obliku
					Ured	Pisano izvješće
					Zakonski obveznici, nadzorna tijela, tijela progona	Prilagođena verzija izvješća putem edukacija u prezentacijskom obliku
					Svi zakonski obveznici koji su Ured obavijestili o sumnjivoj transakciji tijekom prethodne godine	Pisano izvješće

U 2017. godini izrađena su i distribuirana slijedeća izvješća (proizvodi) strategijskih analiza, koja izvješća su grupirana prema naprijed opisanim ključnim proizvodima kako je prikazano u Tablici 16.

Tablica 16. Pregled izvješća strategijskih analiza po ključnim proizvodima u 2017. godini

		Izvješće je proslijeđeno predstojniku Ureda, te voditeljima službi i odjela. Svrha takvog izvješćivanja je upoznavanje s trendovima u obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama od strane obveznika.
		Povratna informacija odnosi se na sumnjive transakcije zaprimljene u Uredu tijekom 2016. godine. Sačinjene su pojedinačne povratne informacije koje su proslijeđene svakom obvezniku koji je tijekom 2016.g. Ured obavijestio o sumnjivoj transakciji.
		Izvješće je proslijeđeno predstojniku Ureda, te voditeljima službi i odjela. Svrha takvog izvješćivanja je upoznavanje s trendovima u obavješćivanju Ureda o gotovinskim transakcijama od strane obveznika.

7.2. Ključni podaci strategijskih analiza zaprimljenih transakcija

U nastavku slijedi pregled ključnih podataka proizašlih iz analize sumnjivih i gotovinskih transakcija zaprimljenih u Uredu od strane zakonskih obveznika iz članka 4. stavka 2. Zakona, kao i transakcija prijenosa gotovine preko državne granice zaprimljenih u Uredu od strane Carinske uprave RH sukladno odredbama članka 74. Zakona.

7.2.1. Ključni podaci o zaprimljenim obavijestima o sumnjivim transakcijama u 2017. godini

Obveznik je dužan suzdržati se od provođenja transakcije za koju zna ili sumnja da je povezana s pranjem novca ili s financiranjem terorizma. O takvoj transakciji obveznik je dužan bez odgode, prije izvršenja transakcije, obavijestiti Ured i u obavijesti navesti razloge za sumnju na pranje novca odnosno financiranje terorizma te također navesti rok u kojem se transakcija treba izvršiti. (čl. 42. Zakona)

U 2017. godini strategijska analiza zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama koje su zakonski obveznici (banke i drugi) sukladno odredbama čl. 42. Zakona dostavili Uredu putem obrazaca o obavješćivanju Ureda o sumnjivim transakcijama i osobama izvršena je po slijedećim ključnim obilježjima :

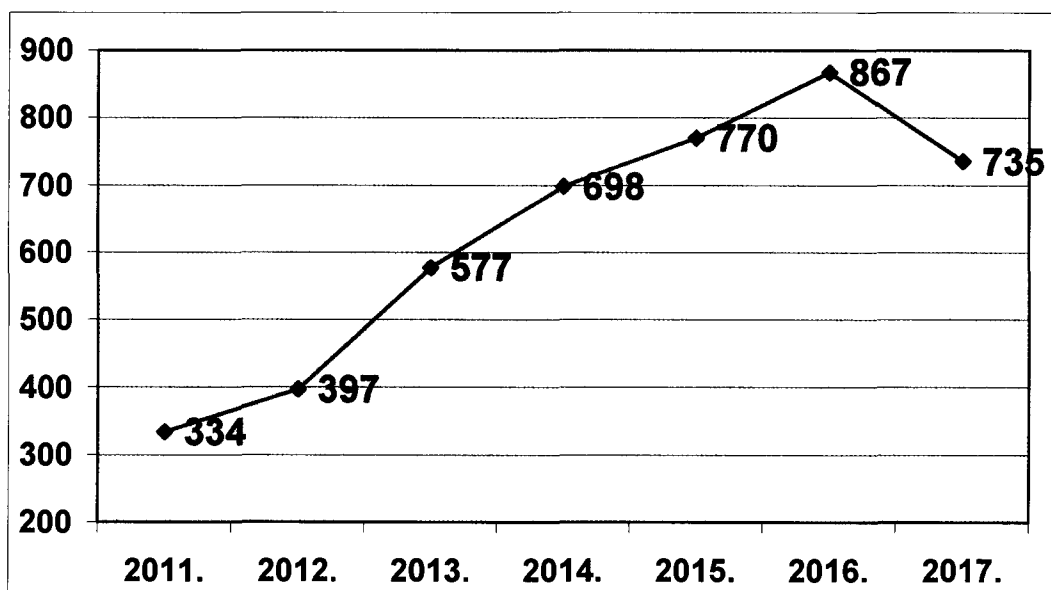
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija od svih obveznika i po pojedinim vrstama obveznika,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju «način provođenja»,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju «svrha transakcije»,
- indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija,
- zakonski opis sumnjive transakcije od strane obveznika,

U nastavku su prikazani naprijed navedeni ključni podaci o zaprimljenim sumnjivim transakcijama koje je Ured u 2017. godini zaprimio od banaka i drugih obveznika iz čl. 4. Zakona i usporedba tih podataka s podacima za razdoblje 2011-2017. godine.

7.2.1.1. Podaci o broju zaprimljenih sumnjivih transakcija

U 2017. godini broj zaprimljenih obavijesti od svih obveznika (banke i dr.) o sumnjivim transakcijama iznosio je 735 što je za 15,23 % manje u odnosu na 2016. godinu kada je zaprimljeno ukupno 867 obavijesti o sumnjivim transakcijama a kako je prikazano u Grafikonu 5.

Grafikon 5. Prikaz broja ukupno zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama u razdoblju 2011.-2017. godine

7.2.1.1.1. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po pojedinom obvezniku

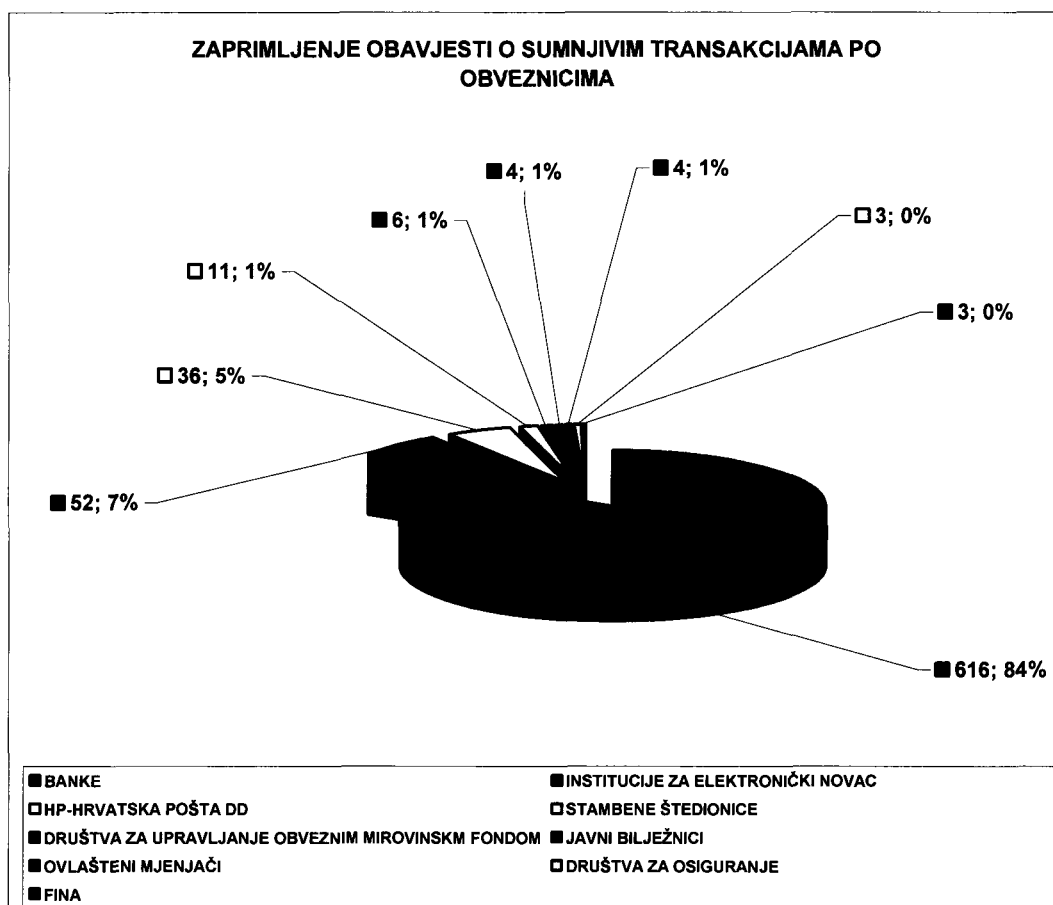
U 2017. godini od ukupno prijavljenih 735 sumnjivih transakcija banke su prijavile 616 sumnjivih transakcija. U Tablici 17. dan je pregled podataka po pojedinim obveznicima koji su Uredu u 2017. godini dostavljali Obavijesti o sumnjivim transakcijama i postotak dostavljenih Obavijesti o sumnjivim transakcijama od strane pojedinih obveznika i usporedba s podacima za 2016. godinu, a u Grafikonu 6. prikaz strukture pojedinih obveznika u prijavljivanju sumnjivih transakcija u 2017. godini.

Tablica 17. Broj zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2016. i 2017. godini

	776	89,50%	616	83,81%
	45	5,19%	36	4,90%
	5	0,58%	4	0,54%
	4	0,46%	0	0,00%
	3	0,35%	0	0,00%
	3	0,35%	6	0,82%
	3	0,35%	0	0,00%
	2	0,23%	0	0,00%
	4	0,46%	3	0,41%
	1	0,12%	4	0,54%
	14	1,61%	11	1,50%
	4	0,46%	0	0,00%
	1	0,12%	0	0,00%
	1	0,12%	3	0,41%
	1	0,12%	0	0,00%
	0	0,00%	52	7,07%
	867	100,00%	735	100,00%

* U 2017 g. društva koja obavljaju određene usluge platnog prometa uključujući i prijenos novca obavijestili su Ured o 121 transakciji (3 tuzemne doznake i 118 Western Union transakcije).

Grafikon 6. Zaprimljene obavijesti o sumnjivim transakcijama po obveznicima (prijaviteljima) u 2017. godini

Podaci iz Tablice 17. kao i iz Grafikona 6. pokazuju da je najveći broj sumnjivih transakcija u 2017. godini na temelju čl. 42. Zakona, prijavljen od strane banaka kao obveznika, te se nastavio dosadašnji trend najvećeg udjela bankovnog sektora u broju prijava sumnjivih transakcija. Udio bankarskog sektora u ukupno zaprimljenim sumnjivim transakcijama u 2017. godini iznosio je 83,81 % dok je u 2016. godini bio 89,50 %.

U nastavku se navode podaci o analizi sumnjivih transakcija u 2017. godini u odnosu na obilježje "način provođenja" i obilježje "svrha transakcija".

7.2.1.2. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama prema obilježju "način provođenja"

Analizom je obuhvaćena 731 sumnjiva transakcija od ukupno 735 sumnjivih transakcija, odnosno obuhvaćeni su podaci o sumnjivim transakcijama koji su na Obrascima za obavješćivanje o sumnjivim transakcijama i osobama (UZSPN-O-42) od strane banaka i dr. obveznika u 2017. godini dostavljeni Uredu. Analizom nisu obuhvaćeni podaci o sumnjivim transakcijama (ukupno 4 sumnjive transakcije) koji su na Obrascima za obavješćivanje o sumnjivim transakcijama i osobama od strane profesionalnih djelatnosti (javni bilježnici) dostavljeni Uredu (UZSPN-O-54) iz razloga što obilježja iz obrasca za obavješćivanje Ureda o sumnjivim transakcijama od strane profesionalnih djelatnosti nisu sistematizirana na način kao kod obrasca putem kojeg ostali obveznici obavješćuju Ured o sumnjivim transakcijama, te stoga nije moguće izvršiti zajedničku analizu po istim obilježjima (primjerice, obrazac profesionalnih djelatnosti ne sadrži obilježje transakcija -način i svrha provođenja).

Od ukupnog broja sumnjivih transakcija u 2017. godini koje su banke i dr. obveznici provedbe Zakona prijavili Uredu putem Obrasca (UZSPN-O-42) 31,33 % prijavljenih sumnjivih transakcija odnosilo se na isplate u gotovini (ukupno 229 sumnjivih transakcija), 21,07 % sumnjivih transakcija odnosilo se na doznake iz inozemstva (ukupno 154 sumnjivih transakcija) a za 12,86 % prijavljenih sumnjivih transakcija (ukupno 94 sumnjivih transakcija) banke i dr. obveznici su kao način provođenja naveli «drugo» te naveli o kakvoj transakciji se radi (prekid poslovnog odnosa, povrat doznaka iz inozemstva, i dr.) a što je vidljivo iz Tablice 18.

Tablica 18. Struktura zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju "način provođenja" u 2016. i 2017. godini

	249	29,12%	229	31,33%
	208	24,33%	154	21,07%
	112	13,10%	94	12,86%
	83	9,71%	68	9,30%
	74	8,65%	81	11,08%
	66	7,72%	67	9,17%
	59	6,90%	37	5,06%
	4	0,47%	1	0,14%

7.2.1.3. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o sumnjivim transakcijama prema obilježju "svrha transakcije"

Od 731 sumnjivie transakcije koliko ih je u 2017. godini prijavljeno Uredu putem Obrasca (UZSPN-O-42), za 510 (69,77 %) sumnjivih transakcija banke i drugi obveznici provedbe Zakona su kao svrhu provođenja transakcija označili "drugo" te obrazložili o kojoj drugoj svrsi transakcije se radi (ugovor, predujam, materijalni troškovi, prijevara, odbijanje poslovnog odnosa, prijenos i dr.), za 68 (9,30%) sumnjivih transakcija navedeno je da je svrha provođenja pozajmica a za 43 (5,88%) sumnjive transakcije navedeno je da je svrha roba, a što je vidljivo iz Tablice 19.

Tablica 19. Struktura zaprimljenih sumnjivih transakcija prema obilježju "svrsi (namjeni) provođenja " u 2016. i 2017. godini

	584	68,30%	510	69,77%
	62	7,25%	26	3,56%
	50	5,85%	68	9,30%
	48	5,61%	43	5,88%
	39	4,56%	23	3,15%
	12	1,40%	20	2,74%

	12	1,40%	2	0,27%
	11	1,29%	15	2,05%
	6	0,70%	3	0,41%
	6	0,70%	6	0,82%
	6	0,70%	4	0,55%
	5	0,58%	3	0,41%
	4	0,47%	4	0,55%
	4	0,47%	2	0,27%
	3	0,35%	1	0,14%
	2	0,23%	1	0,14%
	1	0,12%	0	0,00%

7.2.1.4. Lista indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma.

Sukladno odredbama članka 41. Zakona obveznici su dužni sastaviti listu indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija u vezi s kojima postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma. Prilikom sastavljanja liste indikatora obveznici su dužni uzeti u obzir specifičnosti svog poslovanja i karakteristike sumnjivih transakcija iz čl. 42. st. 7. Zakona. Pri sastavljanju lista indikatora obveznici surađuju sa državnim tijelima (Ured, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Hrvatska narodna banke, HANFA i strukovnim udruženjima (Hrvatska gospodarska komora Hrvatska, Hrvatska javnobilježnička komora, Hrvatska odvjetnička komora i Hrvatska komora poreznih savjetnika).

U Tablici 20. prikazana je učestalost korištenja i navođenja pojedinačnih indikatora od strane banaka i drugih obveznika (bilo samostalno bilo u kombinaciji) za prepoznavanje sumnjivih transakcija, a koje indikatore su banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona koristili prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama u 2017. godini. Obveznici su prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama u 2017. godini koristili ukupno 59 indikatora (51 indikatora korišteno je od postojećih 78 indikatora za bankarski sektor; 4 indikatora od ukupno 81 indikatora za društva za osiguranje, 3 indikatora od ukupno 58 indikatora za društva za poslovanje i posredovanje na financijskim tržištima i 1 indikator od ukupno 58 indikatora za lesing društva).

Tablica 20. Pregled indikatora koja su banke i drugi obveznici iz čl. 4. Zakona koristili pri prepoznavanju sumnjivih transakcija u 2017. godini

	3.6. PRILJEV SREDSTAVA U ZNATNOM IZNOSU KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA NA VIŠE RAZLIČITIH RAČUNA ILI PODIŽE U GOTOVINI.		
	3.8. ZNAČAJNO I NAGLO POVEĆANJE PROMETA RAČUNA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.		
	2.6. ISPLATA VELIKIH IZNOSA GOTOVINE S RAČUNA, ODMAH PO PRILJEVU SREDSTAVA NA RAČUN.		
	3.5. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA KOJI SE ODMAH TRANSFERIRA DALJE U INOZEMSTVO U KORIST ISTE STRANKE ILI U KORIST DRUGE STRANKE.		
	3.2. ODLJEV/PRILJEV SREDSTAVA U/IZ INOZEMSTVA KOJI NIJE U SKLADU S UOBIČAJENIM POSLOVIMA KLIJENTA I/ILI ODSTUPAJU OD UOBIČAJENOG		
	2.11. UZASTOPNA ISPLATA/POLAGANJE GOTOVINE S/NA RAČUN TIJEKOM JEDNOG DANA ILI NEKOLIKO UZASTOPNIH DANA, A ČIJA JE UKUPNA		

	3.3. PRILJEV SREDSTAVA IZ INOZEMSTVA U KORIST DOMAĆE/STRANE OSOBE KOJI DOLAZI IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA .	
	3.7. AKTIVIRANJE NEAKTIVNIH RAČUNA, OSOBITO AKO NJIHOVO AKTIVIRANJE ČINE TRANSAKCIJE U ZNAČAJNIM IZNOSIMA.	
	2.1. UPLATA GOTOVINE KOJA IZRAZITO ODSUPA OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	
	3.4. ODLJEV SREDSTAVA U INOZEMSTVO U KORIST OFFSHORE DRUŠTAVA ILI DRUGIH KOMPANIJA IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA ILI U KORIST FIZIČKIH	
	2.16.UČESTALO OBAVLJANJE GOTOVINSKIH TRANSAKCIJA JEDVA ISPOD PRAGA OD HRK 200.000 ILI ODGOVARAJUĆEG IZNOSA U DRUGOJ VALUTI.	
	2.2. UČESTALE UPLATE GOTOVINE.	
	6.7. PLAĆANJE ZAJMA, KREDITA ILI DUGA.	
	1.4. KLIJENT USTRAJNO TRAŽI DA SE TRANSAKCIJA OBAVI BRZO I BEZ BIROKRACIJE VREMENSKI PRITISAK.	
	6.9. PLAĆANJE PREMA UPUTAMA.	
	1.9. KLIJENT JE NEREZIDENT KOJI ŽELI OTVORITI RAČUN IZ NEPRIHVATLJIVIH RAZLOGA (PRIMJER: OBAVLJANJE DJELATNOSTI NA PODRUČJU RN BEZ REGISTRACIJE PODUZEĆA ILI OSNIVANJA PODRUŽNICE).	
	1.12. KLIJENT IMA NEOBIČNO PODROBNA SAZNANJA O ZAKONU O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA.	
	3.1. UČESTALI ODLJEVI SREDSTVA U MANJIM IZNOSIMA KOJI ODSUPAJU OD UOBIČAJENOG POSLOVANJA KLIJENTA.	
	2.8. NALOZI ZA DOZNAKE U INOZEMSTVO BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA ZA PLAĆANJE.	
	1.1. KLIJENT SE POKUŠAVA IDENTIFICIRATI KRIVOTVORENIM, TUĐIM ILI LAŽNIM DOKUMENTIMA.	
	6.8. PLAĆANJE PREMA SPORAZUMU/DOGOVORU OD.	
	1.8. KLIJENT SE POJAVLJUJE U DRUŠTVU OSOBE ZA KOJU SE ČINI DA MU NIJE BLISKA I KOJA OSTAVLJA DOJAM DA NADZIRE KLIJENTA I/ILI TRANSAKCIJU	
	1.10. PUNOMOĆ ZA RASPOLAGANJE SREDSTVIMA NA RAČUNU DANA JE OSOBAMA KOJE NISU POSLOVNO ILI RODBINSKI U VEZI S KLIJENTOM.	
	2.9. NEAKTIVAN RAČUN ODJEDNOM SE AKTIVIRA BEZ PRIHVATLJIVOG RAZLOGA.	
	2.10. INZISTIRANJE KLIJENTA NA OBAVLJANJU GOTOVINSKE TRANSAKCIJE KOJA SE UOBIČAJENO I LOGIČNO OBAVLJA KAO BEZGOTOVINSKA TRANSAKCIJA	
	4.2. PRILJEVI NASLOVLJENI KAO: KREDITNA LINIJA, ZAJAM ILI PREDUJAM POSEBICE AKO PRILJEVI STIŽU IZ INOZEMSTVA PRI ČEMU JE NAVEDENI ZAJMODAVAC FIKTIVNO/OFFSHORE DRUŠTVO (ZEMLJA VISOKOG RIZIKA) ILI POJEDINAC ILI DRUŠTVO...	
	2.18.UPLATA GOTOVINE U KOJU SU UKLJUČENI SVEŽNJEVI NOVČANICA KOJI SU OMOTANI NA NEUOBIČAJEN NAČIN.	
	1.6. KLIJENT OTVARA VIŠE TRANSAKCIJSKIH RAČUNA ISTE VRSTE BEZ NAVOĐENJA PRIHVATLJIVOG RAZLOGA, ODNOSNO, ZATVARA RAČUNE KAKO BI OTVORIO NOVE RAČUNE.	
	1.3. KLIJENT POKUŠAVA NAGOVORITI ZAPOSLENIKA BANKE DA NE ISPUNI POTREBNE OBRASCE ILI ODSUPI OD UOBIČAJENE PROCEDURE. PRI TOME SE PONAŠA NEPRIMJERENO, VIČE I PRIJETI, ILI OBRNUTO PRETJERANO LJUBAZNO I MOLBAMA POKUŠAVA PRIDOBITI ZAPOSLENIKA...	
	1.2. KLIJENT ODBIJA POKAZATI OSOBNE IDENTIFIKACIJSKE DOKUMENTE.	
	2.14.VELIKI BROJ POJEDINACA KOJI VRŠE UPLATE NA ISTI RAČUN BEZ VALJANOG RAZLOGA.	
	STRANKA JE PRAĆENA ILI NADZIRANA	
	1.13.KLIJENT NE ŽELI IZVRŠITI TRANSAKCIJU ILI MIJENJA INFORMACIJE I/ILI IZNOS NAKON ŠTO JE ČUO DA ĆE TRANSAKCIJA BITI EVIDENTIRANA I PRIJAVLJENA.	
	2.4. UČESTALE MJENJAČKE TRANSAKCIJE.	
	2.13. CESTE DISLOCIRANE UPLATE KOJE VRŠI TREĆA STRANA U POSLOVNICAMA KOJE NISU POSLOVNICA VLASNIKA RAČUNA.	
	2.3. VELIKI IZNOSI KOJI SE POLAŽU U NOVČANICAMA MALIH APOENA.	
	5.1.TRANSAKCIJE S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA PO NALOGU ILI U KORIST KLIJENATA KOJI DOLAZE IZ ZEMALJA VISOKOG RIZIKA.	

	5.6. ULAGANJA U NEKRETNINE FINANCIRANA SREDSTVIMA PRIMLJENIM IZ STRANIH IZVORA ILI GOTOVINSKIM UPLATAMA.		
	6.1. PLAĆANJE TROŠKOVA.		
	1.11. KLIJENT OTVARA RAČUNE ZA VIŠE PRAVNIH OSOBA REGISTRIRANIH NA ISTOJ ADRESI I ZASTUPANIH OD ISTIH OSOBA BEZ OČITIH PRAVNIH ILI		
	2.19. KLIJENT UPLAĆUJE GOTOVINU I PRI TOME NE ZNA O KOJEM IZNOSU GOTOVINE SE RADI.		
	4.6. SVE VRSTE DOKUMENTARNIH POSLOVA I JAMSTAVA PO NALOGU I U KORIST DOMAĆIH I STRANIH OSOBA KOJE SU POVEZANE SA ZEMLJAMA VISOKOG RIZIKA.		
	5.2. NA NAPLATU I/ILI ZA ISPLATU NA RAČUN PREZENTIRAJU SE VRIJEDNOSNI PAPIRI IZDAVATELJA ILI TRASATA IZ ZEMLJA VISOKOG RIZIKA.		
	5.5. KUPNJA I PRODAJA VRIJEDNOSNICA POD OKOLNOSTIMA KOJE NEMAJU LOGICNI I UOBICAJENO POSLOVNI KARAKTER (NPR. KLIJENT NASTOJI KUPITI POJEDINI VRIJEDNOSNI PAPIR I ODMAH GA NAKON TOGA PRODATI BEZ ANALIZE CIJENE...		
	6.5. KONZULTACIJSKE USLUGE.		
	9.3. KLIJENT KAO REFERENCU POKAZUJE RAZNE POSJETNICE ZAPOSLENIKA POZNATIH BANAKA I INSTITUCIJA, PONEKAD I PISMA NASLOVLJENA NA NJIH (UGLAVNOM PISMA NEOBAVEZUJUĆEG SADRŽAJA).		
	9.4. KLIJENT PODNOSI NACRTE UGOVORA ILI SPORAZUMA U OBLIKU FOTOKOPIJA ILI DOKUMENATA POSLANIH TELEFAKSONOM, KOJI SU ČESTO NELOGIČNI, KONTRADIKTORNI, NERAZUMLJIVI I NISU U SKLADU SA BANKARSKOM PRAKSONOM I/ILI PRAVNIM STANDARDIMA.		
	NEOBIČNA PRIRODA TRANSAKCIJE ILI NEOBIČNE OKOLNOSTI KOJE SU VEZANE UZ TRANSAKCIJU.		
	STRANKA JE REZIDENT DRŽAVE KOJA JE POZNATA KAO FINACIJSKI (OFF SHORE), ODNOSNO POREZNI RAJ, ILI OBAVLJA TRANSAKCIJU S TAKVOM DRŽAVOM.		
	1.7. KLIJENT SE RASPITUJE O KAKO IZBJEĆI DA SE TRANSAKCIJA PRIJAVI I BESPOTREBNO JE POJAŠNJAVA.		
	4.5. ODMAH PO ISPLATI KREDITA/ZAJMA SREDSTVA SE TRANSFERIRAJU NA RAČUN BANKE IZ ZEMLJE VISOKOG RIZIKA (OFFSHORE BANKA) ILI TREĆE OSOBE U INOZEMSTVU.		
	5.7. KLIJENT PRIMA PRILJEVE IZ ZEMLJA VISOKOG RIZIKA I TIM NOVCEM ŽELI KUPITI VRIJEDNOSNE PAPIRE.		
	6.6. AVANS.		
	7.1. VISOK IZNOS I NEJASNA UPOTREBA SREDSTAVA ZA TROŠKOVE KOJI NISU POVEZANI S DJELATNOŠĆU NEPROFITNE ORGANIZACIJE.		
	TRANSAKCIJA JE EKONOMSKI ILI PRAVNO NELOGIČNA, ILI JE U SUPROTNOSTI S DOBRIM POSLOVNIM OBIČAJIMA.		
	UPLATE ZNATNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA ILI KONTINUIRANIH MANJIH IZNOSA FINACIJSKIH SREDSTAVA (TZV. POVEZANE TRANSAKCIJE) SA RAČUNA IZ TUZEMSTVA/INOZEMSTVA.		
	TRANSAKCIJE KOJE OBAVLJA STRANKA, BEZ OBZIRA NA NJEZINU VRIJEDNOST I NAČIN NA KOJI SE OBAVLJA, U SLUČAJU DA OBVEZNIK IMA SAZNANJA ILI RAZLOGA ZA SUMNJU DA SPOMENUTA TRANSAKCIJA UKLJUČUJE SREDSTVA PROIZLAŠA IZ NEZAKONITIH AKTIVNOSTI...		
	TRANSAKCIJA JE EKONOMSKI ILI PRAVNO NELOGIČNA, ILI JE U SUPROTNOSTI S DOBRIM POSLOVNIM OBIČAJIMA.		
	UPLATE/ISPLATE S OFF SHORE ZONA, ODNOSNO FINACIJSKIH I POREZNIH RAJEVA, ODNOSNO ZEMLJA POZNATIH PO PROIZVODNJI I DISTRIBUCIJI NARKOTIKA.		

Tablica 21. Pregled indikatora koje su banke i dr. obveznici najučestalije koristili za prepoznavanje sumnjivih transakcija u 2016. i 2017. godini

		248	17,64%	235	18,88%
		242	17,21%	204	16,39%
		201	14,30%	130	10,44%
		89	6,33%	71	5,70%
		69	4,91%	95	7,63%
		60	4,27%	70	5,62%

Iz Tablice 21, razvidno je da su u 2017. godini najučestalije korišteni isti indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija kao i u 2016. godini (priljev sredstava u znatnom iznosu koji se odmah transferira na više različitih računa ili podiže u gotovini; značajno i naglo povećanje prometa računa bez prihvatljivog razloga; isplata velikih iznosa gotovine s računa, odmah po priljevu sredstava na račun, priljev sredstava iz inozemstva koji se odmah transferira dalje u inozemstvo u korist iste stranke ili u korist druge stranke, odljev/priljev sredstava u/iz inozemstva koji nije u skladu s uobičajenim poslovima klijenta i/ili odstupaju od uobičajenog prometa po računu klijenta, uzastopna isplata/polaganje gotovine s/na račun tijekom jednog dana ili nekoliko uzastopnih dana, a čija je ukupna vrijednost znatna).

7.2.1.5. Zakonski opis sumnjive transakcije od strane obveznika

U Tablici 22. nalazi se pregled učestalosti korištenja pojedinih obilježja sumnjive transakcije (bilo samostalno bilo u kombinaciji) iz članka 42. stavka 7. Zakona, a koja obilježja predstavljaju zakonski opis sumnjive transakcije, te koja obilježja su banke i drugi obveznici obvezni koristiti prilikom obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama navodeći u obrascu obrazloženje razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

Tablica 22. Pregled razloga iz čl. 42. st. 7. točaka 1., 2., 3. i 4. Zakona koja su obveznici najučestalije navodili pri prijavi sumnjivih transakcija u 2017. godini

		103	10,07%
		286	27,96%
		57	5,57%
		577	56,40%

Slijedom podataka navedenih u Tablici 22. vidljivo je da je u definiranju sumnjive transakcije od strane obveznika (banka i drugih obveznika) najčešće korišteno obilježje pod brojem 4 (toč. 4.), kako je opisano u Tablici 22. Ovo obilježje je korišteno 577 puta prilikom prijave sumnjivih transakcija Uredu od strane banki.

7.2.2. Ključna obilježja "povratne informacije" obveznicima o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama zaprimljenih u 2017. godini

Sukladno odredbama članka 66. Zakona, o zaprimljenim i analiziranim podacima za transakciju ili neku osobu u vezi s kojima su utvrđeni razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma, Ured će obavijestiti obveznike iz članka 4. stavka 2. Zakona koji su prijavili transakciju, osim ako ocijeni da bi to moglo štetiti daljnjem tijeku i ishodu postupka, i to, između ostalog, i na način da najmanje jednom godišnje dostavi ili objavi statističke podatke o zaprimljenim obavijestima o transakcijama i rezultatima postupanja.

Slijedom navedenog, u Tablici 23. prikazano je postupanje Ureda po sumnjivim transakcijama zaprimljenim u 2017. godini, i to temeljem slijedećih podataka:

- ukupni broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2017. godini razvrstanih prema kategorijama obveznika,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2017. godini koje su inicirale do zaključno s 31.12.2017. godine novu analitičko obavještajnu obradu sumnjivih transakcija sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma sukladno odredbama članka 59. Zakona,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2017. godini koje su do zaključno s 31.12.2017. godine analitički obavještajno analizirane u okviru već ranije otvorenih analitičkih obrada,
- broj zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2017. godini koje su do zaključno s 31.12.2017. godine nalaze u fazi predanalitičke obrade.

Tablica 23. Pregled podataka o postupanju Ureda po zaprimljenim sumnjivim transakcijama od banaka i dr. obveznika iz čl. 4. st. 2. Zakona u 2017. godini

	616	83,81%	246	97,62%	221	79,21%	149	73,04%
	36	4,90%	0	0,00%	0	0,00%	36	17,65%
	11	1,50%	1	0,40%	4	1,43%	6	2,94%
	6	0,82%	0	0,00%	1	0,36%	5	2,45%
	3	0,41%	0	0,00%	0	0,00%	3	1,47%
	4	0,54%	1	0,40%	0	0,00%	3	1,47%
	3	0,41%	1	0,40%	2	0,72%	0	0,00%
	4	0,54%	2	0,79%	0	0,00%	2	0,98%
	52	7,07%	1	0,40%	51	18,28%	0	0,00%

Slijedom podataka iz Tablice 23. proizlazi da od ukupnog broja (735) svih zaprimljenih sumnjivih transakcija u 2017. godini, do zaključno s 31.12.2017. godine 252 sumnjive transakcije, odnosno 34,29 % iniciralo je novu analitičku obradu, 279 (37,96 %) sumnjivih transakcija analitički obavještajno je obrađeno u okviru već ranije otvorenih analitičkih obrada, a 204 (27,76%) sumnjivih transakcija je zaključno s 31.12.2017. godine u predanalitičkoj obradi.

Dakle, do zaključno s 31.12.2017. godine Ured je analitički obavještajno obradio ukupno 531 ili 72,24 % svih sumnjivih transakcija zaprimljenih u 2017. godini, dok se 204 (27,76 %) sumnjivih transakcija do zaključno s 31.12.2017. godine nalazi u predanalitičkoj obradi koje se provode radi prikupljanja dodatnih podataka u cilju potvrđivanja razloga za sumnju na pranje novca i financiranje terorizma tj. u cilju ispunjavanja uvjeta iz članka 42. stavak 7. točka 1., 2. i 3. Zakona.

Važno je napomenuti da svakom obvezniku koji je tijekom 2017. godine dostavio obavijest o sumnjivoj transakciji Ured dostavlja pojedinačnu povratnu informaciju o zaprimljenim i analiziranim obavijestima o sumnjivim transakcijama, a koja povratna informacija sadrži osvrt na postupanje po sumnjivim transakcijama konkretnog obveznika i na rezultate takvog postupanja, osvrt na obilježja sumnjivih transakcija konkretnog obveznika i osvrt na sudjelovanje konkretnog obveznika u cjelokupnom postupku obavješćivanja Ureda o sumnjivim transakcijama. Ured također u prilogu svake pojedinačne povratne informacije svakom obvezniku dostavlja i tzv. evaluacijski obrazac (engl. Feedback form), a slijedom čega se utvrđuje svrsishodnost i korisnost povratne informacije za svakog korisnika, te se razmatra mogućnost daljnjeg unaprjeđenja iste.

7.2.3. Ključni podaci o zaprimljenim obavijestima o gotovinskim transakcijama u 2017. godini

Analize zaprimljenih gotovinskih transakcija u 2017. godini temelje se na analizama određenih obilježja gotovinskih transakcija, a koja obilježja proizlaze iz podataka koje zakonski obveznici (banke i drugi) dostavljaju Uredu sukladno odredbama članka 40. Zakona putem obrasca o obavješćivanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj (Obrazac UZSPN-O-40) koji obrazac je sastavni dio Pravilnika o obavješćivanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj te o

uvjetima pod kojima obveznici za određene stranke nisu dužni obavješćivati Ured o gotovinskoj transakciji.

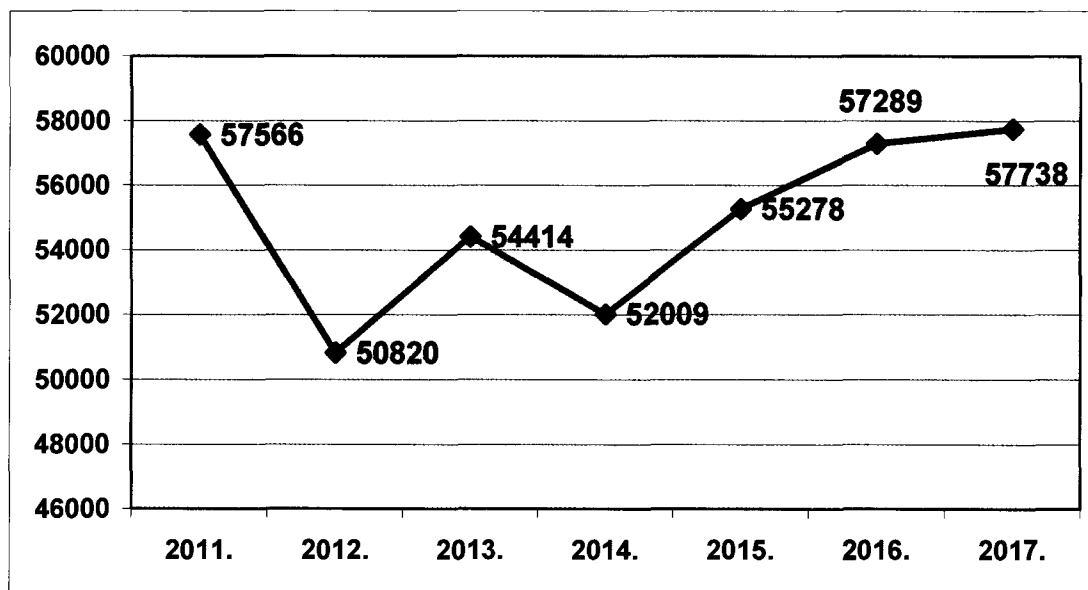
Ured u svojim evidencijama raspolaže isključivo sa podacima o gotovinskim transakcijama u vrijednosti od 200.000,00 kn i većoj koje Uredu prijave banke i drugi obveznici. Dakle, Ured u svojim bazama ima statističku evidenciju o onim gotovinskim transakcijama (200.000,00 kn i većoj) koje su Uredu banke i dr. obveznici prijavili temeljem Zakona. Statističke podatke o svim gotovinskim platnim transakcijama neovisno o vrijednosti transakcije prikuplja, statistički obrađuje i objavljuje Hrvatska narodna banka.

U nastavku se navode osnovni (ključni) podaci o gotovinskim transakcijama koje su u 2017. godini zaprimljene od banaka i drugih obveznika iz čl. 4. Zakona i usporedba ukupnih podataka s prethodnom kalendarskom godinom, te usporedba ukupnih podataka za razdoblje 2011.-2017. godine.

7.2.3.1. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama

U 2017. godini zaprimljeno je ukupno 57.738 gotovinskih transakcija što je za 0,78 % više u odnosu na 2016. godinu kada je zaprimljeno 57.289 gotovinskih transakcija a što je vidljivo iz Grafikona 7.

Grafikon 7. Broj ukupno zaprimljenih gotovinskih transakcija u razdoblju 2011.-2017. godine

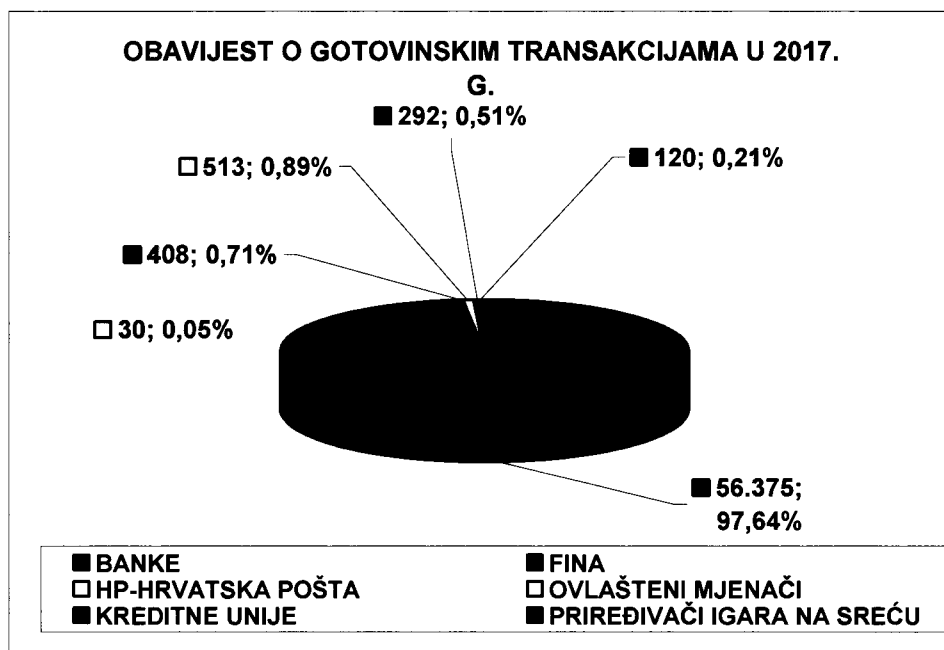
7.2.3.2. Podaci o ukupnom broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama po pojedinim obveznicima

U 2017. godini od ukupno prijavljenih 57.738 gotovinskih transakcija banke su prijavile 56.375 (97,64 %) gotovinskih transakcija. U Tablici 24. dan je pregled obveznika koji su Uredu u 2017. godini dostavljali Obavijesti o gotovinskim transakcijama i postotak njihovih Obavijesti u ukupnom broju dostavljenih Obavijesti i usporedba sa podacima iz 2016. godine, a u Grafikonu 8. prikaz sudjelovanja u postocima pojedinih obveznika u prijavljivanju gotovinskih transakcija u 2017. godini.

Tablica 24. Broj zaprimljenih obavijest o gotovinskim transakcijama po obveznicima u 2016. i 2017. godini

	2016.		2017.	
	Broj	Postotak	Broj	Postotak
UKUPNO	56.033	97,81%	56.375	97,64%
BANKE	441	0,77%	513	0,89%
HP-HRVATSKA POŠTA	385	0,67%	292	0,51%
KREDITNE UNIJE	332	0,58%	408	0,71%
FINA	57	0,10%	120	0,21%
OVLAŠTENI MJENAČI	41	0,07%	30	0,05%
PRIREĐIVAČI IGARA NA SREĆU				

Grafikon 8. Zaprimljene obavijesti o gotovinskim transakcijama po obveznicima u 2017. godini

Broj prijavljenih gotovinskih transakcija u 2017. godini povećao se za 449 transakciju odnosno 0,78% u odnosu na 2016. godinu. U 2016. godini ukupno je prijavljeno 57.289 gotovinskih transakcija. Ukupna vrijednost gotovinskih transakcija prijavljenih Uredu u 2017. godini povećala se za 1,12 % u odnosu na 2016. godinu. U 2017. godini ukupna vrijednost svih gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj iznosila je 23.684.466.689,29 kn, a u 2016. godini 23.421.724.105,39 kn. Najveći broj gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj prijavljen je od strane banaka te se nastavio dosadašnji trend konstantnog udjela tog sektora u broju prijava gotovinskih transakcija. Tako su banke u 2017. godini prijavile 56.375 gotovinske transakcije što čini 97,64 % od ukupnog broja prijavljenih svih gotovinskih transakcija.

U nastavku su iskazani podaci o ukupnom broju zaprimljenih i ukupnoj vrijednosti gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj u odnosu na obilježje "način provođenja" i obilježje "svrhu provođenja".

7.2.3.3. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama prema obilježju "načinu provođenja"

Od ukupnog broja gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj koje su banke i dr. obveznici provedbe Zakona u 2017. godini putem Obrasca (UZSPN-0-40) prijavili Uredu ukupno 35.662 transakcije ili 61,77 % transakcija odnosile su se na "isplatu u gotovini", ukupno 20.926 transakcija ili 36,24 % transakcija odnosile su se na "uplatu u gotovini" dok ukupno 1.117 transakcija ili 1,93 % transakcija se odnosilo na "mjenjačke poslove", a što je vidljivo iz Tablice 25.

Tablica 25. Struktura zaprimljenih gotovinskih transakcija prema obilježju "način provođenja" u 2016. i 2017. godini

	2016. godina				2017. godina			
	Broj transakcija	Postotak	Vrijednost (kn)	Postotak	Broj transakcija	Postotak	Vrijednost (kn)	Postotak
Isplata u gotovini	34.103	59,53%	14.104.254.614,89	60,22%	35.662	61,77%	14.807.696.523,15	62,52%
Uplata u gotovini	22.068	38,52%	8.862.576.090,93	37,84%	20.926	36,24%	8.385.520.702,35	35,41%
Mjenjačke poslove	1.084	1,86%	431.347.801,90	1,84%	1.117	1,93%	470.668.746,76	1,99%
Drugo	54	0,09%	23.545.597,67	0,10%	33	0,06%	20.580.717,03	0,09%
Ukupno	57.269	100,00%	23.401.704.505,39	100,00%	57.738	100,00%	23.684.506.979,29	100,00%

7.2.3.4. Podaci o broju zaprimljenih obavijesti o gotovinskim transakcijama prema obilježju "svrha provođenja"

Od ukupno 57.738 gotovinskih transakcija koliko ih je u 2017. godini prijavljeno Uredu od strane banaka i drugih obveznika, za 23.026 gotovinskih transakcija (što čini 39,88 % svih prijavljenih gotovinskih transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i većoj) prijavljeno je da je svRNA provođenja istih "štednja a što je vidljivo iz Tablice 26. Ukupna vrijednost transakcija u vrijednosti 200.000,00 kn i višoj koje su obavljene u gotovini u svrhu štednje u 2017. godini iznosila je 9.282.990.297,84 kn, a koje su prijavljene Uredu temeljem Zakona.

Tablica 26. Struktura zaprimljenih gotovinskih transakcija prema obilježju "svrha provođenja" u 2016. i 2017. godini

	2016.				2017.			
	Broj transakcija	Postotak	Ukupna iznosa	Postotak	Broj transakcija	Postotak	Ukupna iznosa	Postotak
Ukupno	27246	47,56%	10.957.942.383,62	46,79%	23026	39,88%	9.282.990.297,84	39,19%
Ukupno	11186	19,53%	4.525.680.103,64	19,32%	12420	21,51%	4.977.679.815,20	21,02%
Ukupno	8086	14,11%	3.459.846.617,20	14,77%	10007	17,33%	4.314.552.881,26	18,22%
Ukupno	3313	5,78%	1.389.290.166,58	5,93%	3531	6,12%	1.481.733.544,63	6,26%
Ukupno	2035	3,55%	839.072.867,28	3,58%	2316	4,01%	911.337.982,41	3,85%
Ukupno	1593	2,78%	763.978.150,40	3,26%	2314	4,01%	1.155.650.700,67	4,88%
Ukupno	1230	2,15%	441.061.296,76	1,88%	1263	2,19%	416.941.752,82	1,76%
Ukupno	626	1,09%	233.738.533,80	1,00%	741	1,28%	290.245.807,47	1,23%
Ukupno	503	0,88%	218.817.198,18	0,93%	527	0,91%	225.072.828,16	0,95%
Ukupno	493	0,86%	218.225.841,48	0,93%	441	0,76%	184.731.112,60	0,78%
Ukupno	315	0,55%	88.255.078,08	0,38%	371	0,64%	105.699.023,71	0,45%
Ukupno	202	0,35%	99.083.252,87	0,42%	260	0,45%	119.036.123,60	0,50%
Ukupno	208	0,36%	91.143.086,02	0,39%	277	0,48%	100.113.725,98	0,42%
Ukupno	62	0,11%	32.182.287,53	0,14%	71	0,12%	46.619.054,49	0,20%
Ukupno	36	0,06%	10.222.454,03	0,04%	20	0,03%	5.537.953,47	0,02%
Ukupno	75	0,13%	24.394.970,95	0,10%	63	0,11%	25.481.167,77	0,11%
Ukupno	68	0,12%	24.442.754,99	0,10%	71	0,12%	23.976.984,36	0,10%
Ukupno	7	0,01%	2.712.931,41	0,01%	8	0,01%	13.585.589,04	0,06%
Ukupno	5	0,01%	1.634.130,57	0,01%	11	0,02%	3.480.343,81	0,01%
Ukupno								

7.2.4. Ključni podaci iz obrazaca o obavješćivanju Ureda o prijenosu gotovine preko državne granice

Tijela Carinske uprave RH obavješćavaju Ured o svakoj prijavi unošenja ili iznošenja gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 EUR ili više, neprijavljenom pokušaju prenošenjem gotovine, kao i o svakom prijenosu gdje postoji sumnja u pranje novca ili financiranje terorizma. (čl. 74. Zakona).

Carinska uprava RH je u 2017. godine obavijestila Ured o 382 prijenosa gotovine u kunskoj protuvrijednosti od 10.000,00 EUR i višoj preko državne granice kako je prikazano u Tablici 27.

- 369 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice odnosno 97,36 % odnosi se na prijavljene prijenose gotovine preko državne granice, dok se 10 obavijesti o prijenosu gotovine odnosno 2,64 % odnosi se na neprijavljene prijenose preko državne granice,
- 254 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice odnosno 67,02 % odnosi se na unos gotovine u RH, dok se 125 obavijesti o prijenosu gotovine odnosno 32,98 % odnosi se na iznošenje gotovine iz RH;
- **3 Obavijesti o prijenosu gotovine preko državne granice, odnosno 0,79% svih prijenosa odnosi se na prijenos gotovine preko državne granice sa sumnjom na pranje novca.** Od 3 prijenosa kod kojih je utvrđena sumnja na pranje novca dva prijenosa su evidentirana kao prijavljeni unos gotovine u RH, a jedan je evidentiran kao neprijavljeno iznošenje gotovine iz RH.

Tablica 27. Obavijest Carinske uprave o prijenosima gotovine preko državne granice obavijesti o sumnji na pranje novca u 2017.

	254	2		369	2
	125	1		10	1
	379	3		379	3
		382			382

7.3. Aktivnosti vezane za uspostavu novog informacijskog sustava Ureda

Postojeći informacijski sustav Ureda čine podsustavi (Web 2010 sustav za dostavu elektroničkih obrazaca gotovinskih i sumnjivih transakcija od strane zakonskih obveznika te dostavu transakcija prijenosa gotovine preko državne granice od strane Carinske uprave; Izvještajni sustav gotovinskih i sumnjivih transakcija i transakcija prijenosa gotovine preko državne granice Web2010 sustava; Sustav slučajeva sa sumnjom na PN/FT; Sustav upravljanja slučajevima; Izvještajni sustav gotovinskih i sumnjivih transakcija i transakcija prijenosa gotovine preko državne granice za potrebe analitičko obavještajnog rada, strategijskih analiza, prevencije i nadzora obveznika, te međuinstitucionalne i međunarodne suradnje) a aplikacije koje se koriste na istome bazirane su na Oracle programskoj opremi.

Kako bi se osiguralo učinkovito provođenje poslovnih procesa Ureda za sprječavanje pranja novca prvenstveno brze analitičke obrade sumnjivih transakcija i blokada sumnjivih transakcija vezanih za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma odnosno u cilju učinkovite primjene propisanih mjera i standarda informacijske sigurnosti kao i zaštite klasificiranih i neklasificiranih podataka koje u svom djelokrugu koristi Ured kao financijsko obavještajna jedinica RH u 2017. godini provedene su aktivnosti vezane za završavanje zastarjele informatičke i programske opreme.

U 2017. godini provedene su aktivnosti vezane za provedbu projekta „Nabava informatičke i programske opreme za potrebe obavljanja zadaća Ureda za sprječavanje pranja novca“ ukupnog predviđenog proračuna 887.500,00 EUR (proveden je postupak javne nabave informatičke i programske opreme). Europska unija će sredstvima iz Fonda za unutarnju sigurnost sufinancirati 75% od ukupnog predviđenog proračuna projekta. Realizacijom navedenog projekta izvršena je priprema za izgradnju novog informacijskog sustava Ureda koji će se realizirati u okviru provedbe projekta "Uspostava novog informacijskog sustava Ureda za sprječavanje pranja novca" koji je započet u 2017. godini a dovršenje istoga planirano je u 2018. godini.

VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA

VIII. PREVENCIJA I NADZOR OBVEZNIKA

U Službi za prevenciju i međuinstitucionalnu suradnju ustrojena su dva odjela Odjel za prevenciju i nadzor obveznika i Odjel za međuinstitucionalnu suradnju.

Značajnije aktivnosti Službe za prevenciju i međuinstitucionalnu suradnju u 2017. bile su povezane uz:

- normativne aktivnosti
- davanje smjernica vezanih za jedinstvenu primjenu odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa
- neizravni nadzor primjene Zakona kod obveznika
- suradnja s nadležnim nadzornim tijelima (Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor)
- stručno osposobljavanje i izobrazba zaposlenika obveznika.

8.1. Aktivnosti Ureda u području prevencije pranja novca i financiranja terorizma

8.1.1. Normativne aktivnosti

Izrada Nacrta prijedloga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

Radi transpozicije Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ u pravni poredak RH te osiguranja provedbe Uredbe (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) 1781/2006 i Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2005. o kontroli gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice značajne aktivnosti tijekom 2017. odnosile su se na pripremu i izradu novoga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Polazeći od glavnih ciljeva za daljnjom harmonizacijom preventivnog zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, te radi jačanja učinkovitosti zaštite financijskog sustava od korištenja za pranje novca i financiranja terorizma poboljšanjem postojećih i uvođenjem novih preventivnih mjera. Osnovna pitanja koja se uređuju novim Zakonom:

1. propisuju se mjere, radnje i postupci koje obveznici (banke i dr.) i nadležna državna tijela poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma
2. Nacionalna i Nadnacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma
3. procjena rizika stranke za pranje novca i financiranje terorizma
4. snižavanje praga ograničenja poslovanja s gotovinom sa 105.000,00 kn na 75.000,00 za pravne ili fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost u RH
5. uspostavljanje Registra stvarnih vlasnika pravnih subjekata radi transparentnosti podataka o stvarnom vlasniku pravnih subjekata osnovanih na području RH
6. prikupljanje podataka o izvoru sredstava za gotovinske transakcije u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj
7. nova definicija pojma „politički izložene osobe“
8. jačanje institucionalne i operativne neovisnosti Ureda za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice sukladno međunarodnim standardima
9. detaljnije propisivanje roka obveznicima vezano za izdavanje i trajanje naloga Ureda za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije

10. nove tehnologije razmjene informacija među financijsko obavještajnim jedinicama unutar Europske unije putem decentralizirane računalne mreže FIU.net
11. propisivanje sankcija za obveznike primjene Zakona koje trebaju biti učinkovite, proporcionalne, odvraćajuće u slučaju nepoštovanja odredaba Zakona.

Novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 108/17) donesen je u studenom 2017. a stupio je na snagu 1. siječnja 2018. te je s danom njegova stupanja na snagu prestao važiti Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 87/08 i 25/12).

Izrada podzakonskih akata

Na temelju Zakona a u vezi donošenja podzakonskih akata Ured je u studenom 2017. počeo s pripremom izrade pripadajućih pravilnika koje aktivnosti su nastavljene i u 2018.

Slijedom navedene Zakonske odredbe Ured je pristupio izradi sljedećih podzakonskih akata:

1. Pravilnik o registru stvarnih vlasnika (članak 32. Zakona)
2. Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima koje moraju ispunjavati sredstva video elektroničke identifikacije (članak 52. Zakona)
3. Pravilnik o načinu i opsegu dostavljanja podataka o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama Uredu za sprječavanje pranja novca (članak 20., 56., 57. i 59. Zakona)
4. Pravilnik o načinu i opsegu dostavljanja podataka o gotovinskoj transakciji u iznosu od 200.000,00 kuna i većoj Uredu za sprječavanje pranja novca (članak 20. i 61. Zakona)
5. Pravilnik o načinu dostavljanja dodatnih podataka Uredu za sprječavanje pranja novca (članak 113. Zakona)
6. Pravilnik o dostavljanju podataka o prijenosu gotovine preko državne granice Uredu za sprječavanje pranja novca (članak 121. Zakona)
7. Pravilnik o dostavljanju statističkih podataka o postupcima koji se vode radi kaznenih djela pranja novca i financiranja terorizma i o prekršajnim postupcima Uredu za sprječavanje pranja novca (članak 148. Zakona).

Rok za donošenje prethodno navedenih podzakonskih akata je 1. srpanj 2018.

Aktivnosti Ureda kroz normativne aktivnosti vezane uz izmjene i dopune drugih zakona

U svrhu ispunjavanja preporuka MONEYVAL-a iz Izvješća o 4. krugu evaluacije RH od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL u odnosu na provedbu mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, a koje preporuke se odnose na zakonodavni okvir za kreditne i financijske institucije, te ovlaštene revizore kojim se sprječava da suradnici osoba osuđenih za kaznena djela imaju kontrolni udio ili rukovodeću funkciju u kreditnim i financijskim institucijama, Ured je inicirao pokretanje postupka izrade izmjena i dopuna sljedećih zakona, a vezano za preporuke MONEYVAL-a:

1. Zakon o kreditnim institucijama („Narodne novine“ broj 159/13, 19/15, 102/15)
2. Zakon o kreditnim unijama („Narodne novine“ broj 141/06, 25/09, 90/11)
3. Zakon o elektroničkom novcu („Narodne novine“ broj 139/10)
4. Zakon o platnom prometu (Narodne novine“ broj 133/09)
5. Zakon o osiguranju („Narodne novine“ broj 30/15)
6. Zakon o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom („Narodne novine“ broj 44/16)
7. Zakon o alternativnim investicijskim fondovima („Narodne novine“ broj 143/20147)
8. Zakon o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13)
9. Zakon o faktoringu („Narodne novine“ broj 94/14, 41/16)
10. Zakon o reviziji („Narodne novine“ broj 146/05, 139/08).

Nadalje, na inicijativu Ureda, a slijedom obavijesti Ministarstva financija, Sektora za financijski sustav, o potrebi otklanjanja nedostataka na koje je ukazao MONEYVAL, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava pokrenulo je postupke izrade izmjena i dopuna sljedećih zakona:

1. Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima ("Narodne novine" broj 19/14)
2. Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima ("Narodne novine" broj 22/14).

Predstavnik Ureda je kao član Radne skupine koju je osnovalo Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, a u radu koje sudjeluju i predstavnici HANFA-e, MUP-a RH, UVNS-a, aktivno sudjelovao u izradi izmjena i dopuna Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima u dijelu koji se odnosi na preporuke MONEYVAL.

Aktivnosti vezane za uspostavu Registra stvarnih vlasnika

Na temelju članka 56. stavka 2. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 87/08 i 25/12) predstojnik Ureda za sprječavanje pranja novca donio je dana 12. svibnja 2017. Odluku o osnivanju Radne skupine za provedbu projekta uspostavljanja Registra stvarnih vlasnika. Zadaće Radne skupine su: definiranje projekta uspostavljanja Registra stvarnih vlasnika (dalje u tekstu: RSV), definiranje sadržaja, oblika i načina popunjavanja obrasca za upis podataka u RSV te po potrebi definiranje dodatnih podataka koje je potrebno prikupiti odnosno upisati u RSV i dr. Radna skupina je navedene zadaće dužna izvršavati do realizacije projekta. Projekt predviđa uspostavu RSV kao središnje elektroničke baze podataka o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata osnovanih na području RH i trustova i s njima izjednačenih subjekata stranoga prava kojima je izdan OIB u RH. Pravna osnova za provedbu projekta sadržana je u odredbama članka 32., 33., 34., 35 i 36. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ broj 108/17). Uspostavu RSV operativno će voditi Financijska agencija u ime Ministarstva financija - Ureda za sprječavanje pranja novca. Glavni cilj projekta je povećanje transparentnosti podataka o stvarnom vlasništvu i smanjenje mogućnosti zloupotrebe pravnih subjekata za prikrivanje identiteta stvarnih vlasnika kao eventualnih počinitelja kaznenih djela te raspolaganje točnim informacijama o stvarnom vlasništvu pravnih subjekata osnovanih u RH.

8.1.2. Izdane smjernice vezane uz jedinstvenu primjenu odredbi Zakona i na temelju njega donesenih propisa

Sukladno odredbama čl. 88. Zakona Ured je u suradnji s drugim nadzornim tijelima (Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Financijski inspektorat) u 2017. godini izdao obveznicima ukupno 8 smjernica vezanih za primjenu odredaba Zakona sa svrhom jedinstvene primjene Zakona i na temelju njega donesenih propisa.

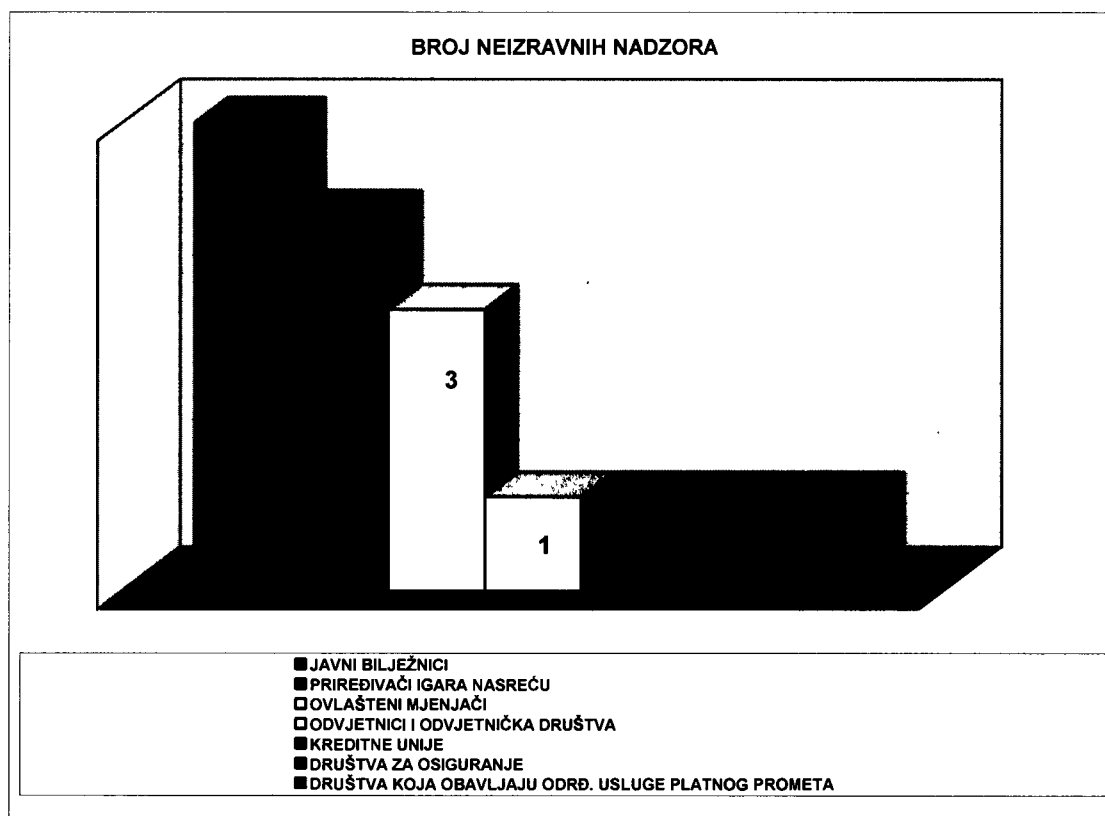
8.1.3. Neizravni nadzori primjene Zakona kod obveznika

U svrhu kontrole ispravnosti popunjavanja zaprimljenih Obrazaca o obavijestima o sumnjivim transakcijama i osobama i zaprimljenih Obrazaca o obavijestima o gotovinskim transakcijama Ured obavlja neizravni nadzor. Neizravni nadzor provodi se analiziranjem sumnjivih i gotovinskih transakcija koji se dostavljaju na propisanim Obrascima na dnevnoj razini. Najučestalije pogreške su formalne prirode a odnose se na nepotpune i netočne podatke. Za otklanjanje nedostataka obveznicima su dane preporuke na koji je način je potrebno izvršiti ispravke i rok za izvršenje. U Tablici 28. dan je prikaz obavljenih neizravnih nadzora tijekom 2017. po vrsti obveznika.

Tablica 28. Broj neizravnih nadzora u 2017. godini

	5
	4
	3
	1
	1
	1
	1

Grafikon 8. Broj provedenih neizravnih nadzora

8.1.4. Suradnja sa nadležnim nadzornim tijelima (Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor, međusobna razmjena podataka i informacija o provedenom nadzoru)

Nadzor nad obveznicima provedbe mjera i radnji propisanih Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata provode Hrvatska narodna banka, Financijski inspektorat RH, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Ministarstvo financija, Porezna uprava. Radi uspostave djelotvornog mehanizma suradnje nadležnih nadzornih tijela i Ureda, nadležna nadzorna tijela dostavljaju Uredu podatke o utvrđenim nepravilnostima, nezakonitostima i izrečenim mjerama te utvrđenim prekršajima u obavljanju nadzora kod obveznika.

Hrvatska narodna banka je na temelju svojih ovlasti u 2017. provela 41 nadzor. Na temelju provedenih nadzora podneseno je Financijskom inspektoratu 7 optužnih prijedloga.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih je na temelju svojih ovlasti u 2017. provela 3 nadzora. Na temelju provedenih nadzora nisu utvrđene nepravilnosti.

Financijski inspektorat je na temelju svojih ovlasti u 2017. proveo 350 nadzora. Na temelju provedenih nadzora izdano je 140 mjera upozorenja i podneseno 5 optužnih prijedloga.

8.1.5. Stručno osposobljavanje i izobrazba

Jedna od ključnih aktivnosti sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma je odgovarajuće stručno osposobljavanje i izobrazba u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma svih zaposlenika obveznika uključenih u proces sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Stručno osposobljavanje i izobrazba, kontinuirani je proces koji se mora neprekidno odvijati kako bi se osiguralo da znanja obveznika prate bitne promjene u poslovnim procesima i poslovnoj praksi koje mogu utjecati na mjere koje se poduzimaju radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te pri uvođenju novoga proizvoda, eksternalizirane aktivnosti ili kanala dostave i dr. te praćenja zakonskih i regulatornih promjena.

Predstavnici Ureda predavači su kod stručnog osposobljavanja i izobrazbe koji su namijenjeni ovlaštenim osobama banaka i dr. obveznika, te predstavnicima drugih državnih tijela na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

U cilju jačanja razine svijesti svih dionika prilikom provođenja mjera i radnji radi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te u svrhu osiguranja da obveznici budu upoznati sa uvođenjem novih preventivnih mjera propisanim novim Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Ured za sprječavanje pranja novca u suradnji sa Hrvatskom gospodarskom komorom organizirao je Godišnju konferenciju o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. Na godišnjoj konferenciji je sudjelovalo 124 sudionika i to predstavnika nadležnih državnih tijela (Ured za sprječavanje pranja novca, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga), obveznika (banke, osiguravajuća društva, stambene štedionice, javni bilježnici, priređivači igara na sreću, faktoring društva, institucije za elektronički novac, leasing društva, ovlašteni mjenjači, investicijska društva, revizorska društva, porezni savjetnici i dr.) i udruga.

Također, predstavnici Ureda za sprječavanje pranja novca sudjelovali su kao predavači na Seminaru o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma za kreditne institucije, institucije za platni promet i institucije za elektronički novac, u organizaciji Hrvatske narodne banke i Hrvatske gospodarske komore.

Predstavnici Ureda za sprječavanje pranja novca održali su edukacije na kojima je sudjelovalo više od 200 ovlaštenih osoba obveznika. Na edukacijama su prezentirani novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, te tipologije i uočeni trendovi pranja novca i

financiranja terorizma te primjeri dobre prakse u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Tijekom studenoga 2017. godine u organizaciji Pravosudne akademije predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ureda za sprječavanje pranja novca održali su 6 radionica pod nazivom „Preventivni sustav i kazneni progon pranja novca“. Radionice su održane u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Splitu i Varaždinu za ukupno 70 polaznika predstavnika sudaca i zamjenika općinskih državnih odvjetnika.

Program radionica je bio sljedeći:

- Preventivni sustav sprječavanja pranja novca i uloga Ureda za sprječavanje pranja novca
- Kazneni progon počinitelja pranja novca
- Financijska istraga - imovinski izvidi
- Međunarodna pravna pomoć i suradnja
- Praktični primjeri - rad u grupama

Za suce i zamjenike općinskih državnih odvjetnika izrađen je obrazovni materijal – Priručnik za polaznike.

Službenici Ureda za sprječavanje pranja novca sudjelovali su na seminarima iz područja pranja novca i financiranja terorizma koja su organizirale međunarodne organizacije. Obuhvaćene teme na seminarima bile su: financijske istrage povezane sa pranjem novca i financiranja terorizma; presijecanje financijskih tokova koje koriste terorističke organizacije u jugoistočnoj Europi; otkrivanje i blokiranje financijskih tokova povezanih s nezakonitim prometom opijata.

8.2. Međuinstitucionalna i međunarodna suradnja Ureda

8.2.1. Međuinstitucionalna suradnja Ureda

8.2.1.1. Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma (MIRS)

U cilju jačanja daljnje međuinstitucionalne suradnje potpisan je Protokol o suradnji i uspostavi međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, koju čine predstavnici 11 institucija i agencija nadležnih za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma. (Protokol stupio na snagu 1. ožujka 2007. godine).

U radu skupine sudjeluju predstavnici 11 institucija: Ured, DORH, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava, HNB, HANFA, MUP, SOA, Ministarstvo pravosuđa i MVEP.

Predstavnik Ureda voditelj je Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS) koja je održala od 2007. do 2017. godine sedamnaest redovnih i osam izvanrednih sastanka.

U okviru MIRS osnovane su i dvije podskupine: osnovana je Podskupina MIRS (osnovana 12. svibnja 2011.) i Operativna podskupina MIRS (osnovana 08. rujna 2011.).

Podskupina MIRS za nadzor osnovana je s ciljem jačanja koordinacije i razmjene iskustava i najboljih praksi postupanja tijela zaduženih za nadzor provedbe mjera i radnji sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Operativna podskupina MIRS sastaje se s ciljem davanja uzajamne povratne informacije u konkretnim predmetima povezanim sa pranjem novca ili financiranjem terorizma te rada na konkretnim predmetima i koordinacije postupanja.

Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma – Podskupina za nadzor

Sukladno relevantnim odredbama Zakona Ured surađuje, između ostalih, i sa Hrvatskom narodnom bankom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga, te Poreznom upravom i Financijskim inspektoratom kao nadzornim službama Ministarstva financija.

Zadaće Podskupine MIRS-a za nadzor su razmjena statističkih podataka o provedenim nadzorima, razmjena iskustava iz nadzora («best practices»), razmjena informacija o uočenim nepravilnostima u primjeni Zakona, jačanje i koordinacija nadzornih aktivnosti, razmjene podataka o planovima nadzora, te poticanje nadzornih tijela da izrade sektorsku matricu rizika za obveznike iz svoje nadležnosti.

8.2.1.2. Nacionalna procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma i Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH

Sukladno međunarodnim standardima na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (članak 7. Direktive EU 2015/849 Europskog Parlamenta i Vijeća o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma; Preporuka 1 Skupine zemalja za financijsku akciju - FATF), svaka država je dužna identificirati, procijeniti i razumjeti rizik pranja novca i financiranja terorizma koji postoji u toj državi, te poduzeti odgovarajuće mjere kako bi učinkovito smanjila identificirane rizike.

Ovakav pristup je temelj za jačanje cjelokupnog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj s naglaskom na:

- učinkovito korištenje raspoloživih resursa u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma;
- sprječavanje zloupotrebe financijskog i nefinancijskog sustava Republike Hrvatske za prikrivanje nezakonito stečenih sredstava;
- uspješno otkrivanje počinitelja kaznenog djela Pranja novca, te oduzimanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom.

Međuinstitucionalna radna skupina za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma (MIRS), koju čine predstavnici jedanaest institucija i agencija nadležnih za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj (Ministarstvo financija - Ured za sprječavanje pranja novca, Ministarstvo unutarnjih poslova RH, Državno odvjetništvo RH, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo financija - Financijski inspektorat RH, Ministarstvo financija - Porezna uprava RH, Ministarstvo financija – Carinska uprava RH, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Sigurnosno-obavještajna agencija, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova), jednoglasno je donijela odluku o provođenju projekta Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma za Republiku Hrvatsku i izradi Akcijskog plana za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma, te da se navedeni projekt provede po metodologiji Svjetske banke i uz sudjelovanje stručnjaka Svjetske banke.

Nakon identificiranih prijetnji, ranjivosti i rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj, radna skupina je izradila Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj. U Akcijskom planu je određena 21 mjera i tijela nadležna za njihovo provođenje, a s ciljem učinkovitog smanjivanja rizika od pranja novca i financiranja terorizma. Prioritetne mjere iz Akcijskog plana su:

- provođenje financijskih istraga u predmetima kod kojih postoji sumnja da je ostvarena nezakonita imovinska korist većeg opsega;
- jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta Ureda za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajne jedinice; tijela kaznenog progona i ovlaštenih tužitelja;
- vođenje sveobuhvatne statistike o privremeno i trajno oduzetoj imovinskoj koristi stečenoj kaznenim djelom i međunarodnoj suradnji u predmetima pranja novca.

Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj Vlada RH prihvatila je dana 12.siječnja 2017.godine Zaključkom pod brojem Klasa: 022-03/16-07/412, Urbroj: 50301-25/18-17-4.

Javnopravna i druga tijela nadležna za provedbu mjera iz Akcijskog plana su: Ministarstvo financija, Ministarstvo unutarnjih poslova RH, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo financija - Ured za sprječavanje pranja novca, Ministarstvo financija - Financijski inspektorat RH, Ministarstvo financija - Porezna uprava RH, Ministarstvo financija - Sektor za financijski i proračunski nadzor, Državno odvjetništvo RH, Hrvatska narodna banka, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, Pravosudna akademija, Pravni fakultet u Zagrebu.

Tijela nadležna za provedbu mjera iz Akcijskog plana jednom godišnje će izvijestiti Ministarstvo financija o provedenim aktivnostima a Ministarstvo financija je zaduženo da podnese godišnje izvješće Vladi Republike Hrvatske o provedbi mjera iz Akcijskog plana.

Sukladno međunarodnim standardima na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (Direktive EU 2015/849 Europskog Parlamenta i Vijeća o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, Preporuke Skupine zemalja za financijsku akciju - FATF) države su dužne ažurirati procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma i mjere predviđene za učinkovito smanjenje identificiranih rizika.

8.2.1.3. Nacionalno povjerenstvo za prevenciju i suzbijanja terorizma

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Nacionalnog povjerenstva za prevenciju i suzbijanja terorizma.

8.2.1.4. Stalna koordinacijska skupina za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Stalne koordinacijske skupine za praćenje provedbe međunarodnih mjera ograničavanja.

Temeljem odredbi članka 11. stavak 4. Zakona o međunarodnim mjerama ograničavanja („Narodne novine “ br. 139/2008 i 41/2014), ministar financija je 1. lipnja 2014. donio „Uputu o postupanju po zahtjevima za davanje odobrenja za izvršenje financijskih transakcija vezano za međunarodne mjere ograničavanja protiv Irana“.

8.2.1.5. Radna skupina za proliferaciju

Predstavnici Ureda članovi su te trajno sudjeluju u redovitom radu Radne skupine Vlade RH za suzbijanje širenja oružja za masovno uništavanje.

8.2.1.6. AFCOS (anti-fraud coordination service) mreža

Predstavnici Ureda su članovi AFCOS (anti-fraud coordination service) mreže te trajno sudjeluju u njezinom radu. Navedena mreža osnovana je u cilju postizanja pune operativnosti AFCOS sustava u svrhu zaštite financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj, te izravne suradnje s Europskim uredom za borbu protiv prijevара (OLAF). AFCOS mrežu čine Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo financija - Porezna uprava, Carinska uprava, Sektor za harmonizaciju unutarnje revizije i financijske kontrole, Ured za sprječavanje pranja novca, Sektor za financijski i proračunski nadzor, Ministarstvo gospodarstva - Uprava za sustav javne nabave, Državno odvjetništvo RH te Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije.

8.2.2. Međunarodna suradnja

8.2.2.1. Bilateralna suradnja Ureda

Ured može sa inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama potpisati sporazume (memorandume) o razumijevanju radi unaprjeđenja suradnje vezano za razmjenu podataka, informacija i dokumentacije u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (kako je prikazano u Tablici 30.).

Tablica 30. Potpisani bilateralni sporazumi o razumijevanju od 1998. - 2017. godine

	GODINA	DRŽAVA
		BELGIJA
	1999.	SLOVENIJA
		ČEŠKA
	2000.	ITALIJA
		LITVA
	2001.	PANAMA
		BUGARSKA
		RUMUNJSKA
	2002.	IZRAEL
		MAKEDONIJA
		LIBANON
	2003.	AUSTRALIJA
		LIHTENŠTAJN
	2004.	ALBANIJA
		BOSNA I HERCEGOVINA
	2005.	CRNA GORA
		POLJSKA
		SRBIJA
	2006.	GRUZIJA
		UKRAJINA
		MOLDOVA
	2007.	NIZOZEMSKI ANTILI
		ARUBA
		SAD
	2008.	PARAGVAJ
		INDONEZIJA
		KANADA
	2009.	RUSKA FEDERACIJA
		UJEDINJENI ARAPSKI EMIRATI
		TURSKA
	2010.	KOSOVO
		SAN MARINO
		SINT MAARTEN
	2012.	BAHAMI
		ARMENIJA
		GUERNSEY
	2015.	KAZAKHSTAN
		ARMENIJA

Tijekom 2017. godine nastavljani su pregovori s financijsko-obavještajnim jedinicama Tunisa, Vatikana, Ruske Federacije i Mauricijusa u cilju potpisivanja sporazuma (memoranduma)

o razumijevanju, a radi unaprjeđenja suradnje vezano za razmjenu podataka, informacija i dokumentacije u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

8.2.2.2. Multilateralna suradnja Ureda

Radi što učinkovitije međunarodne suradnje u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma Ured postao je u lipnju 1998. godine punopravni član Egmont grupe. Egmont grupa je globalna organizacija nacionalnih ureda za sprječavanje pranja novca koja obuhvaća 156 nacionalnih financijsko-obavještajnih jedinica (FIU – Financial Intelligence Unit).

8.2.2.3. FIU.NET

FIU.NET je zaštićena decentralizirana računalna mreža za međunarodnu razmjenu obavještajnih podataka između financijsko-obavještajnih jedinica (dalje u tekstu: FOJ) kojom su povezane sve države članice Europske unije (dalje u tekstu: DČ EU).

Decentralizirana znači da ne postoji središnja baza podataka u jednoj određenoj državi članici gdje su pohranjeni svi razmijenjeni podaci, već se prilikom slanja podataka od jedne FOJ drugoj FOJ, razmjenjuju podaci koji su sigurno pohranjeni samo na FIU.NET bazi podataka u prostorijama FOJ koje su uključene u razmjenu. To je važan uvjet koji jamči da je samo FOJ ta koja «posjeduje» informacije za koje je zadužena.

FIU.NET je dizajniran korištenjem praktičnih informacija analitičara FOJ te kombinira najmoderniju tehnologiju kako bi rad FIU.NET-a korisniku bio što jednostavniji i bliži u svakodnevnom radu. FIU.NET omogućava sigurnu, brzu i jednostavnu razmjenu informacija između kolega koji rade u različitim FOJ DČ na poslovima pranja novca i financiranja terorizma. Također omogućuje usporedbu podataka, kao i statistike na brži i efikasniji način koristeći MATCH3 tehnologiju komparacije podataka.

U završnom FIU.NET Projektu od 2014. – 2016. godine, cilj je da se suradnja FOJ DČ kroz FIU.NET podigne na još višu razinu koristeći Match3 (Ma3tch) tehnologiju čija funkcionalnost ovlašćuje FOJ u prekograničnoj suradnji.

Operativna suradnja s Europolom i dalje je prioritet za FOJ i stoga će FIU.NET nastaviti podupirati i pomagati aranžman oko kojega će se FOJ i Europol dogovoriti.

RH imala je mogućnost ulaskom u EU pristupiti mreži FIU.NET, te su odmah po ulasku RH u EU započete radnje kako bi se Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko obavještajna jedinica RH spojila na mrežu FIU.NET i time povezala sa svim FOJ DČ.

FIU.NET mreža koristi najmoderniju informatičku opremu koja je ustupljena FOJ RH na korištenje. Nakon instalacije svih potrebnim sigurnosnih elemenata te provjera funkcioniranja same mreže moglo se pristupiti spajanju RH na FIU.NET. Kako bi se mogli koristiti samom mrežom bilo je potrebno educirati djelatnike za rad na mreži, te za prijenos znanja svim zaposlenicima Ureda koji će se susretati sa mrežom. Tako su tijekom 2014. godine održane tri radionice (Budimpešta, Ljubljana, Haag) na kojima su djelatnici Ureda prošli kroz intenzivan trening kako bi mogli započeti sa radom na FIU.NET mreži.

U 2017. godini putem FIU.NET sustava razmjene podataka Ured je razmijenio ukupno 3714 različitih vrsta podataka s financijsko obavještajnim jedinicama država članica. Od toga je Ured poslao FOJ DČ 2053 različitih vrsta podataka, a primio je 1661 različitu vrstu podataka. Tijekom 2017. godine kroz FIU NETsustav razmijenjeno je 214 slučaja sa 22 DČ. Poslano je 110 odlaznih slučajeva prema 21 DČ te je zaprimljeno 90 dolaznih slučajeva od 22 DČ. Ukupno je u dolaznim i odlaznim slučajevima uključeno 585 subjekata, odnosno 253 pravnih i 332 fizičke osobe. U 2017. godini inozemne financijsko-

obavještajne jedinice prijavile su 34 sumnjive transakcije koje su se odvijale korištenjem usluga plaćanja putem interneta.

Koristeći FIU.NET mrežu FOJ RH imati će mogućnost saznati u kojoj se FOJ DČ nalaze relevantne informacije bez da otkrije povjerljive podatke o predmetnim osobama. Time će se izbjeći nepotrebno izlaganje informacija drugima FOJ, a ubrzati prikupljanje potrebnih informacija od FOJ koje informacije posjeduju.

8.2.2.4. EU FIU Platforma

EU FIU Platforma je neformalno tijelo koje je osnovano 2006. godine od strane Europske komisije, koja sudjeluje u njenim aktivnostima i pruža podršku.

Glavna misija EU FIU Platforme je pružiti savjete i stručnost Komisiji o operativnim pitanjima u kontekstu obaveze koje obavljaju FOJ. Olakšati suradnju između nacionalnih FOJ i razmjenu mišljenja o pitanjima suradnje, kao što je učinkovita međunarodna suradnje FOJ, identifikacija sumnjivih transakcija s prekograničnom dimenzijom, standardizaciju formata izvješćivanja putem FIU.NET mreže ili njegovog nasljednika i zajednička analiza prekograničnih slučajeva, kao i trendova i čimbenika relevantnih za procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma kako na nacionalnoj tako i na nadnacionalnoj razini.

Također EU FIU platforma imati će veliku ulogu o olakšavanju implementacije četvrte Direktive EU AML / CFT dajući savjete i primjere dobre prakse svim FOJ DČ kako bi što lakše prenijele preporuke i savjete svim obveznicima Zakona o SPNFT.

Predstavnici Ureda prisustvovali su sastancima EU FIU Platforme koji su održani 29.-30.03.2017., 20.-21.09.2017. te 11.-12.12.2017. godine.

8.2.2.5 Izmjene i dopune četvrte Direktive EU o sprječavanju korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma

Četvrta Direktiva je donesena 20. svibnja 2015. te je objavljena u Službenom listu EU i stupila je na snagu 25. lipnja 2015. godine. Države članice za harmonizaciju i prilagodbu zakonodavstva novoj Direktivi imaju rok od dvije godine, do 25. lipnja 2017. U razdoblju koje je prethodilo donošenju Direktive, predstavnici Ureda aktivno su sudjelovali u postupku donošenja Direktive. Aktivnosti Ureda sastojale su se u sudjelovanju na radnim sastancima, te kroz koordinaciju rada Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, u pripremi stajališta za sastanke COREPER-a i ECOFIN-a.

U okviru provedbe Akcijskog plana Europske komisije u području borbe protiv financiranja terorizma od 12. veljače 2016. prijedlog Europske komisije za donošenje Direktive o izmjenama i dopunama Direktive (EU) 2015/849 o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma i izmjenama i dopunama Direktive 2009/101/EC objavljen je 5. srpnja 2016.

Tijekom 2017. nastavljen je rad Radne skupine za financijske usluge na kojima je raspravljano o Direktivi o izmjenama i dopunama Direktive (EU) 2015/849.

8.2.2.6. Odbor Vijeća Europe: MONEYVAL

Sukladno odluci Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, RH je u Odboru Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) zastupljena kroz stalnu tročlanu delegaciju koja se po potrebi proširuje dodatnim predstavnicima. Stalnu delegaciju čine predstavnici Ureda, MUP-a, i DORH-a. Predstavnik Ureda voditelj je hrvatske delegacije pri Odboru MONEYVAL.

Četvrti krug evaluacije RH započeo je u mjesecu rujnu 2012. kada je RH dostavila Odboru MONEYVAL odgovore na opsežni Upitnik za 4. krug evaluacije. Posjet evaluatora Odbora MONEYVAL održan je u mjesecu studenom 2012. Evaluatori su bili zaduženi ocijeniti usklađenost hrvatskog sustava SPNFT s međunarodnim standardima sadržanima u Preporukama FATF-a sukladno FATF-ovoj Metodologiji za procjenu usklađenosti. Tijekom posjeta evaluatori su održali sastanke s predstavnicima svih državnih tijela iz sustava SPNFT te s predstavnicima obveznika primjene mjera i radnji sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Nakon posjeta, evaluatori su dostavili nacrt Izvješća o 4. krugu evaluacije koje je Ured prosljedio nadležnim državnim tijelima te je u lipnju 2013. održan pred-sastanak predstavnika nadležnih državnih tijela s evaluatorima radi rasprave o nacrtu Izvješća, a Izvješće o 4. krugu evaluacije RH od strane Odbora MONEYVAL usvojeno je na 42. plenarnoj sjednici Odbora MONEYVAL održanoj u Strasbourgu od 16. do 20. rujna 2013. godine.

Tijekom 2017. u Strasbourgu održana su tri plenarne sjednice Odbora MONEYVAL na kojima su sudjelovali predstavnici Ureda. U nastavku navodimo pregled događanja na navedenim plenarnim sjednicama.

53. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (29. svibnja – 1. lipnja 2017.).

Tijekom sjednice raspravljeno je i usvojeno izvješće o 4. krugu evaluacije Slovenije te Follow-up izvješća o napretku Bugarske, Litve, Moldove, Slovačke, Poljske i Rumunjske. U evaluaciji Slovenije sudjelovao je predstavnik Ureda za sprječavanje pranja novca u svojstvu evaluatora za pravno područje.

54. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (25. – 28. rujna 2017.)

Tijekom sjednice je provedena rasprava o Follow-up izvješću (Izvješće o napretku) u odnosu na Izvješće o 4. krugu evaluacije RH od strane Odbora MONEYVAL. RH je pripremila i pravodobno dostavila Odboru MONEYVAL izvješće o poduzetim aktivnostima slijedom utvrđenih nedostataka iz 4. kruga evaluacije i preporuka za otklanjanje istih. Nakon predstavljanja analize Follow-up izvješća koju je sačinilo Tajništvo Odbora MONEYVAL, na PlenaRnoj sjednici je zaključeno da RH ulazi u prvi korak Postupka jačanja usklađenosti (eng. Compliance Enhancing Procedure). Prvi korak Postupka jačanja usklađenosti sastoji se u sljedećem: MONEYVAL poziva Glavnog tajnika Vijeća Europe da uputi pismo nadležnom ministru odnosno ministrima kojim će ih upoznati s neusklađenošću s referentnim dokumentima i korektivnim mjerama koje je potrebno poduzeti. RH dužna je podnijeti izvješće o poduzetim mjerama u okviru Postupka jačanja usklađenosti na 56. Plenarnoj sjednici Odbora MONEYVAL. Također, RH dužna je na predstojećoj 55. Plenarnoj sjednici Odbora MONEYVAL izvijestiti o postupku donošenja novoga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Nadalje, na sjednici je raspravljeno i usvojeno Izvješće o 5. krugu evaluacije Andore te Follow-up izvješća o napretku Azerbajdžana, Litve i Poljske. Sukladno odluci donesenoj na plenaRnoj sjednici, za Poljsku je pokrenut prvi korak postupka jačanja usklađenosti. Također, usvojena su i izvješća u okviru Postupka jačanja usklađenosti za Crnu Goru te prvo Izvješće o pojačanom praćenju napretka Srbije u odnosu na 5. krug evaluacije, a za koje su zemlje izvijestitelji bile Bugarska i RH.

55. plenarna sjednica Odbora MONEYVAL (5. – 7. prosinca 2017.)

Tijekom sjednice je RH izvijestila Odbor MONEYVAL o donošenju novoga Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma („Narodne novine“ br. 108/17). RN dužna je podnijeti sveobuhvatno Follow-up izvješće o svim drugim poduzetim mjerama u okviru Postupka jačanja usklađenosti na 56. Plenarnoj sjednici Odbora MONEYVAL, kada će biti odlučeno o daljnjim koracima ili moguće izlasku iz Postupka jačanja usklađenosti.

Nadalje, na sjednici je raspravljeno i usvojeno Izvješće o 5. krugu evaluacije Ukrajine te Follow-up izvješća o napretku Svete Stoline i Bugarske. Sukladno odluci donesenoj na plenarnoj sjednici, za Bugarsku je pokrenut prvi korak postupka jačanja usklađenosti. Također, usvojena su i izvješća u okviru Postupka jačanja usklađenosti za Poljsku i Slovačku te prvo Izvješće o pojačanom praćenju napretka Mađarske u odnosu na 5. krug evaluacije.

IX. PRIKAZ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA DOSTAVLJENIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA

IX. PRIKAZ SLUČAJEVA PREDANIH OD STRANE UREDA NADLEŽNIM TIJELIMA NA DALJNJE POSTUPANJE

U nastavku prikazujemo sažetak samo nekih slučajeva sa sumnjom na pranje novca dostavljenih od strane Ureda nadležnim tijelima u RH i inozemnim financijsko-obavještajnim jedinicama na daljnje postupanje i procesuiranje.

Sukladno Zakonu (čl. 75. i 77.) i međunarodnim standardima prikaz ovih slučajeva je pročišćen i anoniman jer su u ovim slučajevima aktivnosti drugih nadležnih tijela u tijeku.

SLUČAJ 1.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S RAČUNALNIM PRIJEVARAMA

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivim transakcijama u ukupnom iznosu od 590.000 kn koje su se odnosile na prijenos sredstava s računa strane tvrtke u korist računa domaće tvrtke, kako je prikazano na Slici 1..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da je mađarski državljani osnovao tvrtku u RH (pravog oblika jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću) kako bi se na njezin račun uplaćivao novac koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare (hakirana je jedna od najpoznatijih tvrtki na području internetske trgovine). Osim računa predmetne tvrtke u cilju prikrivanja novca koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare korišteni su i računi predmetnog mađarskog državljanina otvoreni u bankama u RH i Mađarskoj te računi većeg broj drugih mađarskih državljana otvoreni u RH i Mađarskoj.

Novac za koji postoji sumnja da potječe od računalne prijevare je preko računa strane tvrtke (registrirane za neposredno pružanje platnih usluga u RH) otvorenog u RH prvo doznačen mađarskom državljaninu (cca. 2.900.000 kn) na njegov račun koji je otvoren u RH (osim broja računa otvorenog na ime mađarskog državljanina isti nije naveden kao primatelj doznaka već su se kao primatelji navodile razne strane tvrtke). Po primitku novca mađarski državljani je odmah Internet bankarstvom dao nalog da se sredstva prebace na račune drugih mađarskih državljana koji su otvoreni u Mađarskoj i RH. Nakon uplata sredstava na račune mađarskih državljana otvorenih u RH mađarski državljani su sredstva odmah Internet bankarstvom transferirali u Mađarsku.

Kod priljeva novca na račun predmetne domaće tvrtke u iznosu od cca. 590.000 kn koji je iz inozemstva preko računa strane tvrtke (registrirane za neposredno pružanje platnih usluga u RH) doznačen u RH banka je obavijestila Ured za sprječavanje pranja novca da za sredstva u iznosu od cca. 510.000 kn koja su nakon podizanja gotovine (cca. 80.000 kn) ostala na računu domaće tvrtke postoji sumnja da su pribavljena kaznenim djelom računalne prijevare.

Ured je sukladno svojim ovlastima (čl. 60 Zakona), izdao banci nalog za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije po računu predmetne tvrtke u ukupnom iznosu od cca. 510.000 kn.

Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da se opisanim transakcijama pokušao prikriti pravi izvor novca koji potječe od počinjenja kaznenog djela računalne prijevare odnosno da je račun predmetne tvrtke te računi predmetnih stranih fizičkih osoba otvoreni u bankama u RH korišteni za prebacivanje novca koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare počinjenim u inozemstvu.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje nadležnom državnom odvjetništvu, DORH-u i PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH i u inozemstvu.

- bezgotovinski transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH u korist računa stranih državljana koja se najvećim djelom ponovno transferiraju u inozemstvo,
- bezgotovinski transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH u korist računa domaće tvrtke koju je u RH osnovao strani državljanin,
- podizanje gotovine sa računa domaće tvrtke,
- strani državljanin osniva tvrtku u RH,
- pravni oblik domaće tvrtke-jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću,
- internetska prodaja,
- internetsko bankarstvo,
- korištenje usluga strane institucije za platni promet koja neposredno pruža platne usluge u RH,
- računalne prijave,
- izdavanje naloga za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjive transakcije banci od strane Ureda,
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnom financijsko obavještainom jedinicom

SLUČAJ 2.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNIMA TVRTKI

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 700.000 kn koja se odnosila na bezgotovinsku uplatu u korist računa domaće tvrtke, kako je prikazano na Slici 2..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da je na račun domaće tvrtke 1 (registrirana kao jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću) u kratkom razdoblju uplaćeno više od 17 milijuna kn od strane domaće tvrtke 2 a plaćanja su izvršena navodno temeljem trgovine žitaricama. Primljena sredstva potom su se transferirala na račun domaće tvrtke 3, sa kojeg računa su se sredstva dalje transferirala na račun domaće tvrtke 4 (cca. 4 milijuna kn) te u inozemstvo na račune više stranih tvrtki (u Sloveniji i Mađarskoj) u korist kojih su doznačena sredstva i sa računa domaće tvrtke 4.

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da su hrvatski državljani osnivači/direktori predmetnih domaćih tvrtki i slovenske tvrtke evidentirani za veliki broj kaznenih djela uglavnom općeg kriminaliteta.

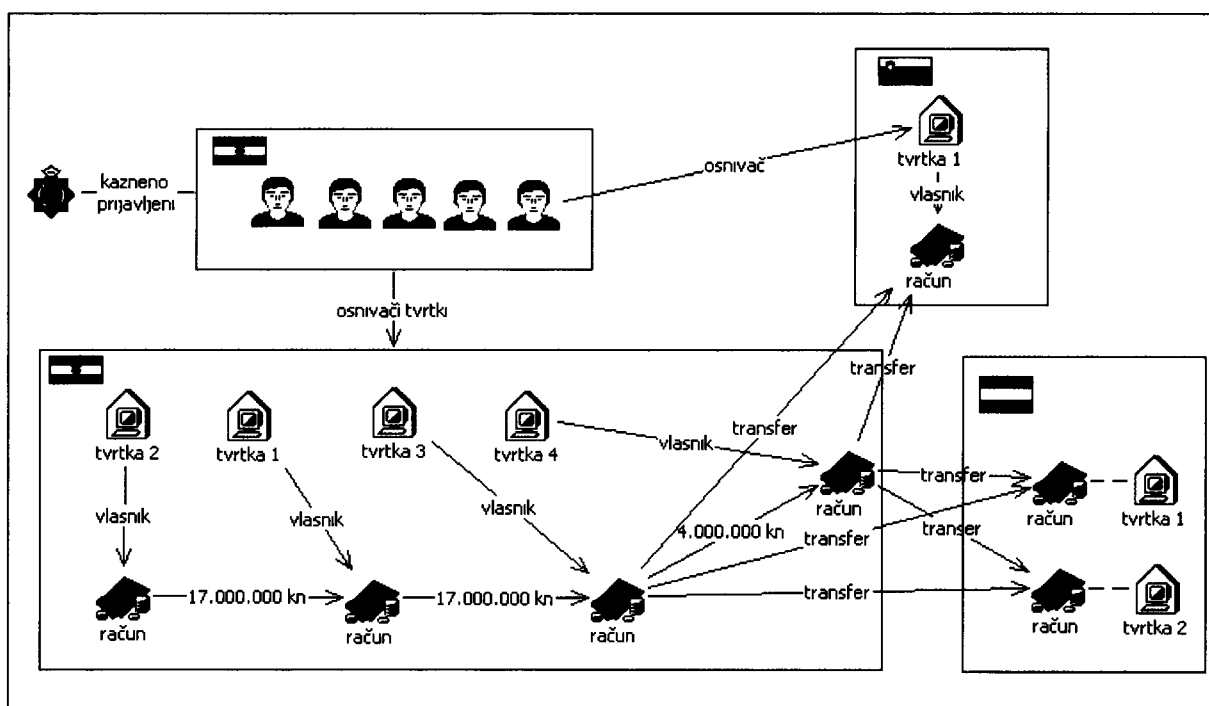
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja u istinitost i ekonomsku opravdanost transakcija izvršenih po računima predmetnih tvrtki odnosno postoji sumnja da se uključivanjem velikog broja tvrtki preko čijih računa je u kratkom vremenskom razdoblju evidentiran veliki broj plaćanja najvjerojatnije na temelju nevjerodostojnih računa (računi za robu koja nije isporučena) pokušalo prikriti nezakonite aktivnosti povezane s izbjegavanjem plaćanja poreza i/ili zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje DORH-u i PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca.

Karakteristike slučaja:

- uplate značajnih novčanih sredstava u kratkom razdoblju te njihovo transferiranje na račune više domaćih tvrtki te potom u inozemstvo na račune stranih tvrtki,
- plaćanja na temelju nevjerodostojnih računa,
- pravni oblik domaće tvrtke jednostavno društvo sa ograničenom odgovornošću,
- osnivači/direktori tvrtki kazneno prijavljeni za više kaznenih djela

SLUČAJ 3.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNIMA OSOBE KOJA OBAVLJA PROFESIONALNU DJELATNOST

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u ukupnom iznosu od 645.000 EUR koja se odnosila na doznake iz inozemstva (off shore države) u korist poslovnog računa odvjetnika iz RH, kako je prikazano na Slici 3..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da su u korist poslovnog računa odvjetnika iz RH (kojem su dva talijanska državljanina povjerila da u njihovo ime investira sredstva) po nalogu talijanskog državljanina evidentirane doznake iz Bahama (ukupno cca. 810.000 EUR) te po nalogu strane tvrtke doznake iz Paname (cca. 120.000 EUR) koja sredstva je odvjetnik odmah putem Internet bankarstva doznačio (cca. 730.000 EUR) u UAE (Ujedinjeni Arapski Emirati) u korist računa strane tvrtke iz UAE te u korist računa švicarske tvrtke otvoren u banci u RH (cca. 165.000 EUR) koja je i od talijanske tvrtke primila doznaku u iznosu od cca. 100.000 EUR.

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da je u korist privatnog računa predmetnog odvjetnika po nalogu tri talijanska državljanina iz Švicarske doznačeno ukupno cca. 520.000 EUR koja sredstva je odvjetnik odmah putem Internet bankarstva doznačio u UAE u korist iste strane tvrtke iz UAE a kao svrha plaćanja navodi se plaćanje računa za isporuku zlatnih poluga domaćoj tvrtci.

Osnivač domaće tvrtke u RH kojoj su izdani računi za isporuku zlatnih poluga a temeljem kojih je odvjetnik iz RH izvršio plaćanja u UAE, opunomoćenik po računu švicarske tvrtke kojoj su doznačena sredstva sa poslovnog računa odvjetnika i Italije te bivši direktor u tvrtci iz UAE kojoj su doznačena sredstva iz RH je isti talijanski državljanin koji u RH ima otvorene račune preko kojih su evidentirani transferi novca iz inozemstva (Švicarske, UAE i Slovačke) u ukupnom iznosu od cca. 680.000 EUR od kojeg iznosa je cca. 183.000 EUR podigao u gotovini dok je

preostali dio doznačio u Italiju u korist fizičkih i pravnih osoba (cca. 175.000 EUR), u UAE na svoj račun (cca. 250.000 EUR) te u Sloveniju na svoj račun (cca. 20.000 EUR).

Protiv predmetnog talijanskog državljanina se u inozemstvu vodi istraga zbog pranja novca obzirom da za istog postoji sumnja da je zajedno s talijanskom državljankom (koja je direktorica u jednoj od predmetnih tvrtki iz UAE i koja mu je sa svog računa otvorenog u UAE doznala cca. 45.000 EUR) utemeljio kriminalnu organizaciju s ciljem prikrivanja nezakonitog izvora novca za koji postoji sumnja da potječe od kaznenog djela utaja poreza a u kojoj kriminalnoj organizaciji je uključen veći broj talijanskih državljana, njihove tvrtke iz Italije, tvrtke koje se isti osnovali u RH, tvrtke iz UAE i Švicarske. Sve predmetne tvrtke koje su talijanski državljani osnovali u RH imaju istu adresu sjedišta, po njihovom kartičnom poslovanju opunomoćen je isti hrvatski državljanin koji je inače vlasnik knjigovodstvenog servisa u RH, većina tvrtki je u postupku likvidacije a likvidator je predmetni odvjetnik iz RH.

Analizom transakcija koje su evidentirane po računima predmetnih tvrtki iz RH čiji osnivači su talijanski državljani utvrđeno je da je u korist njihovih računa iz Italije po nalogu talijanskih tvrtki koje su većinom u vlasništvu istih talijanskih državljana doznačeno cca. 10.780.000 EUR nakon čega su sredstva transferirana u UAE u korist četiri tvrtke iz UAE a jedna od njih je i tvrtka koja je primala novca od predmetnog odvjetnika iz RH.

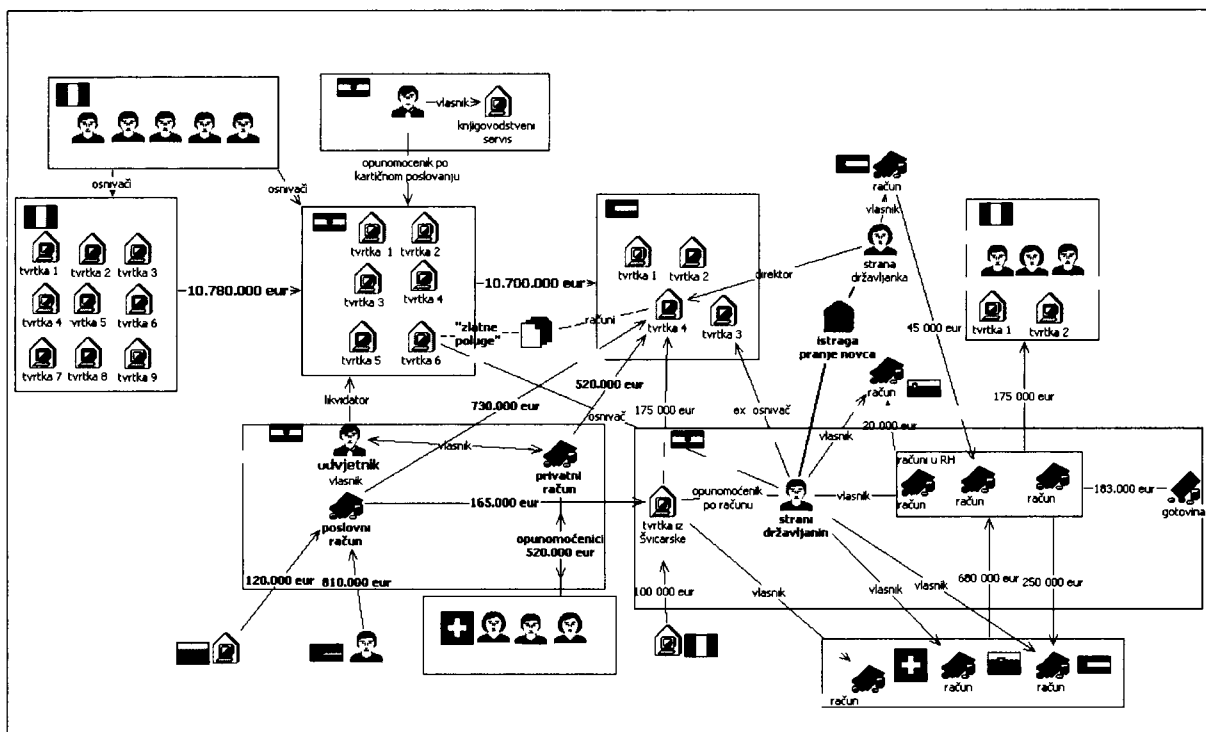
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da su novčana sredstva koja su iz inozemstva doznačena na račune otvorene u RH a vlasnici kojih su predmetne tvrtke (osnivači kojih su strani državljani), strana tvrtka, strani državljanin te domaći odvjetnik pribavljena na nezakoniti način odnosno da ista potječu od kaznenog djela porezna utaja u inozemstvu te da se transferom istoga iz inozemstva na naprijed navedene račune u RH pokušao prikriti njegov nezakoniti izvor te ponovni transfer u inozemstvo.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje DORH-u i PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca.

Karakteristike slučaja:

- transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva (off shore zone) u RH, a po nalogu stranih fizičkih osoba i stranih tvrtki u korist poslovnog i privatnog računa odvjetnika iz RH,
- ponovni transferi novčanih sredstava iz RH u inozemstvo, po nalogu odvjetnika u korist računa stranih tvrtki,
- transfer značajnih novčanih sredstava iz inozemstva po nalogu više stranih tvrtki u RH u korist računa povezanih domaćih tvrtki, koja se odmah transferiraju nazad u inozemstvo,
- plaćanje računa za isporuku zlatnih poluga,
- internetsko bankarstvo,
- otvaranje postupka likvidacije na tvrtkama iz RH a likvidator u istima je odvjetnik,
- strana fizička osoba (povezana sa predmetnim tvrtkama) je počinitelj kaznenog djela u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda s inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama

SLUČAJ 4.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE POVEZANE S RAČUNALNIM PRIJEVARAMA

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 350.000 USD koja se odnosila na doznaku iz inozemstva po nalogu strane tvrtke u korist računa domaće fizičke osobe, kako je prikazano na Slici 4..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da domaća fizička osoba ima otvorene račune u tri banke u RH u korist kojih su osim inicijalne doznake u iznosu od 350.000 USD doznačena sredstva u ukupnom iznosu od cca. 292.000 USD i 53.000 EUR. Doznake su izvršene po nalogu stranih tvrtki (iz SAD-e, Norveške, Italije, Austrije, Velike Britanije, Singapura i Australije), a u nalogima putem koji su izvršeni transferi osim brojeva deviznih računa otvorenih na ime predmetne fizičke osobe predmetna fizička osoba nije navedena kao primatelj već su se kao primatelji navodile razne strane tvrtke. Odmah po primitku novca predmetna fizička osoba je netbankingom zadala naloge da se sredstva dalje transferiraju na račune više stranih fizičkih otvoreni u bankama u Španjolskoj i na račune stranih tvrtki otvoreni u bankama u Velikoj Britaniji i USA. Banke u RH kod kojih su otvoreni devizni računi u korist kojih je predmetna osoba primila novac iz inozemstva zaprimaju od inozemnih banaka zahtjeve za povratom doznačenih sredstava navodeći da se radi o prijevari.

Ured je sukladno svojim ovlastima (čl. 60 Zakona), izdao bankama naloge za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija po računima predmetne fizičke osobe (ukupno sedam) u ukupnom iznosu od 2.2 milijuna kn.

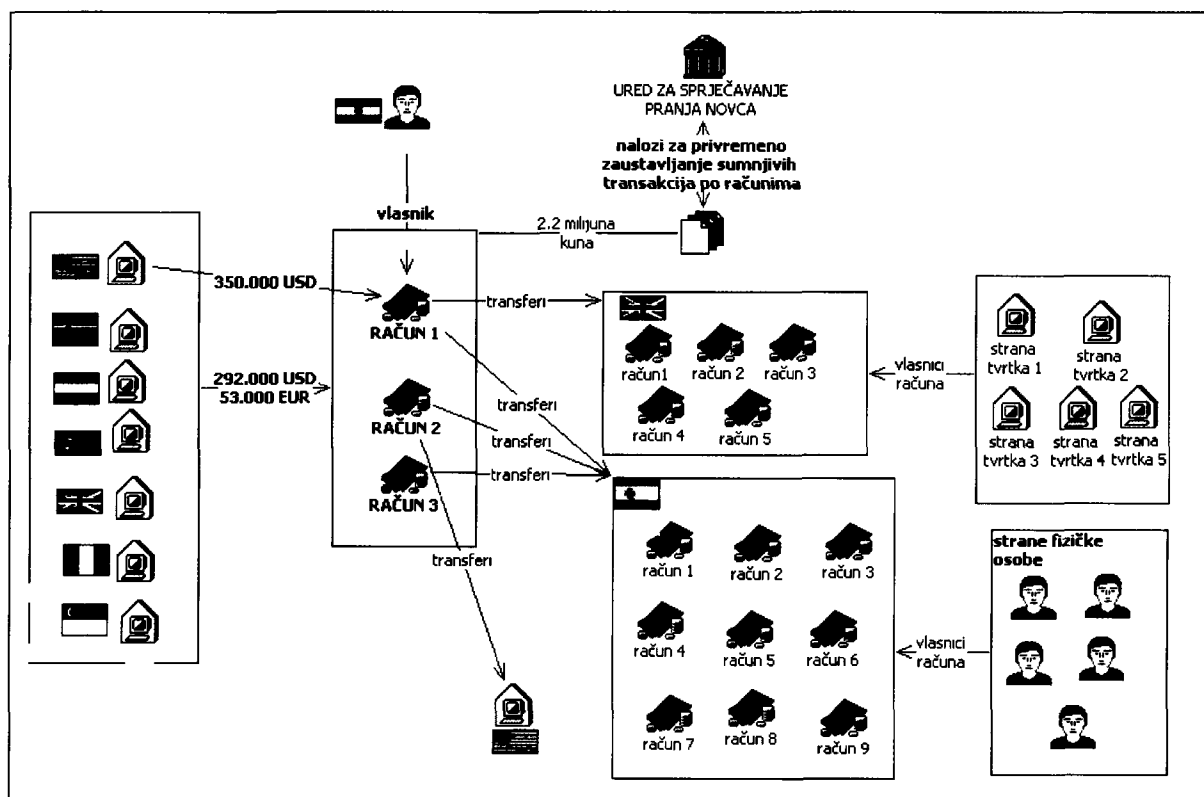
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da se opisanim transakcijama pokušao prikriti pravi izvor novca koji potječe od počinjenja kaznenog djela računalne prijevare odnosno da su se računi predmetne fizičke osobe otvoreni u bankama u RH koristili za prebacivanje novca koji je pribavljen počinjenjem kaznenog djela računalne prijevare iz inozemstva u RH te ponovno u inozemstvo.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje nadležnom državnom odvjetništvu, DORH-u i PNUŠKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca.

Karakteristike slučaja:

- transferi značajnih novčanih sredstava iz inozemstva u RH, a po nalogu stranih tvrtki u korist domaće fizičke osobe,
- ponovni transferi novčanih sredstva iz RH u inozemstvo, po nalogu domaće fizičke osobe u korist računa stranih fizičkih i pravnih osoba,
- netbanking,
- računalne prijevare
- izdavanje naloga za privremeno zaustavljanje izvršenja sumnjivih transakcija bankama od strane Ureda

SLUČAJ 5.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE DOZNAKA IZ OFF SHORE ZONE U RH U SVRHU KUPNJE NEKRETNOSTI

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti banke o sumnjivoj transakciji u iznosu od 750.000 EUR koja se odnosila na doznaku iz

inozemstva po nalogu strane tvrtke iz off shore zone u korist računa domaće fizičke osobe, kako je prikazano na Slici 5..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da su po nalogu sejšelske tvrtke sa njenog računa otvorenog u banci na Mauricijusu u svrhu kupnje nekretnine na području RH izvršene dvije doznake u iznosima od po 750.000 EUR u RH u korist računa dviju domaćih fizičkih osoba (koje su domaćoj tvrtki čiji osnivač je ciparska tvrtka prodali nekretninu u vrijednosti od cca. 1.500.000 EUR). Direktor domaće tvrtke (kupac nekretnine) je švicarski državljanin koji je opunomoćio odvjetnika iz RH da u njezino ime zaključi kupoprodajni ugovor. Osim tvrtke u RH švicarski državljanin je otvorio na svoje ime račune u banci u RH ali po istima nije bilo prometa.

Daljnjom operativnom analizom utvrđeno je da je u sve tri predmetne tvrtke (domaćoj, ciparskoj i sejšelskoj) direktor isti švicarski državljanin koji je povezan (upravljački/vlasnički) sa brojnim tvrtkama registriranim u Švicarskoj, Cipru, Sejšelima i na Mauricijusu te je u Švicarskoj bio osuđen za pronevjeru značajnog novca iz državnog fonda za pomoć u razvoju jedne afričke države u kojoj pronevjeri su bile uključene brojne tvrtke među kojima je i švicarska tvrtka u njegovom vlasništvu sa čijeg računa otvorenog u Švicarskoj su u Cipar transferirana značajna sredstva (cca. 15 milijuna USD). Spomenuti fond bio je uključen u Panama Papers i korišten za pranje novca.

Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da novčana sredstva koja su iz off shore države doznačena u RH i kojim novčanim sredstvima je u konačnici kupljena nekretnina proizlaze iz kriminalne aktivnosti strane fizičke osobe počinjene u inozemstvu. Dakle, postoji sumnja da je naprijed opisanim transakcijama, prebacivanjem novca (za koji postoji sumnja da potječe od počinjenja kaznenog djela) sa računa off shore tvrtke otvorenog u banci u off shore zoni te potom prebacivanje novca u RH te ulaganje istog u kupnju nekretnine u RH na ime tvrtke izvršeno prikrivanje pravog (nezakonitog) izvora novca.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje DORH-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- doznake sa računa off shore tvrtke otvorenog u banci u off shore državi u korist računa domaćih fizičkih osoba otvorenih u bankama u RH,
- osnivanje tvrtke u RH od strane off shore tvrtke,
- direktor strane off shore tvrtke je strana fizička osoba,
- stjecanje nekretnine u RH,
- strana fizička osoba počinitelj kriminalnih aktivnosti u inozemstvu,
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnim financijsko obavještajnim jedinicama

SLUČAJ 7.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE OSOBA KOJE SU POVEZANE SA KRIJUMČARENJEM DROGA

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti MUP-a u kojoj se navodi da se zbog sumnje na krijumčarenje droge i pranje novca nad tri osobe (od kojih su dvije rodbinski povezane) provodi kriminalističko istraživanje u inozemstvu, kako je prikazano na Slici 7..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da dvije predmetne osobe u RH imaju otvorene račune u više banaka, da su stjecale nekretnine na području RH te da su osnovale po jednu tvrtku u RH od kojih je jedna zbog nepodnošenja financijskih izvještaja izbrisana iz sudskog registra a druga iskazuje nisku dobit. Preko računa predmetnih osoba evidentirane su gotovinske transakcije u iznosu od najmanje 1.200.000 EUR a ukupna vrijednost nekretnina koje su kupile u RH je cca. 3.500.000 kn. Za navedena ulaganja u nekretnine kao i novac koji su polagali na račune nemaju pokriće u legalnim primanjima.

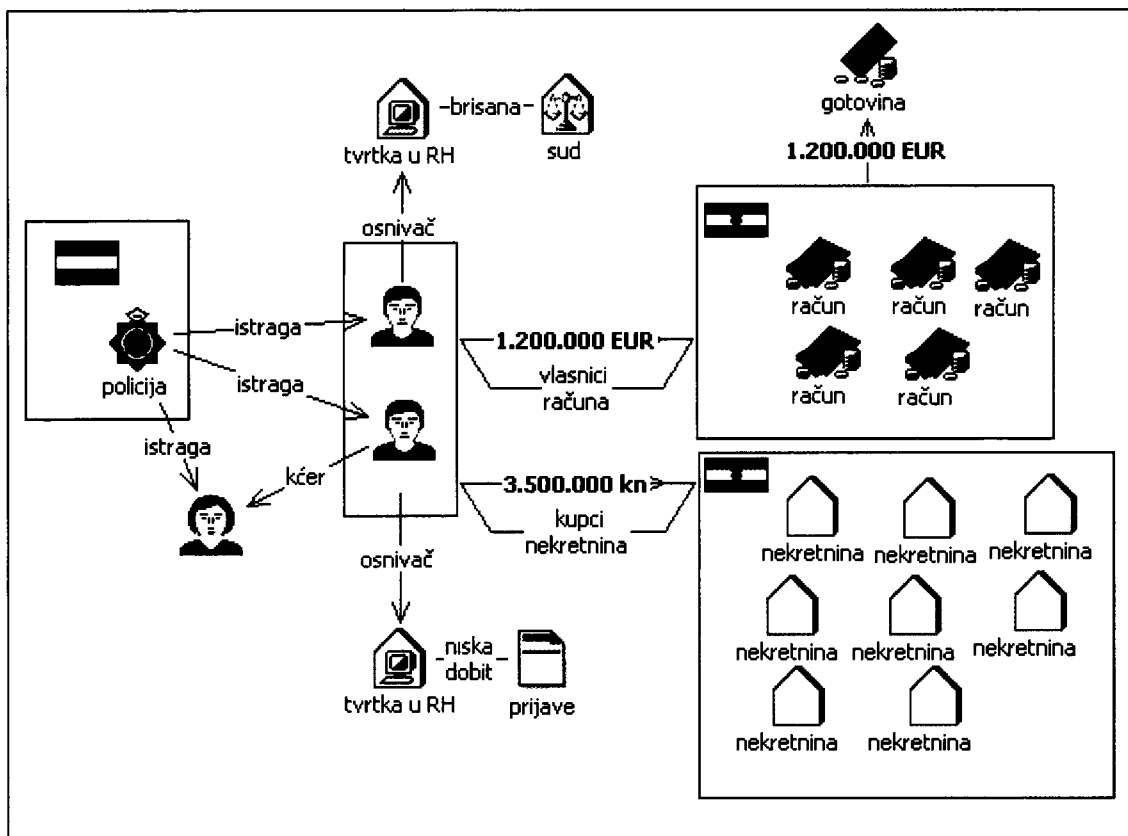
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da novac kojim su predmetne osobe raspolagale po računima i koji su djelom uložile u kupnju nekretnina u RH potječe od kaznenog djela krijumčarenje droge odnosno da se polaganjem istoga na račune te ulaganjem u nekretnine pokušao prikriti njegov nezakoniti izvor odnosno da je počinjeno i kazneno djelo pranje novca u RH.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje PNUSKOK-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca u RH.

Karakteristike slučaja:

- otvaranje više bankovnih računa,
- polaganje /podizanje novca u gotovini,
- ulaganje u nekretnine,
- osobe su predmet istrage radi počinjenja kaznenih djela u inozemstvu

SLUČAJ 8.: SUMNJIVE TRANSAKCIJE PO RAČUNIMA U INOZEMSTVU

Inicijalizacija slučaja:

Ured je započeo operativnu analizu transakcija i osoba temeljem obavijesti inozemne financijsko obavještajne jedinice o sumnjivim sredstvima (cca. 370.000 EUR) koja se vode na računima fizičkih osoba iz RH koji su nepravomoćno osuđeni, kako je prikazano na Slici 8..

Postupanje Ureda: analitičko obavještajni rad Ureda:

Operativnom analizom od strane Ureda utvrđeno je da se radi o povezanim osobama (supružnicima) koje u RH imaju više otvorenih računa preko kojih su evidentirane gotovinske transakcije u iznosu od najmanje 800.000 EUR i 300.000 CHF. Osim računa u RH predmetne osobe imaju u inozemstvu više račune (vrijednosnih papira, štedne knjižice i životno osiguranje) na kojima se nalazi cca. 370.000 EUR. Račune u inozemstvu otvorile su u periodu izvršenja kaznenog djela zbog kojeg su pravomoćno osuđene. Iste su u RH nepravomoćno osuđene zbog kaznenog djela zlorabom povjerenja u gospodarskom poslovanju te nezakonitog stjecanje imovine u vrijednosti od najmanje 20 milijuna kn.

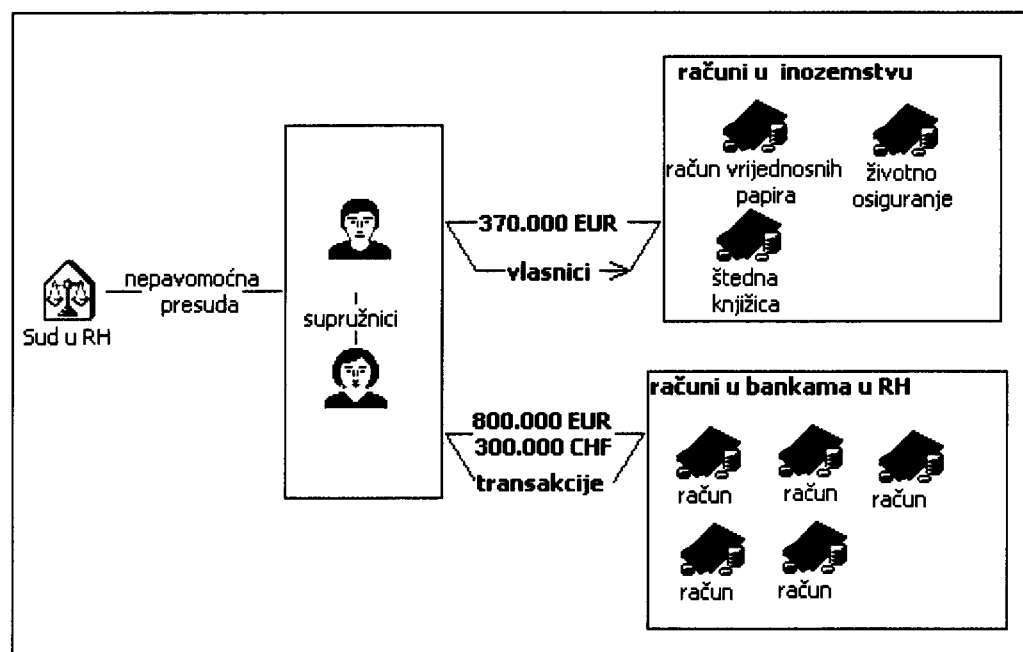
Rezultati aktivnosti Ureda:

Slijedom prikupljenih podataka u operativnoj analizi sumnjivih transakcija i osoba utvrđena je sumnja da su domaće fizičke osobe koristile račune (vrijednosnih papira, štednim knjižicama i životnom osiguranju) otvorene u inozemstvu kako bi prikriale imovinu za koju se sumnja da potječe od kaznenog djela zlorabom povjerenja u gospodarskom poslovanju za koje kazneno djelo su i nepravomoćno osuđene u RH.

Opisani slučaj Ured je dostavio na daljnje nadležno postupanje i procesuiranje nadležnom državnom odvjetništvu i DORH-u, a zbog sumnje u počinjenje kaznenog djela pranja novca.

Karakteristike slučaja:

- domaće fizičke osobe imaju više vrsta štednje /ulaganja u inozemstvu;
- raspolaganje značajnom imovinom na računima u inozemstvu (vrijednosnih papira, štednim knjižicama i životnom osiguranju);
- gotovinske transakcije većih iznosa
- domaće fizičke osobe nepravomoćno osuđene za kazneno djelo zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju u RH;
- međunarodna suradnja Ureda sa inozemnom financijsko obavještajnom jedinicom

X. TIPOLOGIJE/TRENDOVI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH

X. TIPOLOGIJE/TRENDOWI PRANJA NOVCA I PROCJENE TEKUĆIH I BUDUĆIH OPASNOSTI OD PRANJA NOVCA U RH

U poglavlju X. ovoga izvješća opisani su pojedinačni slučajevi sa sumnjom na pranje novca, koje slučajeve je Ured prosljedio nadležnim državnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje, a ovi slučajevi ukazuju na tipologije i trendove pranja novca u RH koje se ponavljaju kroz veći broj slučajeva sa sumnjom na pranje novca.

10.1. Tipologije pranja novca

Karakteristike slučajeva koje je Ured tijekom 2017. godine, zbog sumnje na pranje novca prosljedio nadležnim tijelima (DORH, MUP, Porezna uprava i Financijski inspektorat) na daljnje postupanje i procesuiranje ukazuju na istu tipologiju pranja novca kao i u ranijim godinama. U nastavku se navode uočene određene karakteristike koje su zajedničke većem broju slučajeva u 2017.g. i koje su identificirane kao tipologije pranja novca, kako slijedi:

10.1.1. Uporaba računa domaćih tvrtki za provođenje transakcija koje uključuju sredstva za koja postoji sumnja da su nezakonito stečena u inozemstvu

Osnivanje tvrtki u RH koje se uključuju u lanac pranja novca na način da se posredstvom njihovih računa novac koji potječe od kaznenih djela počinjenih u inozemstvu iz inozemstva prebacuje u RH. U cilju prikrivanja novca za koji postoji sumnja da je nezakonito pribavljen, tvrtke iz RH inozemnim tvrtkama izdaju neistinite račune za robu koja stvarno nije isporučena, temeljem kojih im inozemne tvrtke uplaćuju novac koji potječe od kaznenih djela, a nakon što je novac uplaćen na njihove račune dio novca se podiže u gotovini a dio se ponovno prebacuje u inozemstvo na račune više osoba i tvrtki..

10.1.2. Uporaba računa domaćih tvrtki za provođenje transakcija povezane sa ulaganjem nezakonito stečenog novca u nekretnine

Strani državljani u cilju prikrivanja nezakonitog izvora novca osnivaju tvrtke u RH preko kojih kupuju nekretnine u RH. Kako bi prikrili nezakonit izvor novca koji se ulaže u nekretnine na području RH osim tvrtki u RH strani državljani uključuju i off shore tvrtke čiji su oni stvarni vlasnici odnosno preko računa off shore tvrtki novac se iz inozemstva transferira na račune tvrtki u RH kojim novcem kupuju nekretnine.

10.1.3. Uporaba računa fizičkih osoba za provođenje transakcija povezanih s računalnim prijevarama

Otvaranje računa u RH na ime osoba (koje su angažirane kao financijske mule) kako bi se na te račune uplaćivao novac koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare. Novac koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare prebacuje se preko niza bankovnih računa otvorenih u različitim državama te potom na račune osoba otvorenih u RH sa kojih računa se zatim manji dio novca podiže u gotovini (na bankomatima ili u poslovnicama banaka) a preostali dio prosljeđuje dalje na druge račune otvorene u RH i inozemstvo. Obzirom da se radi o novcu koji je pribavljen kaznenim djelom računalne prijevare osobe (financijske mule) koje su u svoje ime otvarale račune u RH preko kojih su se odvijale naprijed navedene transakcije su obavljajući takve transakcije sudjelovale i u pranju novca.

10.1.4. Uporaba računa tvrtki za provođenje transakcija povezanih s računalnim prijevarama

Organizatori računalnih prijevara osnivaju tvrtke u RH kako bi se preko njihovih računa prebacivao novac koji potječe od računalnih prijevara počinjenih u inozemstvu. Nakon što je

tvrtkama uplaćen novac koji potječe od računalnih prijevара novac se prebacuje na račune više osoba (posrednika) od kojih se zahtjeva da manji dio novca zadrže za sebe (proviziju) a preostali prebace na druge račune. U najvećem broju slučajeva posrednici nisu bili ni svjesni da su obavljajući naprijed navedene transakcije i sami sudjelovali u pranju novca.

10.1.5. Uporaba računa domaćih tvrtki za provođenje transakcija povezanih s poreznim prijevarama

Uključivanje više domaćih tvrtki u lanac pranja novca kako bi se na njihove račune uplaćivao novac za koji postoji sumnja da je nezakonito stečen. Tvrtke izdaju neistinite račune o navodno isporučenoj robi ili usluzi temeljem kojih im je uplaćen novac koji se nakon prebacivanja između niza uključenih tvrtki podiže u gotovini. Obzirom da su temeljem neistinitih računa tvrtke koristile pravo za umanjene porezne obveze poreza na dodanu vrijednost te za povrat PDV-a (koji im je uplaćen na račun) proizlazi da su neosnovano iskoristile pravo na povrat PDV-a (za koji iznos je oštećen državni proračun RH) odnosno da je novac koji im je uplaćen na račun s osnove povrata PDV-a nezakonito pribavljen te da su prosljeđivanjem istoga na račune drugih tvrtki i osoba povezanih s tim tvrtkama te podizanjem u gotovini počinili i kazneno djelo pranje novca.

10.2. Trendovi pranja novca

Slijedom konkretnih slučajeva sa sumnjom na pranje novca koje je Ured obrađivao u 2017.g. te uzimajući u obzir i druge faktore koji utječu na trendove pranja novca (kretanja u gospodarstvu, vrsta kriminaliteta i njegovi pojavni oblici, zakonski okvir u području sprječavanja pranja novca,...) za pretpostaviti je da će se nastaviti dosadašnji trendovi pranja novca i to kako slijedi:

- Korištenje gotovine kao instrument prikrivanja prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelima obzirom da je kod polaganja gotovine otežano utvrđivanje njezina pravog izvora odnosno daljnje raspolaganje ako se radi o gotovini koja je podignuta sa računa.
- Osnivanje tvrtki u RH preko kojih se pere novac koji je nezakonito stečen u inozemstvu na način da inozemne tvrtke temeljem računa za fiktive poslove u korist njihovih računa uplaćuju novac koji se podiže u gotovini ili se dalje prenosi na račune više osoba i tvrtki u inozemstvo.
- Korištenje domaćih tvrtki za prikrivanje pravog izvora novca koji potječe od porezno kaznenih djela (neutemeljeni povrat poreza na dodanu vrijednost i neistinito prikazivanje poreznih obveza).
- Korištenje računa osoba i tvrtki otvorenih u RH preko kojih se pere novac koji potječe od kaznenog djela računalne prijevare.
- Osnivanje off shore tvrtki kako bi se preko njihovih računa prikrivio trag nezakonito stečenog novca koji se iz inozemstva transferira u RH i ulaže u nekretnine, poslovne udjele, vrijednosne papire i druge legalne poslove.
- Korištenje informacijskih tehnologija u financijskom poslovanju (internetsko i mobilno bankarstvo, e- poslovanje i dr) za nezakonite aktivnosti (računane prijevare) povezane s pranjem novca.

10.3. Procjena tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u RH

Polazeći od navedenih zajedničkih karakteristika pojedinih slučajeva te opisanih transakcija proizilaze i procjene tekućih i budućih opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj:

- Zloupotreba računa poslovnih subjekata otvorenih u RH za prikrivanje nezakonito stečenog novca u inozemstvu i RH te ubacivanje istog u legalne financijske tokove u RH;
- Zloupotreba poslovnih subjekata registriranih u off shore zonama i nekooperativnim jurisdikcijama u prikrivanju novca stečenog na nezakoniti način te ulaganje istog u legalne poslove u RH.
- Ubacivanje visokih gotovinskih iznosa stečenih na nezakoniti način u legalne financijske tokove u RH;
- Povećanje rizika od pranja novca koji proizlazi iz novih tehnologija (internetsko i mobilno bankarstvo) obzirom na trend povećanja ukupnog broja korisnika internetskog i mobilnog bankarstva odnosno povećanje financijskih transakcija koje se obavljaju putem interneta (računane prijevare);

XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

XI. OCJENA RADA UREDA OD STRANE MEĐUNARODNIH INSTITUCIJA

Rad Ureda, kao i rad drugih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH je pod kontinuiranim i periodičnim procjenama od strane licenciranih međunarodnih eksperata Vijeća Europe, Odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma (MONEYVAL): u četiri navrata (1999., 2002., 2006. i 2013. godine), kao i stručnjaka Međunarodnog monetarnog fonda, Grupe za financijsku akciju (FATF), Svjetske banke, GRECO (Grupa država protiv korupcije), Europske komisije.

11.1. Četvrti krug evaluacije Republike Hrvatske u odnosu na provedbu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma od strane Odbora Vijeća Europe MONEYVAL, 19.-23. studenog 2012. godine.

11.1.1. Ocjena odbora Vijeća Europe MONEYVAL o radu Ureda

Da Ured uspješno obavlja svoje zadaće potvrđuju i međunarodni procjenitelji kao i ključni pokazatelji o radu Ureda. Odbor Vijeća Europe (MONEYVAL) u svojem konačnom izvješću Četvrtog kruga evaluacije mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u RH iz rujna 2013. godine zaključuje da je Ured za sprječavanje pranja novca, kako u zakonodavnom pogledu tako i u pogledu učinkovitosti, u potpunosti usklađen s međunarodnim standardima (preporuke FATF (Financial Action Task Force)). U izvješću o evaluaciji sustava sprječavanja pranja novca u RH, a vezano za rad Ureda kao financijsko obavještajne jedinice RH evaluatori su konstatirali i sljedeće:

- ❖ **Sva nacionalna tijela i institucije potvrđuju središnju ulogu Ureda za sprječavanje pranja novca u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u RH;**
- ❖ **Zaposlenici Ureda su profesionalni, dobro obučeni, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika edukacije. Ured ima izravan pristup različitim bazama tijela za provedbu zakona te drugim javno dostupnim bazama podataka. Ovo omogućava Uredu da brzo i učinkovito djeluje u provedbi svojih analitičkih funkcija. Ured je aktivan u izgradnji odnosa s obveznicima i u povećanju njihove razine svijesti kroz edukacije i publikacije. Učinkovitost Ureda je povećana u odnosu na situaciju prezentiranu tijekom trećeg kruga evaluacije;**
- ❖ **Visoki broj dostavljenih slučajeva sa sumnjom na pranje novca od strane Ureda nadležnim tijelima na daljnje postupanje, u usporedbi sa brojem otvorenih analitičkih predmeta Ureda, ukazuje na visoku kvalitetu analitičko-obavještajnog rada Ureda;**
- ❖ **Predstavnici DORH-a i MUP-a istaknuli se da su analitička izvješća Ureda visoke kvalitete i pružaju osnovu za pokretanje istraga;**
- ❖ **Ured ima zadovoljavajuću administrativnu i operativnu neovisnost u svome radu koje su ključne za učinkovito ispunjavanje zadaća propisanih Zakonom i međunarodnim standardima;**
- ❖ **Ured je aktivni član Egmont grupe te se čini da općenito pruža pravodobnu i korisnu pomoć drugim inozemnim uredima i u stanju je razmjenjivati podatke sa svim vrstama financijsko-obavještajnih tijela.**

Naprijed navedeni ključni nalazi potvrđuju, da Ured kao financijsko obavještajna jedinica RH i dalje nastavlja uspješno obavljati svoje zadaće u odnosu na zaključke MONEYVAL iz 3. kruga evaluacije (2008. god.). (vidjeti prilog 3.)

11.1.2. Ocjena o zaštiti podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici

Tijekom evaluacijskog posjeta održanog 19.-23. studenog 2012. godine, međunarodni stručnjaci MONEYVAL-a zaključili su da je Ured za sprječavanje pranja novca, zakonodavno i u praktičnoj primjeni, osigurao usklađenost sa esencijalnim kriterijem FATF Preporuka koji propisuje Zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

U nastavku slijedi izvod iz Izvješća evaluatora MONEYVAL-a za Republiku Hrvatsku, rujan 2013., a vezano za zaštitu podataka dostavljenih financijsko-obavještajnoj jedinici.

1. *Podaci koje dobije USPN su zaštićeni (označeni kao klasificirani podaci). Sukladno članku 4. stavku 2. ZSPNFT-a, Ured smije koristiti podatke, informacije i dokumentaciju koju je prikupio u skladu sa Zakonom samo u svrhu sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma, osim ako nije drugačije propisano.*
2. ***U cilju zaštite podataka i informacija, UZSPN je uveo mjere tehničke zaštite (protuprovalni alarm, protupožarni alarm, kamere) i fizičke zaštite (stražari). Pristup svim informacijskim sustavima je zaštićen lozinkom. Evaluatori su tijekom posjeta na licu mjesta pregledali sigurne lokacije za pohranu podataka kako u tiskanom tako i u elektroničkom obliku.***
3. *Određeni zaposlenici USPN-a su ovlašteni za pristup klasificiranim podacima stupnja tajnosti „OGRANIČENO“, „POVJERLJIVO“, „TAJNO“ i „VRLO TAJNO“ te „OGRANIČENO“, „POVJERLJIVO“ i „TAJNO“ za dokumente koje je klasificirala EU i NATO. Stupanj klasifikacije određuje tko ima pristup određenoj kategoriji dokumenata.*
4. *USPN razmjenjuje podatke s drugim državnim tijelima samo na temelju ZSPNFT-a (članak 58., članak 65., itd.).*
5. *Propisi koji uređuju zaštitu podataka USPN-a su:*
 - *Interni pravilnik o povjerljivosti Zakona o sprječavanju pranja novca (na snazi od 14. listopada 2008. do 3. listopada 2012. godine) – predviđa postupke za klasifikaciju podataka, itd.*
 - *Pravilnik o zaštiti povjerljivih informacija, postupanju s dokumentima, zaštitnim mjerama za radno mjesto i dokumente te održavanju reda u USPN-u (na snazi od 18. prosinca 1998. do 1. listopada 2012. godine);*
 - *Pravilnik o korištenju i obvezne mjere zaštite obavještajno-informacijskog sustava USPN-a (na snazi od 19. siječnja 2001. do 1. listopada 2012. godine);*
 - *Pravilnik o povjerljivosti podataka USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine;*
 - *Pravilnik o mjerama i postupcima za pristup, rukovanje i spremanje povjerljivih i nepovjerljivih podataka USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine;*
 - *Poslovnik USPN-a, na snazi od 1. listopada 2012. godine*
6. ***Nadalje, članak 75. stavak 2. ZSPNFT-a navodi: „Ured ne smije o prikupljenim podacima, informacijama i dokumentaciji niti o postupanju na temelju ovoga Zakona obavijestiti osobe na koje se podaci, informacije i dokumentacija ili postupak odnose, ili treće osobe“.***
7. ***Financijsko-obavještajna jedinica je smještena u Ured koji je fizički odvojen od ostatka ministarstva. Pristup uredu USPN-a je moguć samo sa personaliziranom karticom.***

Tijekom posjeta na licu mjesta evaluatori su dobili opći uvid u funkcioniranje programske opreme (software) koju koristi USPN. Analitičko-obavještajni rad Ureda je razvijen u cilju učinkovitijeg operativnog rada u prevenciji organiziranog kriminala, pranja novca i financiranja terorizma. Tehnička osnova za razvoj analitičkog sustava je najmodernija programska oprema eminentnih američkih i svjetski poznatih proizvođača takve tehnologije (Oracle, Microsoft, i2, Computhink, Quest, Dell i ostali). **Prema riječima hrvatskih vlasti, tehnološka nadogradnja analitičkog sustava osigurava veću sigurnost u prikupljanju, veći stupanj automatizma u isporuci i obradi povjerljivih podataka te objedinjavanju podataka iz različitih izvora – baza podataka kako bi se povećao stupanj kvalitete i učinkovitosti analitičkog rada u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.**

11.1.3. Preporuke i komentari MONEYVAL-a

Preporuka 26

8. ZSPNFT definira USPN kao nacionalnu jedinicu za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma. Vrijedi istaknuti da su sva tijela potvrdila vodeću ulogu USPN-a u nacionalnom sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.
9. Prema mišljenju evaluatora, USPN ima dovoljno strukturne i operativne nezavisnosti te dovoljno financijskih sredstava što potvrđuje njegovu sposobnost za učinkovito obavljanje brojnih zadaća financijsko-obavještajne jedinice.

Preporuka 30

10. Hrvatske bi vlasti trebale razmisliti o dodjeli više sredstava objema službama USPN-a kako bi potpomogle boljem obavljanju njihovih zadaća na svim područjima sukladno ZSPNFT-u.
11. Hrvatske bi vlasti trebale razmisliti o poduzimanju mjera za smanjenje fluktuacije zaposlenika u USPN-u.

11.2. Izvješće neovisnog stručnjaka Europske komisije (Peer Based Mission) o ulozi Ureda kao financijsko obavještajne jedinice RH u borbi protiv korupcije (Poglavlje 23)

Vezano za misiju EK (Peer Based Mission od 22. do 25. siječnja 2013) u vezi poglavlja 23 (suzbijanje korupcije) neovisni stručnjak Europske komisije o ulozi Ureda za sprječavanje pranja novca u suzbijanju korupcije, kao financijsko obavještajne jedinice RH, iznio je sljedeće mišljenje:

- ❖ Ured za sprječavanje pranja novca kao financijsko-obavještajna jedinica RH nema dovoljno osoblja pa su tako od 34 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 12 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno.
- ❖ Unatoč tome, Ured kvalitetno obavlja poslove, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. Neovisni stručnjak Europske komisije bezrezervno zaključuje da RH na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.godine. (vidjeti Prilog 4.)

**XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I
AKTIVNOSTI DRUGIH DIONIKA U
SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA
TERORIZMA U RH**

XII. PRIJEDLOZI ZA UNAPREĐENJE RADA UREDA I AKTIVNOSTI DRUGIH DIONIKA U SUSTAVU SUZBIJANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Obzirom na navedene tipologije/trendove pranja novca u 2017. godini, odnosno obzirom na procjenu tekućih i budućih opasnosti od pranja novca i financiranja terorizma u RH, te sukladno i preporukama međunarodnih relevantnih tijela, potrebno je:

12.1. Za Ured kao financijsko-obavještajnu jedinicu RH :

1. implementacija novog informacijskog sustava Ureda,
2. osigurati kadrovsko ekipiranje Ureda popunjavanjem slobodnih radnih mjesta inspektora – analitičara,
3. osigurati izobrazbu i specijalizaciju djelatnika Ureda kroz unutarnje i vanjske (uključujući i međunarodne) oblike edukacije,
4. osigurati sredstva za sudjelovanje predstavnika Ureda na plenarnim i regionalnim sastancima Egmont grupe financijsko-obavještajnih jedinica.

12.2. Za druge dionike iz sustava SPNFT:

1. Provođenje financijskih istraga u predmetima kod kojih postoji sumnja da je ostvarena nezakonita imovinska korist većeg opsega,
2. Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta tijela nadležnih za otkrivanje i sprječavanje kaznenih djela, tijela kaznenog progona te nadzornih tijela Ministarstva financija,
3. Unaprjeđenje suradnje između nadzornih tijela u razmjeni podataka i podizanju kvalitete provođenja nadzora usklađenosti sa SPNFT,
4. Vođenje sveobuhvatne statistike o privremeno i trajno oduzetoj imovinskoj koristi stečenoj kaznenim djelom i međunarodnoj suradnji u predmetima pranja novca,
5. Uspostavljanje odgovarajućeg regulatornog sustava vezano za poslovanje s gotovinom kako bi se smanjio rizik koji proizlazi iz poslovanja s gotovinom,
6. Uspostavljanje odgovarajućeg regulatornog sustava vezano za poslovanje s virtualnim valutama kako bi se smanjio rizik pri uporabi virtualnih valuta (financijski kriminal, pranje novca),

Navedeno je potrebno osigurati od strane svih nadležnih tijela iz sustava sprječavanja i suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma u RH radi iznalaženja rješenja za identificirane slabosti u sustavu, a sve u cilju što učinkovitijeg odgovora na prepoznate tipologije/trendove pranja novca odnosno obzirom na tekuće i buduće opasnosti od pranja novca /financiranja terorizma u RH.

ZAKLJUČAK

Polazeći od ocjena u Izvješćima Vijeća Europe (MONEYVAL) o procjeni preventivnog sustava za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH, a u okviru toga imajući u vidu i ocjene o učinkovitosti rada Ureda, kao financijsko-obavještajne jedinice RH, proizlazi sljedeći zaključak:

- ❖ RH je uspostavila preventivni model, s vodećom ulogom Ureda, kojim se sprječava zlouporaba korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma,
- ❖ Ured, kao financijsko-obavještajna jedinica RH, na učinkovit način obavlja svoje zadaće, sukladno Zakonu i međunarodnim standardima, što potvrđuje da je Ured u potpunosti operativan i funkcionalan u svom radu,
- ❖ RH upotrebljava jednake preventivne standarde kao i ostale države članice EU, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma usklađen je s međunarodnim standardima (stupio je na snagu 01.01.2018.),

U cilju daljnjeg unapređenja rada Ureda, Ured planira, u određenom vremenskom razdoblju realizirati sljedeće projekte:

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa odredbama 4. Direktive EU 2015/849 EP i Vijeća i preporukama FATF-a	Dana 27. listopada 2017. donesen je novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN 108/17) koji je stupio na snagu 01.01.2018.
Donošenje podzakonskih akata (Pravilnika) temeljem novog Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	Osiguranje pravilne primjene i provedbe novog Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja drugog kvartala 2018.
Akcijski plan za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj (uz Nacionalnu procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH)	Provedba 21 mjere s ciljem učinkovitog smanjenja identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma u RH (za provedbu kojih su zadužena nadležna tijela).	Provedba je u planu i pripremi.
Ažuriranje Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma za Republiku Hrvatsku	Prepoznavanje, razumijevanje i utvrđivanje mjera smanjenja rizika od pranja novca i financiranja terorizma za RH	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja 2018.
Ustrojavanje registra stvarnih vlasnika	Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa odredbama 4. Direktive EU 2015/849 EP i Vijeća i preporukama FATF-a	Provedba je u tijeku.
Nabava informatičke i programske opreme za potrebe obavljanja zadaća Ureda za sprječavanje pranja novca	Brža i učinkovitija analitičko obavještajna obrada sumnjivih transakcija	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja drugog kvartala 2018.
Implementacija novog informacijskog sustava Ureda za sprječavanje pranja novca	Jačanje provedbe mjera i standarda informacijske sigurnosti	Provedba je u tijeku. Rok provedbe je do kraja drugog kvartala 2018.
Popunjavanje sistematiziranih nepopunjenih radnih mjesta inspektorima (analitičarima)	Administrativno i institucionalno jačanje Ureda	Provedba je u tijeku.
Akcijski plan uz Nacionalnu strategiju za prevenciju i suzbijanje terorizma vezano za nadležnosti Ureda	Jačanje sustava sprječavanja financiranja terorizma	Provedba je u tijeku.

KLASA: 470-00/18-005/1
URBROJ: 513-08-02-1-1/001-18-1

Dostavljeno:

- Vladi RH (1)
- ministru financija (1)
- pismohrana (2)

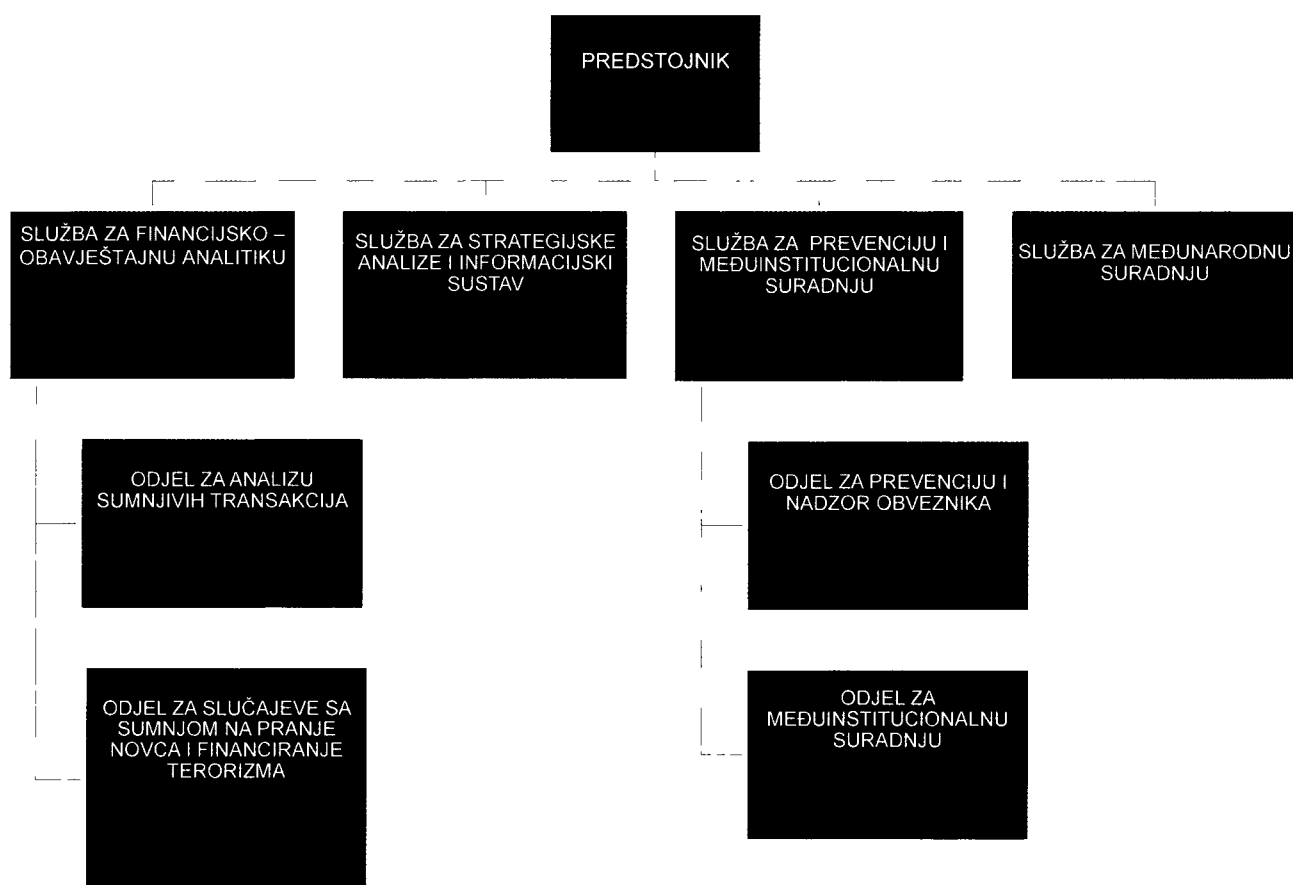
PRILOZI

.

PRILOZI

- 1. ORGANIZACIJSKA SHEMA UREDA**
- 2. SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA**
- 3. ČETVRTI KRUG EVALUACIJE RH U ODNOSU NA PROVEDBU MJERA PROTIV PN/FT OD STRANE ODBORA VIJEĆA EUROPE: OCJENE MONEYVAL-A O RADU UREDA**
- 4. IZVJEŠĆE NEOVISNOG STRUČNJAKA EUROPSKE KOMISIJE (PEER BASED MISSION) O ULOZI UREDA KAO HRVATSKE FINANCIJSKO OBAVJEŠTAJNE JEDINICE U BORBI PROTIV KORUPCIJE (POGLAVLJE 23)**

ORGANIZACIJSKA SHEMA UREDA

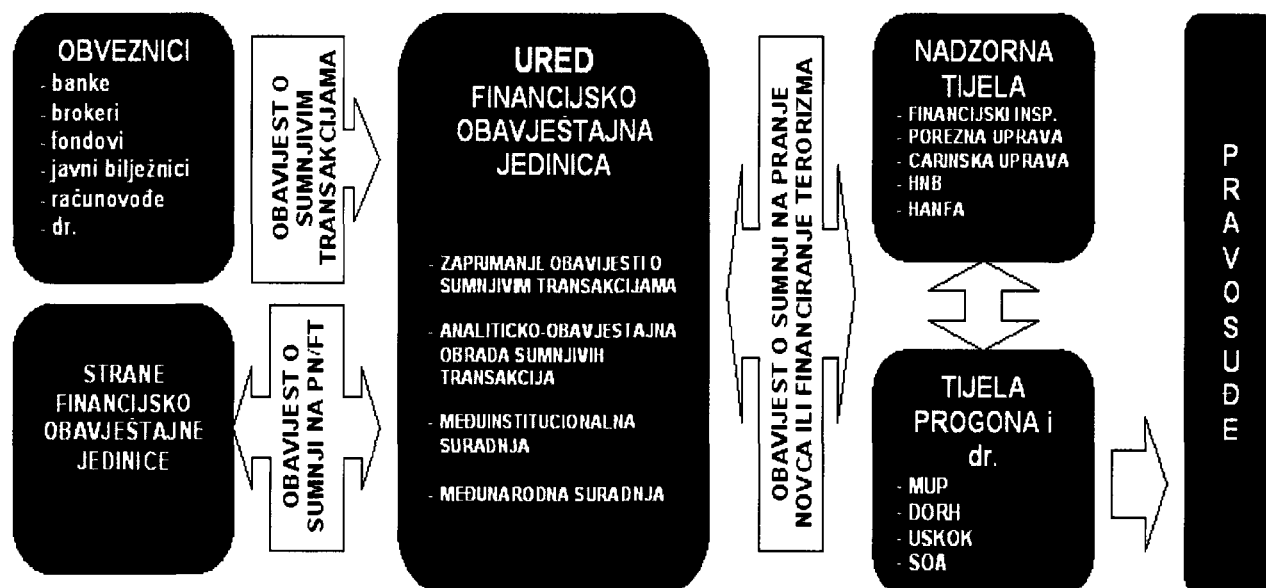

SUSTAV SPRJEČAVANJA PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA U RH

Pranje novca predstavlja aktivnosti u bankovnom, novčarskom ili drugom poslovanju s ciljem da se prikrije pravi izvor novca, odnosno imovine ili prava priskrbljena novcem za koji se zna da je pribavljen na nezakonit način u zemlji ili inozemstvu.

Nadležna tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma su: **tijela prevencije** (banke i drugi obveznici), Ured za sprječavanje pranja novca, **tijela nadzora** (HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat), **tijela kaznenog progona** (policija, DORH i USKOK), te **pravosuđe** (sudovi).

Slika 1:

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika obavješćivati Ured o:

- sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (**režim sumnjivih transakcija**) (čl. 42. Zakona),

Ured kao središnje nacionalno tijelo za prikupljanje, analizu i dostavljanje nadležnim tijelima slučajeva sa sumnjom na pn/ft **je dio preventivnog sustava**, odnosno posredničko tijelo, s jedne strane, između financijskog i nefinancijskog sektora (banaka i dr.), koji Uredu prijavljuju sumnjive transakcije i tijela progona (policije i odvjetništva), te sudova, s druge strane, kako je prikazano na Slici 1.

Dakle, Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH, USKOK, MUP, SOA, HNB, HANFA i nadzornim službama Ministarstva financija) i stranim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH za pranje novca i financiranje terorizma.

**HRVATSKA
4th KRUG EVALUACIJE-IZRAVNA POSJETA
KLJUČNI NALAZI
-IZVOD-**

Uvod

Ovo je sažetak ključnih nalaza koji su predloženi hrvatskim vlastima na kraju MONEYVAL-ovog posjeta u okviru 4. kruga evaluacije.

Tim evaluatora posjetio je Hrvatsku od 19. do 23. studenog 2012. Procjena je bila usmjerena prvenstveno na učinkovitost provedbe temeljnih, ključnih i drugih važnih Preporuka FATF-a od strane Hrvatske. Sve to će biti ponovno ocijenjeno u konačnom izvješću. Procjeniteljski tim je također ispitao primjenu svih drugih Preporuka FATF-a koje su bile u Trećem krugu evaluacije ocijenjene sa NC ili PC. Preporuke FATF-a koje su bile ocijenjene sa NC ili PC također će biti ponovno ocijenjene u konačnom izvješću.

Nacrt novog i usmjerenog akcijskog plana bit će uključen u nacrt Izvješća o 4. krugu evaluacije koji će biti dostavljen Hrvatskoj na komentiranje. Novi akcijski plan usuglasit će se s Hrvatskom tijekom usvajanja Izvješća o 4. krugu evaluacije te će pokriti područja i teme na koje je još potrebno usmjeriti pozornost.

Opći komentari napretka od 3. kruga evaluacije

Hrvatska je poduzela značajne korake kako bi otklonila nedostatke koji su identificirani u 3. krugu.

Potpisivanjem Protokola o suradnji i uspostavljanju Međuinstitucionalne radne grupe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma koji je stupio na snagu 1. ožujka 2012., formiran je MIRS. Na strateškoj razini, 31. siječnja 2008., Vlada Republike Hrvatske usvojila je Akcijski plan za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma (Akcijski plan) koji je identificirao korake koje je bilo potrebno poduzeti za razvoj hrvatskog sustava SPN/FT s ciljem njegovog harmoniziranja s relevantnim međunarodnim standardima.

Novi Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (ZSPNFT) donesen je 15. srpnja 2008.g. i stupio je na snagu 1. siječnja 2009. godine. Ovaj zakon, koji se temelji na 3. direktivi EU za sprječavanje pranja novca, usmjeren je na harmoniziranje hrvatskih preventivnih mjera s relevantnim međunarodnim standardima SPN/FT. Slijedom stupanja na snagu ZSPN/FT, donesen je određeni broj specifičnih pravilnika te je poduzeta sveobuhvatna inicijativa u svezi edukacije i podizanja razine svijesti.

Uveden je određeni broj novih zakonodavnih mjera koje imaju pozitivan učinak na režim SPNFT, što uključuje:

- Zakon o osobnom identifikacijskom broju (1. siječnja 2009.);
- Zakon o igrama na sreću (1. siječnja 2010.);
- Zakon o platnom prometu (1. siječnja 2011.); i
- Zakon o elektroničkom novcu (1. siječnja 2011.).

Na institucionalnoj razini, kao dio Akcijskog plana, u srpnju 2008. usvojen je Zakon o Financijskom inspektoratu s ciljem poboljšanja pravnog okvira, a kako bi institucionalno ojačala nadzorna tijela. Kao posljedica toga autoritet i nadležnost Deviznog inspektorata je proširen te ono postaje Financijski inspektorat. Nadalje, u okviru Ministarstva unutarnjih poslova provedena je reorganizacija kriminalističke policije te je ustrojen Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK) kao središnje, nacionalno tijelo za provođenje financijskih istraga.

S obzirom na kazneno pravo, u srpnju 2009. god. predstavljen je novi Zakon o kaznenom postupku te Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem koji potpuno regulira postupak utvrđivanja imovinske koristi koja potječe od počinjenja kaznenih djela, a koji je stupio na snagu 01. siječnja 2011. godine. Donesene su i dodatne izmjene i dopune Zakona o međunarodnim restriktivnim mjerama u studenom 2008. g. kako bi se uskladilo sa međunarodnim standardima.

Donesen je novi Kazneni zakon koji će stupiti na snagu 01 siječnja 2013.g.

Ured za sprječavanje pranja novca (FOJ): obavješćivanje o transakcijama

UZSPN je smješten u okviru strukture Ministarstva financija, koji kao administrativna jedinica obavlja zadatke s ciljem sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma kao Financijsko-obavještajna jedinica i kao središnja nacionalna jedinica. ZSPNFT detaljno propisuje nadležnosti Ureda za sprječavanje pranja novca. Djelatnici UZSPN- su profesionalni, dobrih vještina, motivirani i redovito educirani putem unutarnjih i vanjskih oblika obuke. UZSPN ima izravan pristup različitim bazama podataka, bazama Policije te drugim javno dostupnim bazama. To omogućuje UZSPN-u brzo i učinkovito djelovanje u provedbi svoje analitičke funkcije. UZSPN je ovlašten za provođenje administrativnog nadzora Obveznika.

UZSPN je kroz obuke i publikacije aktivan u izgradnji odnosa sa obveznicima i u podizanju njihove razine svijesti.

Učinkovitost USPNA je ojačana u usporedbi sa situacijom koja je bila prezentirana za vrijeme 3. kruga evaluacije.

UZSPN je, radi razmjene informacija, zaključio potrebne sporazume o suradnji sa Policijom i tijelima kaznenog progona.

UZSPN je član Egmont Grupe i koristi Sigurnosnu mrežu Egmonta za razmjenu informacija sa stranim Financijsko-obavještajnim jedinicama.

**Izveštaj stručnjaka iste razine o posjetu Hrvatskoj u vezi Poglavlja 23
(Suzbijanje korupcije)**

(Referentna šifra: JHA IND/EXP 51823)

Trajanje posjeta: od 22. do 25. siječnja 2013.

Autor izvještaja: **g. Maurizio Varanese**

Sadržaj: IZVOD IZ IZVJEŠĆA

6.7. Financijsko-obavještajna jedinica (FOJ)

Financijsko-obavještajna jedinica (FOJ)

Unatoč kvalitetnom obavljanju poslova, hrvatska FOJ nema dovoljno osoblja pa su tako od 36 radnih mjesta predviđenim sistematizacijom popunjena samo 22 dok je 14 radnih mjesta još uvijek nepopunjeno. Unatoč tome, pokazuje se da su zaposlenici rade vrlo profesionalno, kako u tehničkom, tako i operativnom smislu, da su motivirani, redovito se odazivaju obuci i općenito su vrlo dobro dobro osposobljeni, a rukovodeće osoblje je izvanredno kvalitetno. U posljednje četiri godine nije bilo značajnijih promjena glede osoblja, osim u slučaju dva zaposlenika. U odgovoru na upit autora, sugovornik je izjavio da radna mjesta još nisu popunjena jer je teško pronaći visokokvalificirane ljude, a i zbog ograničenja zapošljavanja novih ljudi u državnim službama.

U ožujku 2012. g. u FOJ je izvršena unutarnja reorganizacija te ova jedinica sada uključuje:

- a. Direktora;
- b. Službu financijsko-obavještajne obrade, koja se sastoji od:
 - Odjela za sumnjive transakcije;
 - Odjela za stratezijske analize i informacijski sustav;
- c. Službu za prevenciju i nadzor, koja se sastoji od:
 - Odjela za financijske i nefinancijske ustanove;
 - Odjela za međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju.

Hrvatski Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma uglavnom je usklađen s međunarodnim standardima¹ prema preporukama MONEYVAL-a (uglavnom se odnose na pridržavanje revidiranih preporuka FATF "40+IX") i s Direktivom 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005.g. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranje terorizma, zatim s Direktivom 2006/70/EZ od 1. kolovoza 2006.g. koja propisuje mjere za primjenu Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu definiranja politički

¹ FOJ razmjenjuje informacije s članovima grupe EGMONT, a također je potpisala 36 Memoranduma o razumijevanju s međunarodnim institucijama iste razine.

izloženih osoba i tehničkih kriterija za pojednostavljenu proceduru dubinske analize klijenata te iznimaka na temelju financijske aktivnosti koje se obavljaju povremeno ili na vrlo ograničenim osnovama, te s Konvencijom Ujedinjenih naroda protiv korupcije. Međutim, možda bi bilo dobro poraditi na izmjenama po pitanju politički izloženih osoba.

Odbor MONEYVAL⁴ Vijeća Europe još nije podnio Izvještaj 4. kruga ocjene mjera u Hrvatskoj predviđen za usvajanje na 42. plenarnoj sjednici MONEYVAL-a u Strasbourgu koja će se održati od 16. do 20. rujna 2013.g., a izvještaj će sadržavati konačnu ocjenu 4. kruga ocjene u odnosu na revidirane preporuke FATF-a (Skupina zemalja za financijsku akciju protiv pranja novca). Međutim, bez obzira na taj izvještaj koji tek treba biti podnesen, ovaj se autor slaže s neslužbenom ocjenom Financijsko-obavještajne jedinice – koja je izvršena na zahtjev samog autora –koja navodi na zaključak da se većina preporuka MONEYVAL-a već naveliko provodi te da se može reći da je od 40+IX FATF preporuka:

- ⇒ 37 provedeno;
- ⇒ 9 uglavnom provedeno;
- ⇒ 2 djelomično provedeno;
- ⇒ 1 nije primjenjiva zbog strukturalnih, pravnih i institucionalnih specifičnosti ove zemlje.

Tijekom 2011.g, hrvatska FOJ bila je vrlo aktivna na ovom specifičnom i osjetljivom području. Ustvari, FOJ radi na 334 STR (prijava sumnjivih transakcija) i 57.566 DTR (prijava izvršenih deviznih transakcija). Osim toga, u periodu od 3-6 mjeseci praćeno je devet bankovnih računa za svaki nalog u skladu s Člankom 62 Zakona o sprječavanju pranja novca i u četiri slučaja FOJ je autonomno blokirao izvršenje transakcije na period od 72 sata prema Članku 60 spomenutog Zakona³.

Što se tiče povratne informacije predviđene Člankom 82 Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranju terorizma, uočeno je da su potrebna daljnja poboljšanja, posebice u Policiji. No, treba istaknuti da je FOJ za policiju razvila posebnu softversku aplikaciju za efikasnije slanje povratnih informacija. Do danas je taj link dobilo 44 policijska službenika PNUSKOK-a.

Autor bezrezervno zaključuje da Hrvatska na ovom području bilježi izvanredan napredak iako je potrebno uložiti još malo napora u usklađivanju s preporukama FATF objavljenima početkom 2012.g. Hrvatska bi trebala žurno posvetiti posebnu pozornost sljedećem:

- a. unijeti izmjene i dopune Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma popunjavajući prazninu u smislu da bi se odredbe, koje se za sada odnose samo na strane politički izložene osobe (PIO) morale proširiti i na domaće PIO jer se u zakonu sada spominju samo strane PIO;
- b. smanjiti broj tijela kojima se dostavljaju otvoreni predmeti, a koja tijela su ovlaštena za pokretanje kaznenih predmeta (npr. PNUSKOK i USKOK ili Sigurnosno-obavještajna agencija kad se radi o financiranju terorizma);
- c. popuniti prazna radna mjesta i na taj način dodatno osnažiti i poboljšati kapacitete FOJ;
- d. poduzeti učinkovite korake s ciljem povećanja broja STR iz nefinancijskih ustanova;
- e. ubrzati postupak umrežavanja hrvatskih policijskih ureda u razvijene softverske aplikacije i tako osigurati povratne informacije;
- f. ubrzano dovršiti postupak usklađivanja s preporukama 40+IX FATF.

³ Moneyval analizira primjenu međunarodnih i europskih standarda koji se odnose na borbu protiv pranja novca (PN) i financiranja terorizma (FT) te ocjenjuje stupanj usklađenosti s preporukama FATF 40+IX